

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

ODBOR VEŘEJNÉ SPRÁVY, DOZORU A KONTROLY

METODICKÉ DOPORUČENÍ K ČINNOSTI ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ

3.1

Proces tvorby a vydávání obecně
závazných vyhlášek obcí – místní
poplatky

podle právního stavu
k 1. 1. 2022

ODBOR
VEŘEJNÉ SPRÁVY, DOZORU A KONTROLY
MINISTERSTVA VNITRA
2021

METODICKÉ DOPORUČENÍ K ČINNOSTI ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ

3.1

Proces tvorby a vydávání obecně
závazných vyhlášek obcí – místní
poplatky

www.mvcr.cz/odk

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

METODICKÉ DOPORUČENÍ K ČINNOSTI ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ

Proces tvorby a vydávání obecně závazných vyhlášek obcí – místní poplatky

Vydává: Ministerstvo vnitra České republiky, odbor veřejné správy, dozoru a kontroly, nám. Hrdinů 3, 140 21 Praha 4,
ve spolupráci s Ministerstvem financí České republiky, odborem správní činnosti,
Letenská 15, 118 10 Praha 1

Autoři MV: Ing. Bc. Miroslav Veselý, Mgr. Radek Zugar, Mgr. Čestmír Černožorský,
Mgr. Markéta Havelková, Mgr. Jakub Joklík, Mgr. Ing. Boris Csillagi, Mgr. et Mgr. Pa-
vel Chodúr

Schválil za MV: Ing. Bc. Miroslav Veselý

Spolupráce MF: JUDr. Zdeňka Jirásková, Mgr. Luboš Ruta, Mgr. Ing. Jana
Josífková, Ing. Petr Řezníček

Schválila za MF: JUDr. Marta Balnerová Uzlová

Tisk: Tiskárna Ministerstva vnitra, p. o., Bartůňkova 1159/4, 149 01 Praha 4

Počet stran: 180

Místo a rok vydání: Praha, 2021

ISBN: 978-80-7616-126-9

OBSAH

ÚVODNÍ SLOVO	9
1 MÍSTNÍ POPLATKY	10
1.1 Úvod do problematiky místních poplatků	10
1.1.1 Obec jako veřejnoprávní korporace hospodařící s vlastním majetkem a pečující o zájmy obce a občanů obce	10
1.1.2 Obecná charakteristika daní a místních poplatků	13
1.1.3 Poplatek jako místní daň – fiskální a regulační funkce místních poplatků	13
1.2 Prameny práva pro oblast místních poplatků	14
1.2.1 Ústavní zakotvení	14
1.2.2 Hmotněprávní úprava	15
1.2.3 Procesněprávní úprava místních poplatků	15
1.3 Místní poplatky v zákoně o místních poplatcích	15
1.3.1 Zavedení a podrobnosti výběru poplatku	15
1.3.2 Subjekt poplatku	16
1.3.3 Ohlašovací povinnost	17
1.3.4 Objekt (předmět) poplatku	18
1.3.5 Základ poplatku	19
1.3.6 Sazba poplatku	19
1.3.7 Poplatkové období	20
1.3.8 Splatnost poplatku	20
1.3.9 Úlevy a osvobození od poplatku	21
1.3.10 Prominutí místních poplatků	22
1.4 Jednotlivé druhy místních poplatků podle zákona o místních poplatcích	25
1.4.1 Poplatek ze psů	25
1.4.2 Poplatek z pobytu	30
1.4.3 Poplatek za užívání veřejného prostranství	36
1.4.4 Poplatek ze vstupného	46
1.4.5 Poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst	48
1.4.6 Poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace	50
1.4.7 Poplatky za komunální odpad	55

1.4.7.1	Poplatek za obecní systém odpadového hospodářství	55
1.4.7.2	Poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci	58
1.5	Správa místních poplatků	63
1.5.1	Zásady poplatkového řízení a základní zásady správy místních poplatků	64
1.5.2	Postupy při správě místních poplatků	69
1.5.3	Poplatkové řízení	70
1.5.3.1	Placení místních poplatků	70
1.5.3.2	Vyměření (stanovení) místních poplatků	73
1.5.3.3	Náležitosti rozhodnutí o vyměření (stanovení) místních poplatků	74
1.5.3.4	Lhůta pro stanovení místních poplatků	75
1.5.3.5	Lhůta pro placení místních poplatků	76
1.5.3.6	Ohlašovací povinnost	77
1.5.3.7	Odvolání proti rozhodnutí o vyměření (stanovení) poplatku	78
1.5.3.8	Vymáhání nedoplatku na místním poplatku	81
1.5.4	Vzory výzev a rozhodnutí	87
2	METODICKÁ ČÁST	88
2.1	Pro obce – k dílčím otázkám zavedení a správy místních poplatků	88
2.1.1	Zavedení poplatků	88
2.1.2	Stanovení poplatků paušální částkou	93
2.1.3	Stanovení osvobození a úlev od poplatků v OZV – otázka diskriminačních ustanovení	95
3	ZNĚNÍ ZÁKONNÉHO ZMOCNĚNÍ K VYDÁNÍ OBECNĚ ZÁVAZNĚ VYHLÁŠKY OBCE, KTEROU SE STANOVUJÍ MÍSTNÍ POPLATKY	100
4	PRÁVNÍ PŘEDPISY A JEJICH USTANOVENÍ SOUVISEJÍCÍ SE ZÁKONNÝMI ZMOCNĚNÍMI K VYDÁVÁNÍ OBECNĚ ZÁVAZNĚ VYHLÁŠKY OBCE O MÍSTNÍCH POPLATCÍCH	102
4.1	Obecně	102
4.2	Místní poplatek ze psů	103
4.3	Místní poplatek z pobytu	104
4.4	Místní poplatek za užívání veřejného prostranství	105
4.5	Místní poplatek ze vstupného	105

4.6	Místní poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst	106
4.7	Místní poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace	107
4.8	Místní poplatky za komunální odpad	108
5	DALŠÍ NÁSTROJE PRÁVNÍ REGULACE	110
5.1	Nástroje právní regulace související se zákonným zmocněním k vydávání obecně závazné vyhlášky obce o místním poplatku ze psů	110
5.2	Nástroje právní regulace související se zákonným zmocněním k vydávání obecně závazné vyhlášky obce o místním poplatku za užívání veřejného prostranství	110
5.3	Nástroje právní regulace související se zákonným zmocněním k vydávání obecně závazné vyhlášky obce o místním poplatku za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst	111
5.4	Nástroje právní regulace související se zákonným zmocněním k vydávání obecně závazné vyhlášky obce o místních poplatcích za komunální odpad	112
6	JUDIKATURA	115
6.1	Seznam některých nálezů a usnesení Ústavního soudu	115
6.2	Seznam některých rozhodnutí Nejvyššího správního soudu	117
6.3	Seznam některých rozhodnutí Nejvyššího soudu	119
6.4	Seznam některých rozhodnutí krajských soudů	121
7	VZORY OBECNĚ ZÁVAZNÝCH VYHLÁŠEK	123
7.1	Vzor obecně závazné vyhlášky obce o místním poplatku ze psů	123
7.2	Vzor obecně závazné vyhlášky obce o místním poplatku z pobytu	128
7.3	Vzor obecně závazné vyhlášky obce o místním poplatku za užívání veřejného prostranství	134
7.4	Vzor obecně závazné vyhlášky obce o místním poplatku ze vstupného	140
7.5	Vzor obecně závazné vyhlášky obce o místním poplatku za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst	145
7.6	Vzor obecně závazné vyhlášky obce o místním poplatku za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace	150

7.7	Vzory obecně závazných vyhlášek obce o místních poplatcích za komunální odpad	154
7.7.1	Vzor obecně závazné vyhlášky obce o místním poplatku za obecní systém odpadového hospodářství	154
7.7.2	Vzory obecně závazných vyhlášek obce o místním poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci	162
7.7.2.1	Vzor obecně závazné vyhlášky obce o místním poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci (se základem poplatku podle hmotnosti odloženého odpadu)	162
7.7.2.2	Vzor obecně závazné vyhlášky obce o místním poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci (se základem poplatku podle objemu odloženého odpadu)	167
7.7.2.3	Vzor obecně závazné vyhlášky obce o místním poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci (se základem poplatku podle kapacity soustředovacích prostředků na odpad)	172
8	SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	177

ÚVODNÍ SLOVO

Ministerstvo vnitra zpracovalo aktualizaci svého metodického doporučení věnovaného otázkám tvorby a aplikace obecně závazných vyhlášek v oblasti místních poplatků. Nezbytnost aktualizace metodického doporučení vydaného v roce 2015 si vyžádaly významné novely zákona o místních poplatcích provedené zákonem č. 278/2019 Sb. s účinností od 1. ledna 2020 a zákonem č. 543/2020 Sb. s účinností od 1. ledna 2021. Předkládané metodické doporučení (zohledňující i další drobné změny zákonné úpravy místních poplatků v mezidobí od roku 2015) navazuje na metodické materiály k problematice místních poplatků zpracované Ministerstvem vnitra ve spolupráci s Ministerstvem financí s ohledem na shora uvedené novely a současně reflektuje zkušenosti obou výše uvedených resortů z aplikace nové právní úpravy účinné od 1. ledna 2020 ze strany obcí a jejich obecních úřadů, stejně jako dotazy obcí ke změnám účinným od 1. ledna 2021.

Obsahem doporučení je shrnutí a popis současných nástrojů orgánů obcí při zavádění a správě místních poplatků, včetně uvedení konkrétních příkladů dobré praxe. Doporučení pro lepší orientaci zčásti využívá metody uvedení otázek k praktickým problémům s následnou odpovědí, resp. návodem, jak je možné postupovat.

Věřím, že aktualizované metodické doporučení se stejně jako jeho předchozí verze stane vítanou pomůckou a návodem pro obce a města při stanovování, případně také vybírání a vymáhání místních poplatků.

Praha, 2021

Mgr. Petr Vokáč
náměstek ministra vnitra
pro řízení sekce legislativy,
státní správy a územní samosprávy

1 MÍSTNÍ POPLATKY

1.1 Úvod do problematiky místních poplatků

1.1.1 Obec jako veřejnoprávní korporace hospodařící s vlastním majetkem a pečující o zájmy obce a občanů obce

Česká republika se člení na **obce** jako základní územní samosprávné celky a **kraje** jako vyšší územní samosprávné celky.

Postavení obcí upravuje zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

Postavení krajů vymezuje zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů. Právní úprava hlavního města Prahy je obsažena v zákoně č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů. Pro zjednodušení bude nadále v textu pojednáváno pouze o obcích s tím, že obdobně platí analogicky i pro hlavní město Prahu.

V Ústavě ČR je obec definována jako územní společenství občanů mající **právo na samosprávu**. Definice obce je pak dále rozvedena v zákoně o obcích, který v úvodních ustanoveních říká, že obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce. **Obec je veřejnoprávní korporací**, která má vlastní majetek, v právních vztazích vystupuje svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývající.

Veřejnoprávní základ obce se tak projeví mj. v oblasti dispozic s obecním majetkem, pro které zákon o obcích stanoví oproti ostatním (soukromoprávním) vlastníkům určité specifické povinnosti a určitá omezení, jejichž společným cílem je ochrana majetku obce a transparentnost hospodaření s ním. Obec musí hospodařit účelně a chránit svůj majetek dle zásady dobrého hospodáře.

Mezi další povinnosti obce náleží péče o všestranný rozvoj jejího území a péče o potřeby jejích občanů; při plnění svých úkolů obec chrání též **veřejný zájem**. Za ochranu veřejného zájmu lze považovat vše, co vede k všeobecnému dobru a společenskému blahobytu; jde o takové jednání, které podporuje rozvoj společnosti a řešení jejích reálných problémů.

Jak již bylo řečeno, každý územní samosprávný celek má Ústavou ČR garantováno právo na samosprávu (hlava první: čl. 8, hlava sedmá: čl. 99 - 105). **Pojem samospráva** však není jen právním pojmem, ale také pojmem sociálně kulturním a pojmem politickým. Známá je zásada, že svobodná obec je základem svobodného státu¹.

¹ František Ladislav Rieger – uvozovací patent k prozatímnímu obecnímu zákonu č. 170/1849 ř. z.

Vedle státní správy tak tvoří samospráva druhou nejdůležitější větev veřejné správy. Veřejná správa je institut sloužící občanům k realizaci jejich práva na správu věcí veřejných. Každá obec tak vykonává jak státem přenesenou státní správu, tak správu svých vlastních záležitostí – samosprávu. Podstatným rozdílem mezi státní správou a samosprávou, jakožto způsoby řízení určitých celků, je míra autonomie tohoto způsobu řízení. V přenesené působnosti je obec pouhým vykonavatelem státní moci a napomáhá jejímu jednotnému uplatňování, zatímco rozhodováním a ostatními činnostmi v působnosti samostatné obec naplňuje své ústavně zaručené právo na samosprávu jako právo předstátní.²

V samostatné působnosti nadto platí princip minimalizace zásahů státu do činnosti územní samosprávy, podle kterého lze do samosprávné činnosti obcí zasahovat jen, vyžaduje-li to ochrana zákona a jen způsobem stanoveným zákonem. Jinými slovy znamená samospráva „spravuje se sama“ a k tomu, aby mohla být efektivní a skutečnou, musí být její právní a správní možnosti podepřeny také vlastními finančními prostředky.

Předpokladem řádného fungování územní samosprávy je jistá míra ekonomické autonomie, která je dána právě možností obcí vlastnit majetek, spravovat jej a dále s ním co nejlépe hospodařit. K řádnému hospodaření je nezbytný finanční plán neboli rozpočet obce, do jehož příjmů se zahrnují mj. výnosy z místních daní a poplatků.

Základními znaky každé obce tedy jsou:

- vlastní území (územní základ obce)
- vlastní obyvatelstvo (personální základ obce)
- soustava orgánů, jimiž obec jedná a uskutečňuje svou vůli
- právní subjektivita (vystupování v právních vztazích svým jménem a na vlastní odpovědnost) a právotvorba (vydávání právních předpisů, právní základ obce)
- vlastní majetek a hospodaření podle vlastního rozpočtu (ekonomický základ obce).

Do samostatné působnosti obce patří záležitosti, které jsou v zájmu obce a občanů obce, pokud nejsou zákonem svěřeny krajům nebo pokud nejde o přenesenou působnost orgánů obce nebo o působnost, která je zvláštním zákonem svěřena správním úřadům jako výkon státní správy, a dále záležitosti, které do samostatné působnosti obce svěří zákon. Jedná se zejména o záležitosti uvedené v § 84, 85 a 102 zákona o obcích, s výjimkou vydávání nařízení obce.

Příkladem lze uvést:

- hospodaření obce, nabývání, zcizení a zatěžování majetku obce, poskytování a přijímání peněžitých (nepeněžitých) zápůjček, vydávání komunálních dluhopisů

² srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. ledna 2005, č. j. 1 Afs 1/2004-58.

- program rozvoje územního obvodu obce
- rozpočet obce
- trvalé a dočasné peněžní fondy obce
- právnické osoby obce a organizační složky obce, účast obce v právnických osobách
- vydávání obecně závazných vyhlášek
- místní referendum
- osobní a věcné výdaje na činnost obecního úřadu a dalších orgánů obce, organizace, řízení, personální a materiální zabezpečení obecního úřadu
- péče v souladu s místními předpoklady a zvyklostmi o vytvoření podmínek pro rozvoj sociální péče a uspokojování potřeb občanů obce (bydlení, ochrana a rozvoj zdraví, doprava a spoje, informovanost, výchova, vzdělání, kulturní rozvoj, ochrana veřejného pořádku, zeleně a další)
- atd.

Slovy Ústavního soudu lze tedy shrnout, že do sféry samostatné působnosti obce regulovatelné obecně závaznými vyhláškami ve smyslu ústavním pořádkem garantované územní samosprávy spadají **záležitosti, které jsou převážně místního nebo regionálního dopadu a jejichž úprava je v zájmu obce a jejich občanů**: nepochybně například zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku, udržování čistoty ulic a jiných veřejných prostranství, ochrana životního prostředí, zeleně v zástavbě a ostatní veřejné zeleně, užívání zařízení obce sloužících potřebám veřejnosti (srov. ustanovení § 10 zákona o obcích), územní rozvoj obce. Vedle těchto územní samosprávě bytostně vlastních oblastí může zvláštní zákon označit další oblasti, které spadají do samostatné působnosti obce a v nichž může obec realizovat svou normotvornou pravomoc [§ 10 písm. d) zákona o obcích]. **Do této kategorie spadá i záležitost místních (obecních) daní a poplatků**, neboť s ohledem na ustanovení čl. 11 odst. 5 Listiny potřebuje obec k tomu, aby mohla ukládat daně či poplatky, výslovné zákonné zmocnění.³

Současně je třeba zdůraznit, že ačkoliv oblast místních poplatků je bezesporu vlastní záležitostí obcí, do samostatné působnosti spadá výlučně jejich zavedení, úprava sazby poplatku, lhůty pro podání ohlášení (nevyloučí-li obec povinnost ohlášení podat), stanovení splatnosti poplatku a možnost úpravy dalších výslovně uvedených oblastí (osvobození od poplatku, úlevy na poplatku, vyloučení povinnosti podat ohlášení, stanovení paušální částky poplatku a způsob její volby či dalšího způsobu placení poplatku a jemu odpovídajícího dne platby). To vše je důležité pro samotný výběr poplatků, avšak jejich následná **správa spadá již do působnosti přenesené**.

³ viz nálezy Ústavního soudu ze dne 22. května 2007 sp. zn. Pl. ÚS 30/06 (publikovaný pod č. 190/2007 Sb. a č. 87 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu sv. 45).

1.1.2 Obecná charakteristika daní a místních poplatků

Otázku, co je to daň, si obvykle neklademe, protože tento pojem každý běžně zná. Tento finančně právní institut vznikl se státem, souběžně se s ním vyvíjel a přizpůsoboval se jeho potřebám. Z právního hlediska jsou daně a poplatky platebními povinnostmi, které stát stanoví zákonem a jejichž hlavním účelem je získání příjmů pro úhradu celospolečenských potřeb, tj. příjmů do veřejného rozpočtu.

Stát je při vybírání daní a poplatků zastoupen finančními orgány, které jsou pak oprávněny požadovat peněžní plnění od vymezených daňových a poplatkových subjektů. Realizováním těchto veřejnoprávních fiskálních vztahů však zpravidla nevzniká těmto subjektům konkrétní nárok na určitou ekvivalentní protihodnotu plnění. Stejně tak postavení státu a daňového subjektu není postavením rovnoprávným, jako je tomu v soukromoprávních vztazích. Veřejnoprávní vztahy jsou charakteristické vztahem nadřízenosti státu vůči občanům a jiným právním subjektům a platí zde presumpce správnosti vydaných právních aktů. Z uvedeného tak lze daň vymezit jako povinnou, zákonem stanovenou platbu, vybíranou státem, obcemi nebo jinými veřejnoprávními subjekty na úhradu veřejných potřeb, a to v předem určené výši a s předem určeným termínem splatnosti.

1.1.3 Poplatek jako místní daň – fiskální a regulační funkce místních poplatků

Místní poplatky, na rozdíl od poplatků správních, soudních aj., v sobě obsahují základní prvky daňového právního vztahu, a jsou proto většinou charakterizovány bez ohledu na užívaný pojem „poplatek“ jako daně.

Místní (obecní, lokální) daně (poplatky) musí také splňovat určitá kritéria. Na prvním místě platí, že jejich výnos připadá obci. Obec je rovněž tím subjektem, který stanoví výši daňové sazby a daň (poplatek) sama spravuje. Poplatek je stejně jako daň nenávratným veřejným příjmem, sloužícím k realizaci obecních a veřejných potřeb, je periodickou neekvivalentní platbou, neboť za něj není ve většině případů poskytována žádná přímá protihodnota.

Asi nejdůležitější funkcí místních poplatků je funkce fiskální, tedy snaha o zvýšení objemu příjmů obecního rozpočtu. Zanedbatelný však není pro obce ani regulační přínos místních poplatků, např. z hlediska nežádoucího rozšiřování stánkového prodeje, chovu psů v určitých lokalitách či bytech, nebo omezení provozu motorových vozidel v některých částech obcí.

Různé poplatky tak mají regulační a fiskální funkci v různé míře. O převážně regulační funkci lze hovořit u poplatku ze psů, za užívání veřejného prostranství a u poplatku za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst. Fiskální funkce převažuje u poplatků z pobytu, ze vstupného a zejména

u poplatků za komunální odpad a poplatku za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace, jejichž smyslem je pokrytí (části) prostředků, které v dané oblasti obec vynaložila.

Obec by však měla současně mít na paměti také další hlediska spojená se zavedením místních poplatků, zejména zda má dostatečné personální a finanční zajištění (zejména malé obce) pro výkon správy místních poplatků (srov. kap. 1.5 Správa místních poplatků).

1.2 Prameny práva pro oblast místních poplatků

1.2.1 Ústavní zakotvení

Ekonomická samostatnost obcí je zaručena článkem 101 odst. 3 Ústavy, dle kterého jsou územní samosprávné celky veřejnoprávními korporacemi, jež mohou mít vlastní majetek a hospodaří podle vlastního rozpočtu, ale zároveň také omezena, a to článkem 11 odst. 5 Listiny, podle něhož lze daně a poplatky ukládat jen na základě zákona.

Oprávnění obce vydávat OZV vyplývá z čl. 104 odst. 3 Ústavy, dle kterého může zastupitelstvo v mezích své působnosti vydávat OZV. Při vydávání OZV musí obec dodržet meze své samostatné působnosti, nemůže upravovat otázky, které jsou vyhrazeny pouze zákonné úpravě nebo jsou již upraveny právními předpisy práva veřejného či soukromého.⁴ Obec musí vždy jednoznačně identifikovat předmět a cíl regulace v OZV tak, aby se upravovaná oblast nepřekrývala s již upravenou oblastí na úrovni zákona.

Zásadní změnu v dosavadním přístupu k ukládání povinností formou obecně závazných vyhlášek obcí přinesly nálezy Ústavního soudu ze dne 11. prosince 2007 sp. zn. Pl. ÚS 45/06 a sp. zn. Pl. ÚS 35/06 ze dne 22. dubna 2008. Do té doby totiž platilo téměř neotřesitelné pravidlo, podle kterého potřebovaly obce k vydání OZV speciální zákonné zmocnění. Nyní však dle Ústavního soudu platí, že ústavní limity pro vydávání obecně závazných vyhlášek obcí v jejich samostatné působnosti jsou určeny přímo článkem 104 odst. 3 Ústavy ČR, což znamená, že obce jsou tímto článkem dostatečně zmocněny k ukládání povinností a nepotřebují i výslovné zákonné zmocnění. **Výjimkou je i nadále ukládání daní a poplatků, a to vzhledem k citovanému článku 11 odst. 5 Listiny.**

⁴ srov. nález Ústavního soudu ze dne 20. října 2004, sp. zn. Pl. ÚS 17/02 (publikovaný pod č. 583/2004 Sb. a č. 150 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu sv. 35).

1.2.2 Hmotněprávní úprava

Zákonem, jenž obcím umožňuje získávat vlastní finanční prostředky plynoucí do jejich rozpočtů a dle svého uvážení ovlivňovat v zákonných mezích jejich výši, je zákon o místních poplatcích. Pouze na základě tohoto zákona a v jeho mezích mohou obce vydávat OZV, kterými zavedou na svém území konkrétní místní poplatky a stanoví zákonem o místních poplatcích vymezené obligatorní a fakultativní náležitosti OZV nezbytné pro výběr poplatku. Přestože místní poplatky tvoří pouze malou část příjmů obecních rozpočtů, OZV o místních poplatcích patří k nejčastěji vydávaným právním předpisům obcí.

Zmocnění obce zavést místní poplatek OZV obsahuje § 14 odst. 1 zákona o místních poplatcích. V následujících odstavcích § 14 zákona o místních poplatcích jsou pak stanoveny obligatorní a fakultativní náležitosti takové OZV.

1.2.3 Procesněprávní úprava místních poplatků

Postup správce místního poplatku, práva a povinnosti poplatkových subjektů a třetích osob, které jim vznikají při správě místních poplatků, upravuje daňový řád.

Zákon o místních poplatcích je v širším slova smyslu daňovým zákonem, který, kromě hmotněprávních ustanovení týkajících se jednotlivých místních poplatků, obsahuje i ustanovení procesní. Pro vztah daňového řádu a zákona o místních poplatcích obecně platí, že speciální ustanovení zákona o místních poplatcích mají přednost před obecnou úpravou daňového řádu.

Speciální procesní právní úprava obsažená v zákoně o místních poplatcích se týká zejména otázek vyměřování místních poplatků, plnění ohlašovací povinnosti a promíjení místních poplatků.

Podle zákona o místních poplatcích přísluší správu poplatku vykonávat obecnímu úřadu, tj. obecní úřad je správcem poplatku. Správa poplatku je výkonem přenesené působnosti.

1.3 Místní poplatky v zákoně o místních poplatcích

1.3.1 Zavedení a podrobnosti výběru poplatku

Zákonným základem pro zavedení místních poplatků je tedy zákon o místních poplatcích, který v § 1 obsahuje **taxativní výčet místních poplatků**, které pak v § 2 až 10r dále podrobně specifikuje, zejména vymezuje osobu poplatníka, popř. plátce poplatku, předmět a sazbu poplatku, případně osvobození od poplatku ze zákona. Dále zákon o místních poplatcích v ustanoveních § 11 až 16c upravuje

zavedení a správu místních poplatků, zejména stanoví náležitosti OZV, vyměrování místních poplatků, ohlašovací povinnost poplatníka, popř. plátce poplatku, a prominutí místních poplatků.

Možnost zavedení taxativně určených místních poplatků obcím stanovil zákon o místních poplatcích s účinností od 1. ledna 1991. **Žádné jiné místní poplatky než v tomto zákoně uvedené** – tj. poplatek ze psů, poplatek z pobytu, poplatek za užívání veřejného prostranství, poplatek ze vstupného, poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst, poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace a poplatky za komunální odpad – **vybírat nelze**.

Z hlediska tvorby OZV k zavedení místních poplatků je nejdůležitější ustanovení § 14 zákona o místních poplatcích upravující **obligatorní a fakultativní náležitosti OZV**. **Obligatořními** (povinnými) **náležitostmi** jsou konkrétní sazba poplatku, lhůta pro podání ohlášení, nevyloučí-li obec v OZV povinnost ohlášení podat, a splatnost poplatku. Další obligatořní náležitosti jsou stanoveny pouze pro obecně závazné vyhlášky, kterými se zavádí určitý typ poplatku – v případě poplatku za užívání veřejného prostranství a poplatku za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst, jde o určení míst, která těmto poplatkům v obci podléhají, a u poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci o volbu jednoho ze zákonem předpokládaných dílčích základů tohoto poplatku. Mezi **fakultativní** (nepovinné) **náležitosti** patří stanovení úlevy a případného osvobození, vyloučení povinnosti podat ohlášení, stanovení paušální částky poplatku, pokud její použití u konkrétního poplatku zákon připouští (připouští-li zákon u konkrétního poplatku volbu paušální částky, je obec povinna upravit i způsob její volby), určení dalšího způsobu placení a jemu odpovídajícího dne platby poplatku, než je způsob placení a den platby podle § 163 a násl. daňového řádu, a stanovení delší lhůty pro oznámení změn v podaném ohlášení. V případě OZV zavádějící poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci pak rovněž určení minimálního dílčího základu tohoto poplatku.

Z hlediska zákonnosti OZV je podstatné, aby obsahovala všechny stanovené obligatořní náležitosti. Nad rámec náležitostí uvedených v § 14 zákona o místních poplatcích je možné a lze považovat za vhodné, aby obec do OZV přebrala zákonnou úpravu k jednotlivým místním poplatkům, jako je zejména vymezení poplatníka, předmětu poplatku a zákonných osvobození.

1.3.2 Subjekt poplatku

Přímým subjektem poplatku neboli poplatníkem je fyzická nebo právnická osoba, která je podle právního předpisu povinna poplatek platit.

Poplatníky dle zákona o místních poplatcích jsou:

- fyzické osoby přihlášené v obci, fyzické osoby podnikající a právnické osoby se sídlem v obci – držitelé psů
- fyzické osoby nepřihlášené v obci realizující na jejím území úplatný pobyt trvající nejvýše 60 po sobě jdoucích kalendářních dnů u jednotlivého poskytovatele pobytu
- fyzické a právnické osoby užívající veřejné prostranství zvláštním způsobem
- fyzické a právnické osoby pořádající kulturní, sportovní, prodejní nebo reklamní akce, na které vybírají vstupné
- fyzické a právnické osoby, kterým bylo vydáno povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst
- fyzické osoby přihlášené v obci a právnické nebo fyzické osoby vlastníci nemovitou věc zahrnující byt, rodinný dům nebo stavbu pro rodinnou rekreaci, ve které není přihlášena žádná fyzická osoba, u poplatku za obecní systém odpadového hospodářství
- fyzické osoby mající bydliště v nemovité věci a právnické nebo fyzické osoby vlastníci nemovitou věc zahrnující byt, rodinný dům nebo stavbu pro rodinnou rekreaci, ve které nemá bydliště žádná fyzická osoba, u poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci
- fyzické a právnické osoby – vlastníci stavebního pozemku za jeho zhodnocení možností připojení na obcí vybudovanou stavbu vodovodu nebo kanalizace.

V případě poplatku z pobytu a poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci neplatí poplatník poplatek obci přímo, ale zákon jeho výběr od poplatníka a povinnost odvedení obci ukládá jiné osobě – plátcí poplatku.

Plátcem poplatku dle zákona o místních poplatcích jsou:

- u poplatku z pobytu poskytovatelé úplatného pobytu,
- u poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci společenství vlastníků jednotek, pokud pro dům vzniklo, nebo vlastník nemovité věci v ostatních případech.

1.3.3 Ohlašovací povinnost

Lhůta pro podání ohlášení poplatkové povinnosti patří na základě § 14 odst. 2 zákona o místních poplatcích mezi obligatorní náležitosti OZV. Její neuvedení tedy způsobuje rozpor OZV se zákonem. Výjimku tvoří případ, kdy obec povinnost podat ohlášení v OZV vyloučí. Vyloučení povinnosti podat ohlášení lze doporučit pouze za situace, pokud by správce poplatku měl k dispozici všechny potřebné údaje pro stanovení poplatku.

V rámci ohlašovací povinnosti má poplatník nebo – u poplatků odváděných plátcem – plátce poplatku povinnost ohlásit, v souladu s § 14a zákona o místních poplatcích, jméno, popřípadě jména, a příjmení nebo název, obecný identifikátor, byl-li přidělen, místo pobytu nebo sídlo, sídlo podnikatele, popřípadě další adresu pro doručování; právnická osoba uvede též osoby, které jsou jejím jménem oprávněny jednat v poplatkových věcech. V případě, že předmět poplatku souvisí s podnikatelskou činností, je poplatník nebo plátce poplatku povinen uvést též čísla všech svých účtů u poskytovatelů platebních služeb, včetně poskytovatelů těchto služeb v zahraničí, které užívá v souvislosti s podnikatelskou činností. Další stanovenou náležitostí ohlášení je uvedení údajů, které jsou rozhodné pro stanovení poplatku. Zde se bude jednat mimo jiné o sdělení nároku na osvobození nebo úlevu od poplatku. Není vyloučeno, aby obec v OZV příkladmo pro informaci uvedla, o jaké konkrétní údaje se bude (ve vazbě na konkrétní místní poplatek) zejména jednat. Vyžadování sdělení jakýchkoliv jiných údajů, které nelze podřadit pod § 14a zákona o místních poplatcích, je rozporné se zákonem.

V souvislosti s § 14 odst. 3 písm. c) zákona o místních poplatcích může obec v rámci ohlašovací povinnosti vyžadovat v případě, že stanoví paušální částku, jejíž užití je dle zákona o místních poplatcích podmíněno dohodou s poplatníkem, rovněž sdělení o využití paušální částky.

Pro ohlášení změny údajů uvedených v ohlášení stanoví zákon o místních poplatcích lhůtu 15 dnů ode dne, kdy změna nastala, přičemž umožňuje obci stanovit v OZV lhůtu delší. Zkrácení 15denní lhůty ze strany obcí v OZV je nepřípustné.

Povinnost ohlásit některý z výše uvedených údajů nebo jeho změnu se dle § 14a odst. 5 zákona o místních poplatcích nevztahuje na údaj, který může správce poplatku automatizovaným způsobem zjistit z rejstříků nebo evidencí, do nichž má zřízen automatizovaný přístup. Okruh těchto údajů je povinen správce poplatku v souladu s uvedeným ustanovením zákona o místních poplatcích zveřejnit na své úřední desce.

Nežřídko se v OZV vyskytují ustanovení, která na splnění ohlašovací povinnosti vážou zánik poplatkové povinnosti. Tím se však obce dopouštějí rozšíření poplatkové povinnosti nad rámec zákona, neboť zákon o místních poplatcích sám určuje vznik a zánik poplatkové povinnosti. Také podle nálezu Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 30/06: „*Navázání zániku poplatkové povinnosti na splnění ohlašovací povinnosti jde nad rámec zákona, resp. ocitá se v rozporu se zákonem (s § 14 odst. 2 ve spojení s § 2 zákona o místních poplatcích) a příslušnými ustanoveními ústavního pořádku (čl. 2 odst. 3 a čl. 4 odst. 1 Listiny, čl. 2 odst. 4, čl. 104 odst. 3 Ústavy).*“

1.3.4 Objekt (předmět) poplatku

Objektem poplatku je předmět zpoplatnění (zdanění), podle kterého se většinou určuje i název příslušného poplatku či daně. Jeho vymezení je předpokladem

pro stanovení poplatkového (daňového) základu, ze kterého se poplatek či daň vyměřuje. U místních poplatků tak předmět poplatku představuje souhrn skutečností, na které právní předpis váže poplatkovou povinnost.

Předmětem dle zákona o místních poplatcích je:

- *pes starší 3 měsíců*
- *úplatný pobyt trvající nejvýše 60 po sobě jdoucích kalendářních dnů u jednotlivého poskytovatele pobytu*
- *zákonem stanovené zvláštní užívání veřejného prostranství*
- *vybrané vstupné na akce vymezené zákonem*
- *povolení vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst*
- *zhodnocení stavebního pozemku vytvořením možnosti připojení na stavbu vodu nebo kanalizace, kterou na své náklady vybuodovala obec*
- *možnost využívat obecní systém odpadového hospodářství*
- *odkládání směsného komunálního odpadu z nemovité věci zahrnující byt, rodinný dům nebo stavbu pro rodinnou rekreaci*

1.3.5 Základ poplatku

Konkrétní výše poplatku se vyměřuje zpravidla z jeho základu, který je stanovován (určován) buď konkrétními hospodářskými nebo individuálními skutečnostmi (zvláštní užití veřejného prostranství, rozsah produkovaného odpadu, zhodnocení stavebního pozemku atd.). Základem je tak konkrétní měřitelná či spočítatelná jednotka, která se poté násobí stanovenou sazbou poplatku.

1.3.6 Sazba poplatku

Obce se musí při stanovení sazby poplatku pohybovat v mezích určených zákonem o místních poplatcích, který vymezuje horní hranici sazby pro jednotlivé poplatky.

U vybraných druhů poplatků umožňuje zákon o místních poplatcích stanovit poplatek také **paušální částkou**. Paušalizace částky poplatku znamená, že místo standardní sazby poplatku je možné stanovit poplatek paušální částkou, a to buď za jednorázovou akci (u poplatku ze vstupného) nebo za vymezené časové období (týden, měsíc, rok). Zákon o místních poplatcích umožňuje buď jednostranné stanovení paušálu (u poplatku za zvláštní užívání veřejného prostranství) nebo stanovení paušálního poplatku po dohodě s poplatníkem (u poplatků ze vstupného a za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst). Tam, kde zákon o místních poplatcích neumožňuje stanovit poplatek paušální částkou, obce nemohou jít nad rámec své působnosti a určit v OZV tento způ-

sob zpoplatnění (více viz Metodická část, kap. 2.1.2. Stanovení poplatků paušální částkou).

Maximální výše sazeb jednotlivých poplatků dle zákona o místních poplatcích:

- Poplatek ze psů – až 1 500 Kč za psa/snížená sazba až 200 Kč za psa a kalendářní rok (popř. zvýšení sazby až o 50 % za druhého a dalšího psa téhož držitele, tj. až 2 250 Kč/snížená sazba až 300 Kč)
- Poplatek z pobytu - až 50 Kč/osoba/den
- Poplatek za užívání veřejného prostranství - až 10 Kč za každý započatý 1 m² a každý započatý den, popř. až desetinásobek u vybraných způsobů užívání veřejného prostranství [poplatek lze stanovit i paušální částkou]
- Poplatek ze vstupného - až 20 % z úhrnné částky vybraného vstupného [poplatek lze stanovit i paušální částkou, a to po dohodě s poplatníkem]
- Poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst - až 200 Kč za den [poplatek lze stanovit i paušální částkou, a to po dohodě s poplatníkem]
- Poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace – maximálně rozdíl ceny stavebního pozemku bez možnosti a s možností připojení [výše sazby se stanoví na 1 m² zhodnoceného pozemku].
- Poplatek za obecní systém odpadového hospodářství – až 1 200 Kč ročně
- Poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci až 6 Kč za kilogram nebo až 1 Kč za litr odloženého odpadu nebo až 1 Kč za litr objednané kapacity soustředovacích prostředků pro nemovitou věc na odpad

1.3.7 Poplatkové období

Poplatkovým obdobím se rozumí doba, za kterou se příslušný místní poplatek platí. U poplatku ze psů a poplatků za komunální odpad je poplatkovým obdobím kalendářní rok.

V ostatních případech je poplatkovým obdobím doba trvání zpoplatňované skutečnosti (např. poplatek za užívání veřejného prostranství).

1.3.8 Splatnost poplatku

Splatnost poplatku označuje datum nebo čas, do kterého je poplatník/plátce poplatku povinen uhradit svůj peněžitý závazek. Nedodržení stanoveného termínu může být sankcionováno (viz též kap. 1.5.3.1 Placení místních poplatků). Stanovení splatnosti je dle § 14 odst. 2 zákona o místních poplatcích jednou z obligatorních náležitostí OZV. Výjimkou je poplatek za odkládání komunálního od-

padu z nemovité věci se základem podle hmotnosti nebo objemu odkládaného odpadu, jehož splatnost je – s ohledem na skutečnost, že tento poplatek je hrazen na základě platebního výměru či hromadného předpisného seznamu – stanovena v § 11 odst. 4 zákona o místních poplatcích, a to na lhůtu 30 dnů od doručení příslušného platebního výměru či hromadného předpisného seznamu. V tomto případě tedy nemá obec možnost stanovit splatnost podle svého uvážení v OZV.

Datum splatnosti poplatku by zásadně nemělo předcházet datu určenému pro podání ohlášení. Ohlášení poplatkové povinnosti slouží jako „prvotní iniciační dokument“ pro správu poplatku a je významné pro vedení evidence poplatků. Prodloužení lhůty pro splnění ohlašovací povinnosti za datum splatnosti poplatku fakticky vytváří nežádoucí situace, kdy poplatníci či plátcí platí nebo odvádí poplatky správci poplatku, aniž by před tím splnili svou ohlašovací povinnost, což v případech, kdy by správce poplatku nedisponoval potřebnými údaji o poplatkovém subjektu a jeho poplatkové povinnosti muselo vést k zaevidování platby na účet nejasných plateb a učinění opatření, jak k identifikaci samotného poplatkového subjektu, tak poplatku, na který je platba určena (viz § 164 daňového řádu).

1.3.9 Úlevy a osvobození od poplatku

Úlevou se rozumí snížení poplatkové povinnosti, v OZV často vyjádřené procenty, ale není vyloučeno, aby bylo takové snížení v OZV stanoveno pevnou částkou.

Osvobození znamená úplné vyjmutí z platební povinnosti, přičemž se může jednat buď o osvobození ze zákona, které u jednotlivých poplatků stanoví přímo zákon o místních poplatcích, nebo o osvobození vymezené až v OZV. Oprávnění stanovit úlevy či osvobození od poplatků nad rámec osvobození stanoveného zákonem vyplývá z ustanovení § 14 odst. 3 písm. a) a b) zákona o místních poplatcích. Je pouze na rozhodnutí obce, zda takové úlevy a osvobození od poplatku poskytne.

Vyjmutí či osvobození je buď personální, kdy zákon nebo OZV vymezí určité osoby, které poplatkové povinnosti nepodléhají (např. nevidomé osoby u poplatku ze psů), nebo jde o vyjmutí z titulu charakteru zpoplatňované skutečnosti.

Osvobození od místního poplatku neznamenaá vynětí osoby poplatníka z působnosti zákona o místních poplatcích. Osoba, na kterou se vztahuje stanovené osvobození, zůstává poplatníkem místního poplatku, nemusí však splnit poplatkovou povinnost. Nutno připomenout, že osvobození poplatníka nic nemění na jeho povinnosti ohlásit správci poplatku údaje podle ustanovení § 14a zákona o místních poplatcích, a to včetně povinnosti ohlásit jejich změny.

Účelem institutu osvobození je především **odstranění tvrdosti dopadu regulace provedené OZV na některé skupiny poplatníků**. Není však vyloučeno, aby úprava osvobození sledovala i jiné žádoucí cíle.

Personální či věcné osvobození stanovené zákonem není třeba opětovně citovat (doslovně přejímat zákonná ustanovení) v OZV. Pokud se však obec pro takový postup rozhodne, **je nutné zákonem stanovená osvobození citovat doslovně**, neboť případným pozměňováním zákonných ustanovení se může OZV dostat do rozporu se zákonem. Na osvobození vyplývající ze zákona o místních poplatcích je právní nárok, ačkoliv nejsou v OZV uvedena.

Pro stanovení úlev či osvobození od poplatků v OZV obce sice zákon o místních poplatcích žádné podmínky nestanoví, obec však musí respektovat, jak ostatně plyne i z judikatury Ústavního soudu⁵, ústavně zakotvený princip rovnosti a zákazu diskriminace. Úlevy či osvobození od poplatku nesmí být založeny na ústavně nepřijatelném rozlišování neboli diskriminaci. Je třeba dbát na to, aby nedocházelo k nedůvodnému zvýhodňování jedné skupiny poplatníků před druhou. (Více viz kap. 2.1.3. Stanovení osvobození a úlev od poplatků v OZV – otázka diskriminačních ustanovení).

Osvobození (úleva) od poplatku musí mít vždy návaznost na předmět poplatku nebo specifické postavení poplatníka, které má vliv na jeho vztah k poplatkové povinnosti.

Pokud obec v OZV stanoví osvobození určitých subjektů od poplatku, existuje na ně právní nárok.

1.3.10 Prominutí místních poplatků

Obecní úřad může z moci úřední místní poplatky nebo jejich příslušenství zcela nebo částečně prominout při mimořádných, zejména živelních událostech. Rozhodnutím se promíná poplatek nebo jeho příslušenství všem poplatníkům, jichž se důvod prominutí týká. Rozhodnutí oznamuje obecní úřad vyvěšením na své úřední desce a zároveň ho zveřejní způsobem umožňujícím dálkový přístup. U místního poplatku za obecní systém odpadového hospodářství může navíc obecní úřad tento poplatek nebo jeho příslušenství z důvodu odstranění tvrdosti právního předpisu zcela nebo částečně prominout, a to na žádost poplatníka a v případě, lze-li to s přihlédnutím k okolnostem daného případu ospravedlnit.

Při řízení o prominutí místního poplatku v obou uvedených případech musí správce poplatku respektovat příslušná ustanovení daňového řádu týkající se prominutí daně či příslušenství daně. V souladu s ustanovením § 259 daňového řádu může k prominutí poplatku i příslušenství poplatku dojít od vzniku poplatkové

⁵ srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 10. prosince 2002, sp. zn. Pl. ÚS 16/02, a ze dne 21. ledna 2003, sp. zn. Pl. ÚS 15/02.

povinnosti až do doby uplynutí lhůty pro placení poplatku, a to i poté, kdy došlo k jeho úhradě. Dále platí, že byla-li žádost o prominutí poplatku nebo příslušenství zamítnuta, lze novou žádost podat nejdříve po 60 dnech ode dne oznámení zamítavého rozhodnutí. V této nové žádosti je poplatkový subjekt povinen uvést jiné důvody než ty, které již obsahovala žádost původní, jinak bude nová žádost odložena. O odložení musí být žadatel správcem poplatku vyrozuměn.

Správce poplatku je při posouzení žádosti o prominutí poplatku nebo příslušenství povinen zohlednit četnost porušování povinností při správě poplatků poplatkovým subjektem. Podle ustanovení § 259c daňového řádu prominutí poplatku nebo příslušenství není možné, pokud poplatkový subjekt nebo osoba, která je členem jeho statutárního orgánu, v posledních 3 letech závažným způsobem porušil poplatkové nebo účetní právní předpisy. Je samozřejmé, že rozhodnutí o prominutí, a to jak zamítavé, tak vyhovující, je správcem poplatku povinen řádně odůvodnit.

Proti rozhodnutí ve věci prominutí poplatku nebo příslušenství nelze uplatnit opravné prostředky.

Promíjení poplatku je ze strany správce poplatku výkonem přenesené působnosti. Není tedy možné, aby o prominutí poplatku rozhodoval jiný orgán obce (např. zastupitelstvo, rada), než obecní úřad v postavení správce daně. Nadřízeným a metodickým orgánem je v této otázce příslušný krajský úřad.

Otázky a odpovědi k místním poplatkům obecně

Definování poplatníka

? **Otázka: Může obec v OZV definovat poplatníka odlišně, než jak je vymezen v ustanovení zákona o místních poplatcích?**

Odpověď: Ne. Obec není v § 14 zákona o místních poplatcích, který upravuje obsahové náležitosti OZV, zmocněna k tomu, aby v OZV definovala poplatníka. Tato úprava je vyhrazena výlučně zákonu o místních poplatcích. Pokud v zájmu komplexnosti právní úpravy provedené v OZV a v zájmu zvýšení právní jistoty adresátů OZV obec převezme do textu OZV právní úpravu provedenou zákonem o místních poplatcích, musí tak učinit bez věcných změn a dle aktuální právní úpravy.

Ohlašovací povinnost ke vzniku a zániku poplatkové povinnosti

? **Otázka: Lze v OZV stanovit povinnost ohlásit osvobození/vznik/zánik poplatkové povinnosti pouze písemnou formou? Lze ke splnění ohlašovací povinnosti určit předepsaný tiskopis/formulář?**

Odpověď: Ne. Povinnost splnit ohlašovací povinnosti písemnou formou je nad rámec zákonného zmocnění v § 14 zákona o místních poplatcích. Daňový řád v § 71

odst. 1 stanoví, že: „Podání lze učinit písemně, a to v listinné podobě nebo elektronicky, anebo ústně do protokolu; elektronicky lze podání učinit pouze datovou zprávou

- a) podepsanou způsobem, se kterým jiný právní předpis spojuje účinky vlastnoručního podpisu,
- b) s ověřenou identitou podatele způsobem, kterým se lze přihlásit do jeho datové schránky.
- c) s využitím přístupu se zaručenou identitou, nebo
- d) prostřednictvím daňové informační schránky.“

Správce poplatku je povinen přijmout podání učiněné jakýmkoliv způsobem uvedeným ve výše zmíněném ustanovení daňového řádu. Obec není v OZV oprávněna daňovým řádem stanovené způsoby podání jakkoli omezovat.

Splatnost poplatku

? **Otázka:** Kterým dnem je poplatník povinen splnit poplatkovou povinnost, připadne-li lhůta splatnosti na sobotu, neděli nebo státem uznaný svátek?

Odpověď: Pripadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den (§ 33 odst. 4 daňového řádu).

Úhrada poplatku

? **Otázka:** Je možné v OZV stanovit, že místní poplatek lze hradit pouze bezhotovostní platbou na účet?

Odpověď: Ne. Způsob, jakým lze poplatek platit, stanoví daňový řád v ustanovení § 163 odst. 3. Obec není v OZV oprávněna daňovým řádem stanovené způsoby placení místního poplatku jakkoliv omezovat a musí přijmout zaplacení poplatku všemi způsoby uvedenými v tomto zákonném ustanovení.

Zvýšení poplatku

? **Otázka:** Může OZV stanovit, že se včas nezaplacené poplatky nebo část těchto poplatků zvyšují např. o 50% nebo na 1.25 násobek?

Odpověď: Ne. Ustanovení § 14 zákona o místních poplatcích stanoví taxativním způsobem náležitosti OZV, kterou zavádí místní poplatek. Obsahem OZV může být znění ust. § 11 odst. 3 zákona o místních poplatcích, které však obec není v OZV oprávněna jakýmkoliv způsobem upravovat.

Úlevy a osvobození od poplatku

? **Otázka: Je možné v OZV požadovat doložení skutečnosti zakládající nárok na osvobození od poplatku určitým způsobem a ve stanovené lhůtě?**

Odpověď: Ne. Problematika dokazování je předmětem úpravy daňového řádu (§ 92 a násl.), do které nemohou obce svými OZV zasahovat. Nositelem důkazního břemene je daňový subjekt, který je oprávněn doložit tvrzené skutečnosti jakýmkoli prokazatelným způsobem.

Účinnost

? **Otázka: Je možné stanovit účinnost OZV zpětně?**

Odpověď: Ne. Z ustanovení § 4 odst. 2 zákona č. 35/2021 Sb., o Sbírce právních předpisů územních samosprávných celků a některých správních úřadů, vyplývá, že obec není oprávněna stanovit účinnost OZV dřívějším dnem, než je den jejího vyhlášení.

? **Otázka: Je možné stanovit účinnost OZV, kterou se zavádí místní poplatek, dnem vyhlášení?**

Odpověď: Ne. Z ustanovení § 4 odst. 2 zákona č. 35/2021 Sb., o Sbírce právních předpisů územních samosprávných celků a některých správních úřadů, vyplývá, že pokud není stanovena účinnost pozdější, nabývá OZV obce účinnosti patnáctým dnem následujícím po dni vyhlášení. Vyžaduje-li to naléhavý obecný zájem, lze výjimečně stanovit dřívější počátek účinnosti, nejdříve však dnem následujícím po dni vyhlášení, a je-li pro to důvod spočívající v ohrožení života, zdraví, majetku nebo životního prostředí, lze stanovit, že OZV nabude účinnosti vyhlášením. Za splnění této podmínky lze tedy u OZV obecně stanovit její účinnost dnem vyhlášení, nicméně z judikatury správních soudů vyplývá, že v případě zavádění místních poplatků OZV tak činit nelze, jelikož fiskální zájmy obce nemohu převážet nad právem adresátů nové právní úpravy se s ní řádně seznámit a přizpůsobit se jí.

1.4 Jednotlivé druhy místních poplatků podle zákona o místních poplatcích

1.4.1 Poplatek ze psů

Účelem místního poplatku ze psů je jednak zajištění rozpočtových příjmů (k úhradě nákladů spojených se zajišťováním čistoty veřejných prostranství), jednak regulace počtu psů v obci, přičemž zejména z tohoto důvodu se v OZV při sta-

novení sazby obvykle rozlišuje chov psů v bytech a chov psů v rodinných domech, případně chov psů v okrajových částech města a chov psů v historickém centru města apod. Primárně tak smyslem poplatku není a nemá být posílení obecního rozpočtu, protože pak by se již pojmově nejednalo o poplatek, nýbrž spíše o majetkovou daň. Význam tohoto poplatku je spatřován zejména ve snižování či vyrovnávání negativních důsledků spojených s chovem psů.⁶

Subjekt poplatku

Poplatníkem je držitel psa, kterým může být nejen fyzická nebo právnická osoba, která psa vlastní, ale i osoba jiná, která se k němu chová a nakládá s ním, jako by jej vlastnila. Držitel psa musí být přihlášen nebo mít sídlo na území České republiky. Pro určení místní příslušnosti k vyměření poplatku ze psů proto není rozhodné, kde držitel psa „pobývá“ nebo kde je pes chován, ale kde má držitel psa sídlo nebo je přihlášen.

Pojem přihlášení fyzické osoby v obci vymezuje § 16c zákona o místních poplatcích, podle kterého se za ně považuje přihlášení k trvalému pobytu podle zákona o evidenci obyvatel, nebo v případě cizinců – za splnění dalších podmínek – ohlášení místa pobytu podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky, zákona o azylu nebo zákona o dočasné ochraně cizinců.

Předmět (objekt) poplatku

Poplatek se platí ze psů starších 3 měsíců. Předmětem poplatku je držení (chov) psa, který je starší než tři měsíce. Věk psa je možno zjistit z jeho rodokmenu nebo na základě poplatníkem splněné ohlašovací povinnosti. Vybírat poplatek ze psů mladších možné není. Došlo by tím k rozšíření poplatkové povinnosti v rozporu se zákonem. Oproti tomu však obec může v rámci stanovených úlev a osvobození vybírat poplatek například až od jednoho roku stáří psa.

Osvobození od poplatku

Poplatek se neplatí ze psů, jejichž držitelem je osoba nevidomá, osoba, která je považována za závislou na pomoci jiné fyzické osoby podle zákona upravujícího sociální služby, osoba, která je držitelem průkazu ZTP nebo ZTP/P, osoba provádějící výcvik psů určených k doprovodu těchto osob, osoba provozující útulek pro zvířata nebo osoba, které stanoví povinnost držení a používání psa zvláštní právní předpis. Takovým zvláštním právním předpisem je například zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů.

Osobou považovanou za závislou na pomoci jiné fyzické osoby je na základě § 8 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, osoba do 18 let věku, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního

⁶ srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. ledna 2008, č. j. 2 Afs 107/2007-168 (publikovaný pod č. 1545 ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č. 5/2008).

stavu není schopna zvládat tři základní životní potřeby, a osoba starší 18 let věku, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat v návaznosti na další úpravu v uvedeném zákoně tři nebo čtyři základní životní potřeby.

Obec musí zachovat rozsah osvobození, které je uvedeno v zákoně o místních poplatcích. V kompetenci obce je možnost přiznat v OZV i další osvobození od placení poplatku, popř. jeho snížení formou úlevy s ohledem na podmínky v obci.

Sazba poplatku

Obec může poplatek za jednoho psa stanovit do maximální výše 1 500 Kč za kalendářní rok. U každého druhého a dalšího psa téhož držitele může obec zvýšit tuto maximální výši sazby až o 50 %, tj. na částku 2 250 Kč. Zvýšenou sazbu za druhého a dalšího psa nelze vázat na počet psů nacházejících se v jedné domácnosti, ale pouze na zákonem vymezenou osobu poplatníka, kterým je držitel.

Zvláštní úprava sazby poplatku za psa platí v případě, pokud je poplatníkem osoba starší 65 let. V takovém případě může poplatek za jednoho psa činit nejvýše 200 Kč, u druhého a každého dalšího psa téhož držitele až 300 Kč za kalendářní rok.

Sazba poplatku je obligatorní náležitostí OZV a musí být vyjádřena konkrétní finanční částkou. Z dikce zákona vyplývá, že sazba za druhého a každého dalšího psa se určuje ve vztahu k horní hranici sazby stanovené zákonem, nikoliv podle konkrétní sazby přijaté obcí.

Vzhledem k regulační funkci poplatku ze psů je přípustné stanovit rozdílnou sazbu, například v závislosti na podmínkách, ve kterých jsou psi drženi (např. rodinný domek, bytový dům). Podle místních podmínek a potřeb může obec stanovit rozdílnou sazbu poplatku také podle určité lokality. **Poplatek se platí obci příslušné podle místa přihlášení nebo sídla poplatníka.**

Poplatkové období a výše poplatku při změně v jeho průběhu

Poplatkovým obdobím je kalendářní rok. V případě držení psa po dobu kratší než jeden kalendářní rok zaplatí poplatník poplatek v poměrné části. Pokud tedy dojde ke vzniku nebo zániku poplatkové povinnosti v průběhu kalendářního roku (např. pes dovrší věku 3 měsíců, pes uhyne, ztratí se nebo se změní osoba držitele), platí se poplatek ve výši, která odpovídá počtu i započatých kalendářních měsíců držení psa. Pokud dojde ke změně místní příslušnosti správce poplatku, která nastane v důsledku změny přihlášení nebo sídla poplatníka, je poplatek placen v poměrné části nově příslušné obci vždy až od počátku kalendářního měsíce následujícího po měsíci, ve kterém změna nastala.

Zánik poplatkové povinnosti

Předmět poplatku a vznik poplatkové povinnosti je vymezen stářím psa. Poplatková povinnost ve většině případů skončí zánikem poplatkového objektu (pes uhynie, ztratí se), příp. změnou přihlášení či sídla poplatníka (v daném případě však bude poplatník povinen poplatek hradit nově příslušné obci, pokud tato místní poplatek ze psů zavedla).

Otázky a odpovědi

Předmět poplatku

? **Otázka: Za jak starého psa se platí místní poplatek ze psů?**

Odpověď: Poplatek ze psů se platí ze psů starších 3 měsíců. Poplatková povinnost tedy vzniká v den následující po dni, kdy se pes stal starším 3 měsíců. Kdy vzniká a zaniká poplatková povinnost, plyne ze zákona o místních poplatcích a v OZV není možné stanovit vlastní (od zákona odlišnou) úpravu vzniku a zániku poplatkové povinnosti.

Sazba poplatku

? **Otázka: Lze stanovit sazbu poplatku za druhého a každého dalšího psa téhož držitele v jednotné výši 400 Kč?**

Odpověď: Ne. Zákon o místních poplatcích přiznává nárok na sníženou sazbu poplatku osobám starším 65 let, a to tak, že v § 2 odst. 3 věta druhá stanoví „Sazba poplatku ze psů za psa, jehož držitelem je osoba starší 65 let, činí až 200 Kč za kalendářní rok“. Podle následující věty pak u druhého a dalšího psa může sazba činit až o 50 % více, než činí uvedená horní hranice. Jednotná sazby poplatku za druhého a dalšího psa ve výši 400 Kč by tudíž, v případech, kdy je držitelem takového psa osoba starší 65 let, překračovala maximální možnou sazbu poplatku, která pro tyto osoby činí u druhého a každého dalšího psa maximálně 300 Kč.

? **Otázka: Může obec stanovit sazbu poplatku za psa diferencovaně v závislosti na místě chovu psa, např. v odlišné výši pro různé části obce nebo pro různé druhy nemovitostí (byt, rodinný dům apod.), v nichž je pes chován?**

Odpověď: Ano. Pro dané rozlišení však musí existovat legitimní a racionální důvody, jinak by se jednalo o nepřipustnou diskriminaci. Při stanovení rozdílných sazeb je současně třeba dbát na to, aby podmínky, na něž jsou tyto sazby vázány, pokrývaly všechny možnosti (např. stanovením „zbytkové“ sazby pro ostatní – konkrétně nevymezené – případy). V opačném – např. při stanovení sazeb poplatku pouze za psa chovaného v bytě nebo rodinném domě – by za psy chované

na jiných místech (např. na pozemku, v továrním objektu apod.) nebylo možné poplatek vybírat.

Předkládání osvědčení

? **Otázka: Je možné v OZV stanovit povinnost předložit příslušné osvědčení o výcviku v případě stanovení osvobození pro držitele psů s výcvikem k záchranářským účelům?**

Odpověď: Ne. Problematika dokazování je předmětem úpravy regulované v § 92 a násl. daňového řádu, do které nemohou obce svými OZV zasahovat. Prokazování údajů uvedených v ohlášení je tak věcí součinnosti správce poplatku a poplatníka. Uvedený závěr se týká obecně stanovení povinnosti předložení jakéhokoliv konkrétního dokumentu.

Snížená sazba poplatku

? **Otázka: Od kdy bude mít poplatník nárok na „sníženou“ sazbu poplatku, dovrší-li 65 let v průběhu poplatkového období?**

Odpověď: Sazba poplatku je pevně stanovena na celý kalendářní rok, proto se místní poplatek ve výši sazby stanovené pro držitele psa starší 65 let platí až v následujícím poplatkovém období. Zaplatit poplatek v poměrné výši je možné pouze v případě trvání poplatkové povinnosti po dobu kratší než jeden rok (viz ustanovení § 2 odst. 3 zákona o místních poplatcích) a při změně místa přihlášení fyzické osoby nebo změně sídla právnické osoby (viz ustanovení § 2 odst. 4 zákona o místních poplatcích). Poplatník je však povinen v souladu s ustanovením § 14a odst. 4 zákona o místních poplatcích ohlásit ve stanovené lhůtě dosažení věku 65 let správci poplatku.

? **Otázka: Může obec i po novele zákona o místních poplatcích účinné od 1. ledna 2020 vybírat nižší poplatek ze psa, jehož držitelem je poživatel invalidního, starobního, vdovského nebo vdoveckého důchodu, který je jeho jediným zdrojem příjmů, anebo poživatel sirotčího důchodu?**

Odpověď: Zákon o místních poplatcích stanoví po 1. lednu 2020 zvláštní sníženou maximální sazbu poplatku za psa (200 Kč a 300 Kč) v případě, pokud je poplatníkem osoba starší 65 let. Tyto osoby mají zaručenu sníženou sazbu poplatku zákonem. Pokud však chce obec vybírat nižší výši poplatku u poplatníků, jimž byla zvláštní snížená sazba poplatku určena dle právní úpravy do 31. prosince 2019, zákon o místních poplatcích to nevylučuje, přičemž k tomu mohou obce využít institutu úlevy od poplatku. Předmětnou úlevu je pak nutné stanovit např. procenty, případně vyčíslit částku úlevy tak, aby souhlasila se zamýšlenou sazbou.

1.4.2 Poplatek z pobytu

Poplatník poplatku

Poplatníkem poplatku je podle § 3 zákona o místních poplatcích osoba, která v obci není přihlášená. Pojem přihlášení fyzické osoby v obci vymezuje § 16c zákona o místních poplatcích, podle kterého se za ně považuje přihlášení k trvalému pobytu podle zákona o evidenci obyvatel, nebo v případě cizinců – za splnění dalších podmínek (např. trvalý pobyt, déle než tříměsíční přechodný pobyt, azyl nebo žádost o něj apod.) – ohlášení místa pobytu podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky, zákona o azylu nebo zákona o dočasné ochraně cizinců.

Osoba zákonem obecně vymezená jako poplatník se reálně stává poplatníkem naplněním předmětu poplatku.

Předmět poplatku

Předmětem poplatku je podle § 3a zákona o místních poplatcích úplatný pobyt trvající nejvýše 60 po sobě jdoucích kalendářních dnů u jednotlivého poskytovatele pobytu, s výjimkou pobytu, při kterém je na základě zákona omezoována osobní svoboda, a pobytu ve zdravotnickém zařízení poskytovatele lůžkové péče, pokud je tento pobyt hrazenou zdravotní službou podle zákona upravujícího veřejné zdravotní pojištění nebo pokud je její součástí. Pobyt delší 60 dnů poplatku nepodléhá (a to ani v rozsahu jeho prvních 60 dnů). Poplatek je tak zaměřen na krátkodobé pobyty, které budou mít v praxi vesměs rekreační a turistickou povahu, nicméně není vázán na konkrétní účel pobytu (kromě vyloučení pobytů v důsledku zákonného omezení osobní svobody). Stejně tak není vázán na druh ubytování, není tedy podmíněn pobytem v zařízení určeném k poskytování přechodného ubytování, ale vztahuje se i na všechny ostatní případy (umožnění stanování na zahradě, krátkodobé ubytování v bytě v rámci sdílené ekonomiky apod.).

Plátce poplatku

Poplatek je odváděn prostřednictvím plátce poplatku, kterým je podle § 3f zákona o místních poplatcích poskytovatel úplatného pobytu. Tento plátce poplatku je povinen vybrat poplatek od poplatníka a ve lhůtě stanovené OZV jej odvést správci poplatku. V případě, že neodvede poplatek včas nebo ve správné výši, může mu jej správce poplatku na základě § 11 odst. 3 zákona o místních poplatcích zvýšit až na trojnásobek.

Zákon o místních poplatcích ukládá plátcům poplatku i povinnost vést a po stanovenou dobu uchovávat evidenční knihu a stanoví výčet evidovaných údajů i způsob vedení evidence (§ 3g). Pořadatelům masových kulturních či sportovních akcí poskytujícím pobyt jejich účastníkům pak umožňuje za stanovených

podmínek plnit evidenční povinnost plátce poplatku ve zjednodušeném rozsahu podle § 3h. Za porušení povinností ohledně evidenční knihy může správce poplatku uložit plátcí poplatku pokutu za nesplnění povinnosti nepeněžitě povahy až do 500 000 Kč podle § 247a odst. 1 písm. b) daňového řádu.

Obsahové náležitosti evidenční knihy a povinnosti spojené s jejím vedením stanoví přímo zákon o místních poplatcích. Příslušná zákonná ustanovení lze do OZV pro zajištění přehlednosti celé právní úpravy pro její adresáty doslovně převzít. Půjde o tzv. superfluum, tj. nadbytečné ustanovení, které nemá normativní obsah, ale jehož nadbytečnost nevede k nezákonnosti. OZV však nemůže tuto zákonnou úpravu nijak modifikovat (např. rozšířit výčet údajů vedených v evidenční knize, nebo stanovit plátcí další povinnosti ohledně evidenční knihy) neboť by došlo k překročení rámce zákonného zmocnění a porušení ustanovení čl. 2 odst. 3 Ústavy a čl. 2 odst. 2 Listiny.

Sazba poplatku

Obec, která zavede místní poplatek z pobytu, je povinna stanovit v OZV jeho sazbu [§ 14 odst. 2 písm. a) zákona o místních poplatcích]. Sazba se vztahuje ke každému započatému dni pobytu, s výjimkou dne jeho počátku (který se ve výši poplatku nezohledňuje), fakticky tedy ke každému noclehu. Výše sazby nesmí podle § 3d zákona o místních poplatcích překročit částku 50 Kč. V tomto zákonném limitu může obec stanovit výši sazby podle svého uvážení, s ohledem na místní poměry, a nemusí ji v OZV nijak zdůvodňovat. Sazbu poplatku lze v tomto zákonném rámci rovněž stanovit diferencovaně, např. v rozdílné výši pro různé lokality (vyšší pro pobyty v historickém centru města apod.) či období roku (vyšší pro pobyty během lyžařské sezony v horském středisku apod.); stanovení odlišných sazeb však nesmí mít diskriminační účinky ani narušovat pravidla hospodářské soutěže (nelze tak např. stanovit odlišnou sazbu pro pobyty v konkrétním zařízení). Poplatek nemůže být stanoven paušální částkou.

Osvobození a úlevy od poplatku

Zákon o místních poplatcích stanoví řadu osvobození od poplatku, která jsou buď vedena sociálními důvody, nebo se vztahují k pobytům, jejichž účel nekoreponduje s primárním zaměřením poplatku na turistické a rekreační pobyty. Konkrétně je podle jeho § 3b odst. 1 a 2 od poplatku osvobozena osoba:

- nevidomá, osoba, která je považována za závislou na pomoci jiné fyzické osoby podle zákona upravujícího sociální služby, osoba, která je držitelem průkazu ZTP/P, a její průvodce,
- mladší 18 let,
- hospitalizovaná na území obce ve zdravotnickém zařízení poskytovatele lůžkové péče s výjimkou osoby, které je poskytována lázeňská léčebně rehabilitační péče,

- pečující o děti na zotavovací akci nebo jiné podobné akci pro děti podle zákona, upravujícího ochranu veřejného zdraví konaných na území obce nebo
- vykonávající na území obce sezónní práci pro právnickou nebo podnikající fyzickou osobu nebo
- pobývajících na území obce
 - » ve školském zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy anebo školském zařízení pro preventivně výchovnou péči anebo v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc,
 - » v zařízení poskytujícím ubytování podle zákona upravujícího sociální služby,
 - » v zařízení sloužícím k pomoci lidem v ohrožení nebo nouzi provozovaném veřejně prospěšným poplatníkem daně z příjmů právnických osob, nebo
 - » za účelem výkonu záchranných nebo likvidačních prací podle zákona o integrovaném záchranném systému,
- příslušník bezpečnostního sboru, voják v činné službě, státní zaměstnanec nebo zaměstnanec České republiky pobývajících na území obce v zařízení ve vlastnictví České republiky nebo této obce v souvislosti s plněním služebních nebo pracovních úkolů.

Kromě tohoto osvobození ze zákona, které nelze v OZV vyloučit ani zúžit, může obec na základě § 14 odst. 3 zákona o místních poplatcích v OZV upravit další osvobození od poplatku nad tento zákonný rámec [písm. a)], stejně jako úlevy od poplatku [písm. b)]. Úlevou se rozumí snížení výše poplatku a lze je vyjádřit procentně nebo pevnou částkou. Rozsah a konkrétní podoba dalšího osvobození či úlevy je na uvážení obce, s ohledem na místní podmínky a její potřeby a zájmy. Příslušná úprava však nesmí působit diskriminačně, tj. nesmí zvýhodňovat určitou skupinu poplatníků bez racionálního a legitimního důvodu.

S ohledem na to, že je poplatek z pobytu odváděn prostřednictvím plátce poplatku (který je navíc povinen zapisovat údaje týkající se fyzické osoby, které poskytuje úplatný pobyt, včetně výše od ní vybraného poplatku nebo důvodu jejího osvobození od poplatku, do evidenční knihy), uplatní poplatník z povahy věci případný nárok na osvobození či úlevu u tohoto plátce.

V případě poplatku z pobytu však nemůže dojít k zániku nároku na osvobození či úlevu od poplatku v důsledku nesplnění příslušné ohlašovací povinnosti poplatníka ve smyslu § 14 odst. 6 zákona o místních poplatcích.

Ohlašovací povinnost

Na základě ustanovení § 14a odst. 1 zákona o místních poplatcích je plátce poplatku z pobytu povinen podat správci poplatku ohlášení, nevyloučí-li obec tuto povinnost v OZV; poplatník tohoto poplatku ohlášení nepodává. Rozsah údajů,

kteřé plátce poplatku v ohlášení uvádí, je pak vymezen v odst. 2 a 3 téhož ustanovení. Za porušení ohlašovací povinnosti může správce poplatku uložit plátci poplatku pokutu za nesplnění povinnosti nepeněžité povahy až do 500 000 Kč podle § 247a odst. 1 písm. a) daňového řádu.

Změnu údajů uvedených v ohlášení je plátce poplatku povinen podle ustanovení § 14a odst. 4 zákona o místních poplatcích oznámit správci poplatku do 15 dnů ode dne, kdy nastala. Obec je oprávněna v OZV tuto lhůtu prodloužit (nikoli však zkrátit). I porušení této oznamovací povinnosti ze strany plátce poplatku představuje nesplnění povinnosti nepeněžité povahy ve smyslu shora citovaného ustanovení daňového řádu, se stejnými důsledky.

Povinnost ohlásit údaj nebo oznámit jeho změnu se podle ustanovení § 14a odst. 5 nevztahuje na údaj, který může správce poplatku automatizovaným způsobem zjistit z rejstříků nebo evidencí, do nichž má zřízen automatizovaný přístup. Okruh těchto údajů (který se může u jednotlivých správců poplatků lišit) zveřejní správce poplatku podle téhož ustanovení na své úřední desce (a podle § 26 odst. 1 správního řádu i způsobem umožňujícím dálkový přístup).

Obec může OZV ohlašovací povinnost plátce poplatku vyloučit [§ 14 odst. 3 písm. c) zákona o místních poplatcích], a to jak zcela (tj. pro všechny plátce poplatku a všechny případy), tak částečně (tj. pro určitý okruh plátců poplatku, nebo pro určitý typ pobytů). V případě, že tuto povinnost nevyloučí (popř. ji nevyloučí pro všechny plátce poplatku a případy), musí na základě § 14 odst. 2 písm. b) zákona o místních poplatcích v OZV určit lhůtu pro podání ohlášení.

Splatnost poplatku

Ustanovení § 14 odst. 2 zákona o místních poplatcích ukládá obci stanovit v OZV také splatnost poplatku, konkrétně tedy termín či lhůtu pro odvedení poplatku vybraného plátcem poplatku správci poplatku.

Splatnost poplatku je třeba stanovit tak, aby byla příslušná povinnost reálně splnitelná, mimo jiné i s ohledem na § 166 odst. 1 daňového řádu, který stanoví pro jednotlivé způsoby platby den platby, a to vesměs až jako den, kdy se odvedená částka dostala do dispoziční sféry správce poplatku.

Obec může v OZV upravit další způsob placení a jemu odpovídající den platby poplatku, než je způsob placení a den platby podle daňového řádu. Tento způsob placení bude využitelný vedle způsobů stanovených daňovým řádem, a to podle volby poplatníka. Obec však není v OZV oprávněna způsoby placení místního poplatku stanovené daňovým řádem (§ 163 odst. 3) jakkoliv omezovat (např. stanovit povinnost platit poplatek výhradně bezhotovostním převodem na účet správce poplatku).

Otázky a odpovědi

Povinnost předložit správci poplatku evidenční knihu

? **Otázka: Lze v OZV o místním poplatku z pobytu uložit poskytovateli úplatného pobytu povinnost předkládat správci poplatku (např. v pravidelných intervalech, spolu s odváděnými poplatky) evidenční knihu?**

Odpověď: Ne. Obec není zákonem zmocněna ukládat v OZV povinnosti spojené s vedením evidenční knihy. Tyto povinnosti upravuje § 3g zákona o místních poplatcích, přičemž povinnost předkládat evidenční knihu správci poplatku v pravidelných intervalech nebo ve lhůtách stanovených v OZV k nim nepatří. Předložení evidenční knihy je správce poplatku oprávněn požadovat při vyhledávací činnosti v rámci místního šetření nebo v průběhu kontrolní činnosti při daňové kontrole.

Zpoplatnění měsíčního pronájmu bytu

? **Otázka: Lze vybírat poplatek z pobytu od nájemce bytu v případě měsíčního pronájmu?**

Odpověď: Ano. Poplatku podléhá úplatný pobyt do 60 dnů včetně u jednoho poskytovatele pobytu, nezávisle na místě či právním titulu pobytu.

Sezonní práce

? **Otázka: Je od poplatku z pobytu osvobozen pracovník pobývající v obci na brigádě?**

Odpověď: Pouze v případě, že má jím vykonávaná brigáda povahu sezónní práce, tj. práce závislé na střídání ročních období, která se zpravidla každým rokem opakuje (např. sklizeň zemědělských plodin, činnost hradního průvodce v turistické sezoně apod.).

Povinnost poplatníka zaplatit poplatek plátcí poplatku předem

? **Otázka: Lze v OZV o místním poplatku z pobytu stanovit poplatníkovi povinnost zaplatit poplatek poskytovateli pobytu předem za předpokládanou dobu pobytu?**

Odpověď: Ne. OZV stanoví pouze lhůtu, v jaké poskytovatel úplatného pobytu jakožto plátcé poplatku odvede vybraný poplatek správci poplatku; nezasahuje do vztahu mezi plátcem poplatku a poplatníkem. Plátcé poplatku je – pod svou majetkovou odpovědností – povinen poplatek vybrat a je výlučně na něm, jak si splnění této povinnosti zajistí (např. zda podmíní poskytnutí pobytu poplatníkovi předchozí úhradou poplatku).

Ohlašovací povinnost ke vzniku a zániku poplatkové povinnosti

? **Otázka:** Lze plátcí poplatku uložit v OZV povinnost předložit kopii evidence ubytovaných jako podklad pro vyúčtování při úhradě poplatku?

Odpověď: Ne. Problematika dokazování je předmětem úpravy regulované v § 92 a násl. daňového řádu, do které nemohou obce svými OZV zasahovat. Uvedený závěr se týká obecně stanovení povinnosti předložení jakéhokoliv konkrétního dokumentu.

Sazba poplatku

? **Otázka:** Je možné v OZV stanovit sazbu poplatku paušální částkou XXX Kč/rok za každé využití lůžko?

Odpověď: Ne. Zákon o místních poplatcích neumožňuje stanovit paušální sazbu u místního poplatku z pobytu. Kromě toho by takový paušál ani nebyl logicky možný, jelikož poplatníkem není poskytovatel pobytu, ale (každý jednotlivý) ubytovaný.

? **Otázka:** Lze v OZV stanovit poplatek i za den počátku pobytu?

Odpověď: Ne. Základem poplatku z pobytu je počet započatých dnů pobytu, s výjimkou dne počátku pobytu.

Osvobození od poplatku

? **Otázka:** Lze v OZV osvobodit od poplatku poplatníky, kterým poskytuje úplatný pobyt obec?

Odpověď: Ne. Taková úprava, která by nepřímo zvýhodňovala obec oproti jiným poskytovatelům úplatného pobytu, by měla diskriminační účinky a narušovala by pravidla hospodářské soutěže.

Poplatek z ubytovací kapacity a za lázeňský nebo rekreační pobyt

? **Otázka:** Lze OZV stanovit místní poplatek z ubytovací kapacity?

Odpověď: Ne. Na základě novely zákona o místních poplatcích č. 278/2019 Sb., která nabyla účinnosti dne 1. 1. 2020, byl místní poplatek z ubytovací kapacity zrušen a nahrazen místním poplatkem z pobytu. S ohledem na zrušení místního poplatku jej obce nemohou vybírat a OZV či jejich část, kterou byl místní poplatek z ubytovací kapacity zaveden, je třeba zrušit.

Otázka: Lze OZV stanovit místní poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt?

Odpověď: Ne. Na základě novely zákona o místních poplatcích č. 278/2019 Sb., která nabyla účinnosti dne 1. 1. 2020, byl místní poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt zrušen a nahrazen místním poplatkem z pobytu. S ohledem na zrušení místního poplatku jej obce nemohou vybírat a OZV či jejich část, kterou byl místní poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt zaveden, je třeba zrušit.

1.4.3 Poplatek za užívání veřejného prostranství

Předmět poplatku

Poplatek se vybírá za zvláštní užívání veřejného prostranství, kterým se rozumí provádění výkopových prací, umístění dočasných staveb a zařízení sloužících pro poskytování prodeje a služeb, pro umístění stavebních nebo reklamních zařízení, zařízení cirkusů, lunaparků a jiných obdobných atrakcí, umístění skládek, vyhrazení trvalého parkovacího místa a užívání tohoto prostranství pro kulturní, sportovní a reklamní akce nebo potřeby tvorby filmových a televizních děl. Z akcí pořádaných na veřejném prostranství, jejichž celý výtěžek je odveden na charitativní a veřejně prospěšné účely, se poplatek neplatí.

Z dikce zákona o místních poplatcích vyplývá, že poplatek se vybírá za užívání veřejného prostranství takovým způsobem, kdy jeho užívání jedním nebo několika uživateli brání obecnému užívání širokou veřejností, tzn., že nikdo, mimo ně, nemůže toto veřejné prostranství po určitou dobu užívat. **Způsoby zvláštního užívání veřejného prostranství, které jsou zpoplatněny místním poplatkem, uvádí zákon o místních poplatcích v taxativním výčtu.** Jiný způsob užívání veřejného prostranství nelze tímto poplatkem zpoplatnit. Zpoplatněním např. „jakéhokoliv užití bránícího obecnému užívání“ by obec stanovila povinnost nad rámec a mimo meze zákona.⁷ Důvodem pro stanovení **zpoplatnění zvláštního užívání veřejného prostranství** je snaha o minimalizaci omezení týkajících se užívání daných prostor veřejností ve prospěch určitého subjektu. Poplatek má, vedle funkce fiskální, především úlohu regulační.⁸

Pojem veřejného prostranství je v zákoně o místních poplatcích vymezen odkazem na ustanovení § 34 zákona o obcích. Ve smyslu citovaného ustanovení se za veřejné prostranství považují všechna náměstí, ulice, tržiště, chodníky, veřejná zeleň, parky a další prostory přístupné každému bez omezení, tedy sloužící obecnému užívání, a to bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru. Jedná se

⁷ srov. též náleží Ústavního soudu ze dne 20. listopadu 2001 sp. zn. Pl. ÚS 20/01 (publikovaný pod č. 8/2002 Sb. a č. 176 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu sv. 24).

⁸ viz též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. července 2009, č. j. 9 Afs 86/2008–89.

o příkladný výčet míst, která obec může ve své OZV určit za veřejná prostranství pro účely místního poplatku.

Nelze přitom dovodit zákaz označení určitého prostranství přístupného bez omezení každému za veřejné jen proto, že vlastnické právo k němu svědčí fyzické či právnické osobě⁹. Vlastníci takového pozemku mají možnost bránit se (soudkromopravní cestou) zvláštnímu užívání jejich pozemku, nikoliv však užívání obecnému.

Konečně ani skutečnost, že pozemek, který je svým charakterem veřejným prostranstvím ve smyslu § 34 zákona o obcích, je reálně užíván pouze jednou osobou, nemá na charakter pozemku žádný vliv. Podstatné pro posouzení charakteru tohoto pozemku je to, zda je bez omezení volně přístupný komukoli dalšímu.¹⁰

Obec je tedy při označení veřejného prostranství na jejím území zpoplatňovaném místním poplatkem vázána shora citovanou zákonnou definicí veřejného prostranství obsaženou v ustanovení § 34 zákona o obcích, za zásadní lze přitom považovat, že při vymezování veřejného prostranství je nezbytné vycházet z jeho podstaty, tj. že se jedná o prostranství, jehož užívání je určeno široké veřejnosti. Určitá prostranství se tak nestávají veřejnými pouhým prohlášením obce či jejich zařazením do OZV, aniž by splňovala zmíněný definiční znak obecné přístupnosti a užitelnosti. Takové prohlášení má ryze deklaratorní účinky, kdy obec v OZV pouze konstatuje, že příslušný pozemek je veřejným prostranstvím.

Protože zpoplatnění zvláštního užívání veřejného prostranství se nemusí týkat všech veřejných prostranství, ale pouze těch, která jsou pro účely poplatkové povinnosti za zvláštní užívání vymezena OZV obce, **je důležité místa, jež podléhají poplatku za užívání veřejného prostranství, v OZV přesně specifikovat.** To znamená, aby taková prostranství byla v OZV určena co možná nejpřesněji (např. uvedením místního názvu, parcelního čísla pozemku), jejich lokalizace byla dostatečně konkrétní, nevyvolávala žádné interpretační pochybnosti a tím byla vyloučena jejich záměna a současně nebyla narušena právní jistota jejich vlastníků.¹¹

Považuje se za vhodné zanést do OZV např. plánek obce s katastrálním vyznačením příslušných prostranství, případně uvedení jiného přesného popisu předmětných veřejných prostranství (označení místním názvem či uvedení parcelního čísla).

Naopak pro splnění této povinnosti není dostačující pouhé uvedení definice veřejného prostranství, dle které se za veřejné prostranství považují všechna

⁹ viz např. rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 21. června 2006, č. j. 57 Ca 37/2004-105 (publikovaný pod č. 1588 ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č. 6/1008).

¹⁰ viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. října 2005, č. j. 5 As 49/2004-77 (publikovaný pod č. 774 ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č. 2/2006).

¹¹ srov. nálezy Ústavního soudu sp. zn. 14/95 (publikovaný pod č. 280/1995 Sb. a č. 68 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu sv. 4) nebo Pl. ÚS 1/05 (publikovaný pod č. 302/2005 Sb.).

náměstí, ulice, tržiště, chodníky, veřejná zeleň, parky a další prostory přístupné každému bez omezení, tedy sloužící obecnému užívání, a to bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru.

Ustanovení OZV odkazující v případech pochybností, zda se jedná o veřejné prostranství, které podléhá zpoplatnění či nikoli, na rozhodnutí obecního úřadu (příp. zastupitelstva obce) je rovněž v rozporu se zákonem o místních poplatcích. K určení zpoplatněných veřejných prostranství je zmocněno pouze zastupitelstvo obce, které je nadáno normotvornou pravomocí. Delegace takové pravomoci na obecní úřad tak není vůbec přípustná. Avšak ani pokud by mělo rozhodovat samo zastupitelstvo obce, nelze toto přijmout, neboť by se jednalo o individuální rozhodování, které by bylo nutné přenést opět do normativní podoby prostřednictvím novely původní OZV, kterou zastupitelstvo obce doplní sporná veřejná prostranství do výčtu míst, podléhajících zpoplatnění. Taková norma pak bude nadána mocí zakládat právní vztahy pouze do budoucna, nikoliv zpětně, a to z důvodu nepřipustnosti retroaktivity (zpětné účinnosti) v českém právu.

Příklady **přípustného** vymezení veřejných prostranství v OZV o místních poplatcích:

- výčet parcelních čísel (v obci s více katastrálními územími uvést o jaké katastrální území se jedná),
- výčet ulic a náměstí s uvedením jejich názvů,
- slovní popis – parkoviště u obchodního domu LIDL, návěs (jednoznačně ohraničená),
- zakres do mapy (jednoznačný),
- kombinace slovního popisu a mapy.

Příklady **nepřípustného** vymezení veřejných prostranství v OZV o místních poplatcích:

- pozemky ve vlastnictví konkrétního subjektu (např. obce, státu nebo kraje),
- pozemky vedené na konkrétním listu vlastnictví (LV),
- všechna veřejná prostranství, aniž by byla uvedena jejich přesná specifikace,
- veřejná prostranství „v okolí ...“, „sousedství ...“, „před ...“, navazující na ...“, „za (obecním úřadem, hasičárnou)“,
- zakres oblasti (části obce), aniž by bylo blíže vyznačeno některé konkrétní veřejné prostranství,
- pozemky v okruhu 50 m od obecního úřadu,
- veřejná prostranství v okruhu 50 m od obecního úřadu,
- trávníkové plochy,
- prostranství u a kolem základní školy,

- další veřejná prostranství může stanovit rada obce,
- veřejný prostor před budovou obecního úřadu.

Subjekt poplatku

Poplatníky jsou fyzické i právnické osoby, které užívají veřejné prostranství výše uvedeným zvláštním způsobem. Vlastnictví k místům určeným v OZV za veřejné prostranství, jehož zvláštní užívání podléhá poplatku, není rozhodující. U tohoto poplatku je nutné připomenout zásadu, že poplatková povinnost je nepřenosná.

Je nutno sledovat také okolnost, v čí prospěch a za jakým účelem se veřejné prostranství takto užívá. Např. v případě umístění stavebního zařízení či skladování materiálu je poplatníkem osoba, která získala stavební povolení (investor) a nikoli dodavatel stavebních prací (zhotovitel).

Při zpoplatnění zvláštního užívání veřejného prostranství místním poplatkem může dojít k souběhu se soukromoprávní platbou za užívání tohoto prostranství (např. nájem, podnájem), kdy vedle poplatku za užívání veřejného prostranství je poplatník současně nájemcem tohoto pozemku. Dohoda s vlastníkem však nenahrazuje místní poplatek za užívání veřejného prostranství, lze však pro případy, kdy s poplatníkem bude zároveň uzavřena nájemní smlouva, doporučit takové osoby od místního poplatku osvobodit, a to nejen osoby, které mají uzavřenou nájemní smlouvu s obcí, ale i osoby, které uzavřely nájemní smlouvu na užívání veřejného prostranství s jinou osobou, vlastníci veřejné prostranství, než je samotná obec.

Vyjmutí a osvobození od poplatku

Zákon o místních poplatcích stanoví, že poplatku za užívání veřejného prostranství spočívajícího ve vyhrazení trvalého parkovacího místa nepodléhají osoby, které jsou držiteli průkazu ZTP nebo ZTP/P a dále, že se poplatek neplatí také z akcí pořádaných na veřejných prostranstvích, jejichž celý výtěžek je odveden na charitativní a veřejně prospěšné účely.

V rámci zákonného zmocnění může obec podle svých podmínek a potřeb upravit v OZV také vlastní okruh osob pro osvobození nebo úlevu na poplatek. V tomto osvobození by obec měla případně zohlednit možnost výkonu vlastnického práva tak, aby reagovala na jeho ochranu, pokud pozemek, který spadá do veřejného prostranství, zvláštním způsobem užívá jeho vlastník (spoluvlastník).

Běžně se vyskytují osvobození např. za užívání veřejných prostranství pro potřeby obce, neboť by se mohlo zdát nerozumné, aby obec vydávala prostředky svého rozpočtu proto, aby se staly následně opět jejím příjmem. Osvobození se zavádí zpravidla pro umístění skládek stavebního materiálu v souvislosti s rea-

lizací stavby, a to po dobu platnosti vydaného stavebního povolení. V případě osvobození (či úlevy) od placení místního poplatku, které obec poskytuje sama sobě (případně společně, v nichž má majetkový podíl) je však nutno upozornit na možné narušení hospodářské soutěže či neoprávněné poskytnutí veřejné podpory, které může být předmětem zkoumání ze strany Úřadu na ochranu hospodářské soutěže.

Sazba poplatku

Sazba poplatku činí až 10 Kč za každý i započatý m² užívaného veřejného prostranství a každý i započatý den. Za užívání veřejného prostranství k umístění prodejních nebo reklamních zařízení, lunaparků a jiných atrakcí může obec zvýšit sazbu až na její desetinásobek. Dále může obec stanovit poplatek týdenní, měsíční nebo roční **paušální částkou**.

Využije-li obec možnosti zvýšené sazby, musí v OZV sazbu stanovit rovněž konkrétní částkou, a to s přiřazením ke konkrétnímu zvláštnímu způsobu užívání veřejného prostranství.

Pro stanovení poplatku tzv. „paušálem“ není nutná dohoda obce s poplatníkem. Z toho vyplývá, že výši tohoto poplatku lze v OZV stanovit jak pouze standardní denní sazbou, tak pouze paušální částkou. Smyslem a účelem stanovení paušální částky je zjednodušení správy poplatku při výběru poplatku. Způsob stanovení paušální částky poplatku zákon o místních poplatcích neurčuje, to znamená, že neurčuje způsob jejího výpočtu, její maximální či minimální výši, ani to, k jaké ploše má být vztažena. Paušální částka by však měla vždy zachovávat určitou proporcii ke standardní denní sazbě, tj. nemělo by jejím prostřednictvím docházet k překročení maximální zákonné výše denní sazby, a tudíž i k obcházení zákona. A to ani přímo, tj. stanovením vyšší paušální částky, než odpovídá součtu maximálních denních sazeb za časové období, k němuž se paušální částka váže, ani nepřímo, tj. v důsledku disproporce mezi reálnou dobou užívání veřejného prostranství a časovým obdobím, k němuž se váže paušální částka (např. při použití měsíčního paušálu při 1 dni užívání).

S ohledem na časté nedostatky OZV je rovněž třeba zdůraznit, že paušální částku lze stanovit pouze za zákonem vymezená časová období (týden, měsíc, rok); stanovit denní paušální částku poplatku v OZV nelze.

Dalším častým nedostatkem OZV bývá, že stanovují poplatek paušální částkou za „kalendářní“ týden, měsíc nebo rok. Dle § 4 odst. 4 zákona o místních poplatcích může obec stanovit poplatek týdenní, měsíční nebo roční paušální částkou, aniž by bylo stanoveno, že se jedná o kalendářní týden, měsíc nebo rok. **Z tohoto důvodu je možné stanovit paušální částku poplatku pouze za týden, měsíc nebo rok skutečného zvláštního užívání veřejného prostranství.**

Otázky a odpovědi

Zábor veřejného prostranství

? **Otázka:** Lze vybírat poplatek za užívání veřejného prostranství, pokud majitel nemovité věci z důvodu jejího technického stavu vymezí prostor na chodníku, kde se nelze pohybovat k zamezení zranění osob - např. pády úlomků říms a podobně? Nejedná se o lešení.

Odpověď: Za popsaných podmínek jde nepochybně o omezení obecného užívání veřejného prostranství. Zákon o místních poplatcích však umožňuje zavést a vybírat poplatek pouze v případě vyjmenovaných druhů zvláštního užívání veřejného prostranství. Pokud se nejedná o lešení ani jiné stavební zařízení, tedy zařízení umístěné na veřejném prostranství za účelem provedení stavební činnosti, nebude možno takovýto zábor zpoplatnit poplatkem za užívání veřejného prostranství. Patrně by se však mohlo jednat o zvláštní užívání místní komunikace dle zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů.

? **Otázka:** Obchodník vyvěsí nad úrovní chodníku své zboží na věšáky. Lze vybírat v tomto případě za zábor veřejného prostranství poplatek?

Odpověď: Zde by se patrně mohlo jednat o poplatek za umístění reklamního zařízení či případně zařízení prodejního. Tyto případy je třeba posuzovat individuálně. Záleží na tom, zda dochází k ovlivnění průchozího prostoru a tím k záboru veřejného prostranství (chodníku). Je-li takovéto reklamní zařízení umístěno v takové výšce, že nedochází k omezení obecného užívání veřejného prostranství, k záboru veřejného prostranství nedochází a poplatek nebude možno vybrat. Pokud by bylo třeba se zařízení vyhýbat, pak lze postupovat způsobem, že bude pomocí průmětu tohoto zařízení na plochu stanoven rozsah záboru veřejného prostranství a tento zábor bude zpoplatněn.

Pojízdné prodejny k poskytování prodeje a služeb

? **Otázka:** Mohou obce zpoplatnit poplatkem za užívání veřejného prostranství pojízdné prodejny, když de facto nezpůsobují zábor veřejného prostranství jako klasické stánky, reklamní poutače apod.?

Odpověď: Pojízdné prodejny lze zpoplatnit pouze v případech, kdy je z ložné plochy vozidla realizován prodej po delší dobu a vozidlo stojí na místě, které je pro prodej z ložné plochy vozidel určeno např. tržním řádem, po delší dobu (několik hodin). Krátkodobé zastávky pojízdných prodejen na různých místech v obci zpoplatnit nelze, jelikož zde není naplněna podmínka umístění prodejního zařízení.

Ohlašovací povinnost

? **Otázka:** Lze v OZV uložit ohlašovací povinnost ke vzniku poplatkové povinnosti „dvoufázově“, např. takto: „Poplatník je povinen ohlásit vznik poplatkové povinnosti, včetně údajů o předpokládaném rozsahu užívání veřejného prostranství, 5 dnů před jeho zahájením. Poplatník je povinen ohlásit údaje o skutečném rozsahu užívání veřejného prostranství do 5 dnů od jeho skončení.“?

Odpověď: Ne. Ohlašovací povinnost (ke vzniku a zániku poplatkové povinnosti) upravuje § 14a zákona o místních poplatcích, podle kterého je nutné ohlásit mj. *údaje rozhodné pro stanovení poplatku. Stanovení lhůty pro plnění ohlašovací povinnosti* je v kompetenci obce, s tím že *lhůta pro ohlášení změn* v dříve ohlášených údajích je stanovena zákonem a činí *15 dnů ode dne, kdy změna nastala*, přičemž obec může v OZV tuto zákonnou lhůtu prodloužit (nikoli tedy zkrátit). Ačkoli zákon o místních poplatcích ukládá ohlašovací povinnost poplatníkovi (tj. osobě, které již vznikla poplatková povinnost), nelze s ohledem na judikaturu Ústavního soudu¹² stanovení ohlašovací povinnosti před vznikem poplatkové povinnosti (= zahájení užívání veřejného prostranství) zcela vyloučit. Současně je však i při využití této možnosti třeba respektovat zákonem vymezený okruh ohlašovaných údajů, stejně jako zákonnou úpravu ohlášení změny těchto údajů. V OZV tedy nelze stanovit lhůty pro ohlášení údajů o předpokládaném a skutečném rozsahu užívání veřejného prostranství, neboť se vždy jedná pouze o údaje o rozsahu tohoto užívání (podřaditelné pod výše zmíněné údaje rozhodné pro stanovení poplatku), přičemž druhé ohlášení je poplatník povinen podat pouze v případě, že došlo ke změně příslušných údajů (tj. „skutečný“ rozsah se reálně liší od „předpokládaného“), a to ve lhůtě nejméně 15 dnů.

Zvýšení sazby poplatku na desetinásobek

? **Otázka:** Je v souladu se zákonem, aby obec v OZV stanovila sazbu místního poplatku za užívání veřejného prostranství na desetinásobek při užívání veřejného prostranství pro umístění cirkusů?

Odpověď: Ne. Zákon o místních poplatcích v § 4 odst. 4 taxativně určuje, kdy je možné poplatek zvýšit na desetinásobek. Zvýšená sazba může být využita pouze při umístění prodejních nebo reklamních zařízení, lunaparků a jiných atrakcí. Za umístění cirkusů je možné stanovit sazbu nejvýše 10 Kč za každý i započatý m² užívaného veřejného prostranství a každý i započatý den, protože nejsou uvedeny mezi zařízeními, u nichž je možno zvýšenou sazbu použít. Zákon o místních poplatcích totiž v ustanovení § 4 odst. 1 odlišuje zařízení cirkusů od lunaparků a jiných obdobných atrakcí.

¹² nález Ústavního soudu ze dne 22. května 2007, sp. zn. Pl. ÚS 30/06

Stanovení paušální sazby

? **Otázka:** Jakým způsobem by měla být stanovena paušální částka místního poplatku? Měl by být zachován nějaký vztah k denní sazbě poplatku?

Odpověď: Způsob stanovení paušální částky poplatku zákon o místních poplatcích neurčuje. Paušální částka především směřuje ke zjednodušení poplatkového řízení při výběru poplatku. Měla by ovšem zachovávat určité proporce k denní sazbě, aby jejím využíváním nedocházelo k obcházení zákonem stanovené maximální výše „denní“ sazby poplatku.

Povinnost zaplatit poplatek předem

? **Otázka:** Lze uložit povinnost zaplatit místní poplatek před vznikem poplatkové povinnosti např. formulací: „Poplatník je povinen uhradit místní poplatek za užívání veřejného prostranství 3 dny před zahájením jeho užívání.“, i když poplatková povinnost fakticky nevznikla?

Odpověď: Ne. Poplatková povinnost vzniká, jestliže nastanou skutečnosti zakládající poplatkovou povinnost podle zákona o místních poplatcích, tj. je naplněn zákonem vymezený předmět poplatku (a samozřejmě za předpokladu, že obcí byla vydána příslušná OZV, tj. poplatek byl zaveden). Splatnost poplatku stanoví podle § 14 odst. 2 zákona o místních poplatcích obec v OZV. Nutno však brát v úvahu skutečnost, že *splatnost znamená stanovení lhůty pro zaplacení poplatku osobě, která má, resp. které vznikla poplatková povinnost*. Ačkoli tedy stanovení splatnosti poplatku patří do kompetence obce, nelze ji v OZV stanovit zcela „libovolně“, například subjektu, jemuž dosud nevznikla poplatková povinnost. Pro úplnost lze zmínit, že nerespektování tohoto principu by zkomplikovalo i správu poplatku, zejména v důsledku uhrazení poplatku v okamžiku, kdy dosud nebyla známa jeho správná výše.

Odvod poplatku třetí osobou odlišnou od poplatníka

? **Otázka:** Pro usnadnění inkasa poplatku za užívání veřejného prostranství je výběr poplatku svěřen třetí osobě, např. správci tržnice, pořadatelé pouti. Tato osoba pak odvede obci jakýsi předem domluvený paušál. Sama však není poplatníkem daného poplatku, neboť sama veřejné prostranství zpoplatňovaným způsobem nevyužívá. Je takový postup souladný se zákonem?

Odpověď: Ne. Podle § 4 odst. 2 zákona o místních poplatcích platí poplatek za užívání veřejného prostranství fyzické i právnické osoby, které užívají veřejné prostranství způsobem v zákoně uvedeným. Způsob placení upravuje § 163 daňového řádu. Poplatky se platí příslušnému správci poplatku, jímž je podle § 15

odst. 1 zákona o místních poplatcích obecní úřad. Ustanovení § 163 odst. 3 daňového řádu určuje možnosti, jakým způsobem lze poplatky platit. Mimo jiné je zde zakotvena také možnost platit poplatek v hotovosti úředním osobám pověřeným přijímat tyto platby; takovými osobami lze ovšem v kontextu daňového řádu ve spojení se zákonem o místních poplatcích rozumět pověřené zaměstnance obce zařazené do obecního úřadu, který je správcem poplatku. Správce tržnice či pořadatel pouti tedy může vybírat poplatky pouze v případě, že splňuje výše uvedené podmínky (tj. je současně zaměstnancem obecního úřadu pověřeným k jejich vybírání). Ani v takovém případě však nejsou poplatníci povinni hradit poplatek výlučně prostřednictvím této osoby, ale mají možnost zvolit si pro platbu kterýkoli z dalších způsobů podle daňového řádu (např. bezhotovostním převodem na účet správce poplatku). Správce tržiště nebo pořadatel pouti, který není pověřeným zaměstnancem obecního úřadu, není oprávněn přijímat od poplatníků platby poplatku, neboť nemá ani postavení plátce poplatku, který by byl oprávněn poplatek od poplatníků vybrat a odvést jej správci poplatku. Pokud by přesto poplatek vybral, odvede jej správci poplatku jako třetí osoba. S platbou od takové osoby by však měl správce poplatku zacházet v intencích ustanovení § 164 odst. 4 daňového řádu, podle kterého je správce daně povinen přijmout každou platbu daně, i když není provedena daňovým dlužníkem a zachází s ní stejným způsobem, jakoby ji vykonal daňový subjekt.

Pro úplnost je třeba uvést, že pokud by se poplatníci dohodli a určili třetí osobu, které by poplatek zaplatili a pověřili ji odevzdáním poplatku správci poplatku, nemá takové ujednání vůči správci poplatku žádný význam a v případě, kdy by poplatek nebyl touto třetí osobou odveden ve správné výši a lhůtě stanovené v OZV, správce poplatku by požadoval zaplacení po jednotlivých poplatnících (tj. poplatníci se tímto způsobem nezavazují povinnosti úhrady poplatku vůči správci poplatku).

Vše, co bylo shora uvedeno, se vztahuje k výběru poplatku od jednotlivých poplatníků stanoveného v OZV při respektování zákonné úpravy daného poplatku. Pro stanovení či výběr „jakéhosi předem domluveného paušálu“ od správce tržiště či pořadatele poutě neexistuje žádný zákonný podklad nezávisle na dalších okolnostech.

Objekt (předmět) poplatku

? **Otázka: Je možné místním poplatkem za užívání veřejného prostranství zpoplatnit veřejná pohřebiště?**

Odpověď: Ne. Veřejná pohřebiště totiž není možné považovat za veřejné prostranství, neboť veřejná pohřebiště nenaplňují podmínky stanovené v § 34 zákona o obcích, tedy že se jedná o prostor sloužící k obecnému užívání a zpravidla ani není přístupný každému bez omezení.

Sazba poplatku

? **Otázka: Umožňuje zákon o místních poplatcích stanovit denní paušální částku?**

Odověď: Ne. Dle § 4 odst. 4 zákona o místních poplatcích platí, že: „*Obec může stanovit poplatek týdenní, měsíční nebo roční paušální částkou.*“ Z uvedeného vyplývá, že zavedení paušálních částek za jiná časová období zákon o místních poplatcích neumožňuje.

? **Otázka: Je možné stanovit sazbu místního poplatku za užívání veřejného prostranství ve výši 50 Kč za každý i započatý m² a každý i započatý den za umístění dočasných staveb sloužících pro poskytování prodeje?**

Odověď: Ne. Zákon o místních poplatcích v § 4 odst. 4 taxativně určuje, kdy je možné poplatek zvýšit na desetinásobek. Zvýšená sazba může být využita pouze při umístění prodejních nebo reklamních zařízení, lunaparků a jiných atrakcí. Za umístění dočasných staveb sloužících pro poskytování prodeje je možné stanovit sazbu nejvýše 10 Kč za každý i započatý m² užívaného veřejného prostranství a každý i započatý den, jelikož zákon v jejich případě použití zvýšené sazby neumožňuje. V případě možnosti stanovit zvýšenou sazbu poplatku je třeba důsledně odlišovat umístění prodejních zařízení a umístění dočasných staveb sloužících pro poskytování prodeje, a tuto skutečnost reflektovat při stanovování sazeb v OZV.

? **Otázka: Stanoví-li obec v OZV pouze roční paušál za vyhrazení trvalého parkovacího místa, může stanovit, že se v případě užívání po dobu kratší než jeden rok platí poplatek v poměrné výši?**

Odověď: Ne. Je-li poplatek stanoven paušální částkou za rok, nelze jej stanovovat v alikvótní výši (zasahuje se do zákonem připuštěných způsobů stanovení sazeb). Pokud chce obec umožnit poplatníkovi platit poplatek za dobu kratší než rok, a to podle počtu měsíců nebo týdnů, lze uvedeného docílit stanovením měsíční nebo týdenní paušální částky.

? **Otázka: Jedná se při stanovení týdenní/měsíční/roční paušální částky o kalendářní nebo běžný týden/měsíc/rok?**

Odověď: Aby se jednalo o kalendářní týden/měsíc/rok, muselo by tak být výslovně uvedeno v zákoně o místních poplatcích. Paušální částka poplatku se tudíž stanovuje za týden/měsíc/rok, pro jejichž počítání se uplatní obecná pravidla pro počítání času.

Poplatková povinnost

? **Otázka:** Lze poplatkovou povinností v OZV vázat na uvedení veřejného prostranství do původního stavu nebo předem dohodnutého stavu?

Odpověď: Ne. Zánik poplatkové povinnosti nastává okamžikem faktického skončení zvláštního užívání veřejného prostranství.

1.4.4 Poplatek ze vstupného

Předmět poplatku

Poplatek se vybírá ze vstupného na kulturní, sportovní, prodejní nebo reklamní akce, sníženého o daň z přidané hodnoty, je-li v ceně vstupného obsažena. Obec může zavést poplatek pro všechny druhy těchto akcí nebo pouze pro některé z nich. V případě, že má obec zájem zpoplatnit pouze některé druhy akcí (např. pouze prodejní a reklamní akce), je třeba, aby v OZV uvedla, že předmětem poplatku jsou pouze tyto druhy akcí. Další možností je druhy akcí, které podléhají poplatku, ale obec je nechce zpoplatňovat, od poplatku osvobodit. Tato dvě řešení mají rozdílné důsledky pro ohlašovací povinnost pořadatele dotčených akcí, která v případě jejich „pouhého“ osvobození zůstává zachována.

K pojmu vstupné se vyjádřil Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku č. j.: 1 Afs 5/2011 – 86. Z tohoto rozsudku vyplývá, že předmětem poplatku je **vybrané vstupné**, a to bez ohledu na to, z jakých složek se cena vstupenky skládá a jak je pořadatelem akce označována. **Vstupným se pro účely zákona o místních poplatcích** rozumí peněžitá částka, kterou účastník akce zaplatí za to, že se jí může zúčastnit.

Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku uvedl, že pojem „vstupné“ obsažený v zákoně o místních poplatcích je třeba v zásadě vykládat z pozice účastníka akce. Vstupným je pak třeba rozumět souhrn veškerých finančních částek, jejichž zaplacením je podmiňován vstup, resp. účast účastníka na akci, bez ohledu na to, za co byly tyto částky konkrétně zaplacené nebo na jaký účel byly využity pořadatelem akce.

Vybrané vstupné se snižuje o daň z přidané hodnoty, je-li v ceně vstupného obsažena. Jestliže je pořadatel akce plátcem daně z přidané hodnoty a výnos této daně odvádí státu, je logické, že není předmětem poplatku ze vstupného v úhrnné vybrané částce, ale až po snížení o daň z přidané hodnoty. Stanovení definice má zejména zamezit pořadatelům akcí fiktivně zaměňovat faktické vstupné např. za povinnou konzumaci nebo místenku a následně odmítat platit místní poplatek.

Subjekt poplatku

Poplatníkem je fyzická nebo právnická osoba, která akci pořádá.

Základ a sazba poplatku

Základem pro výpočet poplatku ze vstupného je vybrané vstupné snížené o částku daně z přidané hodnoty, je-li v ceně vstupného obsažena.

V souvislosti s § 14 odst. 2 písm. a) zákona o místních poplatcích **je stanovení sazby poplatku povinnou náležitostí OZV**. Sazba poplatku je upravena procentuální částkou a činí až 20% z úhrnné částky vybraného vstupného bez (případně) daně z přidané hodnoty. Obce mohou zatížit různé druhy akcí rozdílnou sazbou poplatku (v zákonných mezích).

Pro případy opakujících se akcí lze výši poplatku stanovit paušální částkou, vždy však po dohodě s poplatníkem. Co se rozumí „Po dohodě s poplatníkem“ vymezil Ústavní soud např. v nálezů sp. zn. Pl. ÚS 24/06 nebo Pl. ÚS 20/06 tak, že na „dohodě“ s poplatníkem bude toliko otázka, zda se v jeho případě aplikuje poplatek stanovený denní sazbou nebo paušálně. Paušální částku poplatku nelze stanovit ad hoc pro konkrétní případ v poplatkovém řízení, ale je třeba ji určit přímo v OZV. V případě, že obec v OZV stanoví poplatek rovněž paušální částkou, musí v OZV upravit způsob její volby. Typickým způsobem bude vyžadování sdělení volby paušální částky v rámci podání ohlášení.

Vzhledem k tomu, že zákon o místních poplatcích neřeší, o jakou paušální částku se jedná, je možné ji vázat jak na jednotlivé akce, tak i na jakýkoliv časový úsek. Obec má možnost zohlednit druh pořádané akce a sazbu odlišit např. pro pořádání divadelních představení, koncertů, pro akce pořádané pro děti, akce vzdělávací či reklamní.

Osvobození a úlevy od poplatku

Od poplatku jsou ze zákona osvobozeny akce, jejichž celý výtěžek je odveden na charitativní a veřejně prospěšné účely. Zákon sice nevymezuje pojem výtěžek, ale z jeho dikce je zřejmé, že výtěžkem se rozumí částka, která pořadatel zůstane po odpočtu nákladů na realizaci akce. Při vymezení toho, co se rozumí charitativními a veřejně prospěšnými účely, je nutné vyjít z obecného významu slov. Obec je v OZV oprávněna stanovit případná další osvobození nebo úlevy pro určité akce nebo určitý okruh poplatkových subjektů, přičemž taková ustanovení nesmějí být založena na ústavně nepřípustném rozlišování neboli diskriminaci.

Vstupné z prohlídek kulturních památek nelze zpoplatňovat a návštěvu hradu či zámku nelze pokládat za kulturní akci ve smyslu zákona o místních poplatcích. Zákon předpokládá vybírání poplatku ze vstupného v případech, kdy jde o jednorázovou kulturní akci, např. výstavu, taneční zábavu, konkrétní divadelní představení apod.

Otázky a odpovědi

Ohlašovací povinnost

? **Otázka:** Může obec v OZV v rámci ohlašovací povinnosti požadovat předložení neprodaných/prodaných vstupenek ke kontrole?

Odpověď: Ne. Uložení takové povinnosti je nad rámec povinností, které je v této souvislosti podle zákona o místních poplatcích i daňového řádu v rámci ohlašovací povinnosti možné uložit. Není navíc stanoveno, že je povinností pořadatele vydávat oproti zaplacenému vstupnému vstupenku. Konají se také akce, kde se zaplacení vstupného dokládá jiným způsobem.

Stanovení paušální částky

? **Otázka:** Lze v OZV stanovit poplatek pouze paušální částkou?

Odpověď: Ne. Poplatek ze vstupného lze stanovit paušální částkou pouze po dohodě s poplatníkem, což v intencích judikatury Ústavního soudu znamená na základě jeho volby. Z toho vyplývá, že OZV musí vždy stanovit základní sazbu poplatku (buď samostatně, nebo vedle ní i paušální částku).

? **Otázka:** Může obec v OZV stanovit možnost paušální částky jen pro některé subjekty, např. pouze pro místní spolky?

Odpověď: Ne. Obec může pro určitý druh akce stanovit sazbu paušální částkou pro všechny poplatníky bez rozdílu. Zákon o místních poplatcích nedává obcím prostor k tomu, aby v OZV paušální sazbu místního poplatku vyhradily pouze některé skupině poplatníků.

1.4.5 Poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst

Předmět poplatku

Poplatek se vybírá za vydání povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst, do kterých je jinak vjezd zakázán příslušnou dopravní značkou. Příslušnou dopravní značkou je nutno rozumět dopravní značku podle zákona o provozu na pozemních komunikacích "Zákaz vjezdu všech motorových vozidel" (č. B11), pod kterou bude umístěna dodatková tabulka č. E13 s textem např. "Vjezd povolen po zaplacení poplatku" (může být uvedena i výše poplatku).

V případě vydání povolení pro více motorových vozidel se místní poplatek platí ve stanovené sazbě za každé vozidlo, na něž bylo povolení vydáno. Poplatek

se platí za vydání povolení, nikoliv za uskutečněný vjezd či počet vjezdů do vybrané lokality.

V souvislosti s § 14 odst. 4 zákona o místních poplatcích musí obec určit v OZV vybraná místa, která poplatku podléhají. Za vybraná místa (jež zákon nedefinuje) lze na základě gramatického a věcného výkladu pojmu považovat ucelenější, zpravidla osídlené lokality, které s okolím ony vybrané pozemní komunikace jako dopravní cesty spojují (viz nálezy Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 23/2000). Místní poplatek není nástrojem, podle něhož lze zpoplatnit užívání jakékoliv komunikace. Má umožnit regulaci provozu motorových vozidel v historicky cenných či jinak památkově chráněných nebo urbanisticky významných částech. Za vybraná místa nelze považovat např. most přes řeku a úsek silnice spojující dvě obce. Základním předpokladem je, že se jedná o komunikace, na které je jinak vjezd zakázán příslušnou dopravní značkou (zákaz vjezdu všech motorových vozidel) s dodatkovou tabulkou povolující vjezd motorových vozidel po zaplacení místního poplatku.

Subjekt poplatku

Poplatníkem je fyzická nebo právnická osoba, které bylo vydáno povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do těchto vybraných míst.

Vyjmutí a osvobození od poplatku

Poplatek neplatí fyzické osoby přihlášené nebo vlastníci nemovitosti ve vybraném místě, osoby jim blízké, manželé těchto osob a jejich děti. Dále osoby, které ve vybraném místě užívají nemovitost k podnikání nebo veřejně prospěšné činnosti nebo osoby, které jsou držiteli průkazu ZTP nebo ZTP/P a jejich průvodci. Za osobu blízkou se ve smyslu ustanovení § 22 občanského zákoníku považuje příbuzný v řadě přímé, sourozenec a manžel nebo partner podle zákona upravujícího registrované partnerství (zákon č. 115/2006 Sb.); jiné osoby v poměru rodinném nebo obdobném se pokládají za osoby sobě navzájem blízké, pokud by újmu, kterou utrpěla jedna z nich, druhá důvodně pocítovala jako újmu vlastní. Má se za to, že osobami blízkými jsou i osoby sešvagrené nebo osoby, které spolu trvale žijí.

Sazba poplatku

Sazba poplatku činí až 200 Kč za každý započatý den. Obec může po dohodě s poplatníkem stanovit poplatek také paušální částkou.

Poplatek stanovený **paušální částkou** musí být v OZV konkrétně určen. Jaký časový úsek pro stanovení paušální částky obec zvolí, je plně na jejím rozhodnutí. OZV může určit, že tento místní poplatek bude vybírán jen po určitou (přesně vymezenou) část kalendářního roku. Uplatnění paušální částky je možné jen po dohodě s poplatníkem. Předmětem dohody je souhlas poplatníka platit poplatek

paušální částkou stanovenou v OZV a nikoliv podle denní sazby rovněž stanovené v OZV.

Sazba může být diferencována také podle jednotlivých vybraných míst. Nelze stanovit různou výši poplatku pro právnické a fyzické osoby.

Otázky a odpovědi

Sazba poplatku

? **Otázka: Lze vynechat stanovení denní sazby poplatku a stanovit tak pouze paušální částku?**

Odpověď: Ne. S ohledem na skutečnost, že je u tohoto poplatku uplatnění paušální částky na dohodě s poplatníkem, přičemž ten nemá v této souvislosti povinnost na ni přistoupit, došlo by fakticky k situaci, kdy by obec nestanovila sazbu poplatku jakožto obligatorní náležitost OZV dle § 14 odst. 2 písm. a) zákona o místních poplatcích.

Dokládání zaplacení poplatku

? **Otázka: Je možné v OZV stanovit, že pro účely kontroly musí být doklad o zaplacení poplatku umístěn ve vozidle viditelně za čelním sklem?**

Odpověď: Ne. Stanovení takové povinnosti je v rozporu se zákonem, jelikož zákon o místních poplatcích k uložení takové povinnosti obce nezmocňuje.

1.4.6 Poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace

Předmět poplatku

Předmětem zpoplatnění je zvýšená hodnota stavebního pozemku. Ke zvýšení hodnoty stavebního pozemku dochází v okamžiku vzniku možnosti jeho připojení na obcí vybudovanou stavbu vodovodu nebo kanalizace. Vybudovanou stavbou se rozumí stavba, na kterou bylo vydáno kolaudační rozhodnutí stavebního úřadu, které nabylo právní moci, nebo pro kterou byl vydán kolaudační souhlas, který je dokladem o povoleném účelu užívání stavby.

Za stavební pozemky se považují pozemky vymezené v § 9 zákona o oceňování majetku. Poplatku podléhá pouze zhodnocení těch pozemků, které byly v okamžiku vzniku možnosti připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace (v okamžiku kolaudace příslušného vodovodního nebo kanalizačního řadu), pozemky stavebními.

Účelem tohoto místního poplatku je především pokrytí nákladů, které obci vzniknou v souvislosti s investicemi na vybudování infrastruktury konkrétně na vybudování stavby vodovodu a kanalizace v obci.

Subjekt poplatku

Poplatníkem je vlastník stavebního pozemku zhodnoceného možností připojení na obcí vybudovanou stavbu vodovodu nebo kanalizace.

Vlastníkem pozemku se rozumí právnická nebo fyzická osoba, která je jako vlastník zapsaná v katastru nemovitostí. Má-li ke stavebnímu pozemku **vlastnické právo více subjektů, jsou povinny platit poplatek společně a nerozdílně**. V praxi to znamená, že poplatek bude zaplacen jedním ze spoluvlastníků a tím bude splněna poplatková povinnost i všech ostatních. Jedná se o **tzv. solidární odpovědnost**, která však znamená, že i správce poplatku může vymáhat zaplacení poplatku od kteréhokoliv z nich.

Pokud jde o stanovení poplatkové povinnosti, **lze zpoplatnit pouze první faktickou možnost napojení se na stavbu vodovodu nebo kanalizace** bez ohledu na případné etapovité řešení výstavby tohoto vodního díla jako celku. V případě, že v obci existuje vodovod nebo kanalizace a obec buduje tyto stavby nově nebo je rekonstruuje z důvodu havarijního stavu, nefunkčnosti nebo nízké kapacity, nejedná se o první možnost napojení se na předmětnou infrastrukturu.

Dalším kritériem pro stanovení poplatkové povinnosti u tohoto poplatku je skutečnost, že se jedná o **stavbu vodovodu nebo kanalizace, kterou zajišťovala obec** jako stavebník, tj. obci bylo vydáno stavební povolení a obec rovněž nese náklady na její pořízení. Ve smyslu § 10c odst. 1 zákona o místních poplatcích je OZV oprávněna místní poplatek za zhodnocení stavebního pozemku zavést pouze obec, která vybuvovala stavbu vodovodu nebo kanalizace na své náklady. Účast jiné právnické či fyzické osoby na výstavbě díla tak možnost zavedení místního poplatku za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace zcela vylučuje.

Poplatník je povinen **zaplatit poplatek obci, na jejímž území se „zhodnocený stavební pozemek“ nachází**, bez ohledu na místo jeho trvalého pobytu nebo skutečnost, že stavební pozemek má v užívání jiný subjekt.

Sazba poplatku

V souvislosti s § 14 odst. 2 písm. a) zákona o místních poplatcích je **stanovení sazby poplatku povinnou náležitostí OZV**. **Sazba poplatku** nesmí přesáhnout rozdíl ceny stavebního pozemku bez možnosti připojení na obcí vybudovanou stavbu vodovodu nebo kanalizace a ceny stavebního pozemku s touto možností. Sazba poplatku musí být stanovena konkrétně za 1m². Výši sazby za 1m² zhodnoceného stavebního pozemku stanoví obec v OZV. Obec je při jejím stanovení

omezena relativní horní hranicí danou způsobem výpočtu sazby místního poplatku (cena zhodnoceného stavebního pozemku minus cena stavebního pozemku před jeho zhodnocením).

Při zachování principů rovnosti může být sazba stanovena diferencovaně pro každý pozemek samostatně nebo rozdílnými sazbami pro soubory pozemků, které mají stejný nebo obdobný kvalitativní charakter, anebo jednou sazbou pro všechny pozemky dotčené vybudovanou stavbou vodovodu nebo kanalizace.

Cena stavebního pozemku

Podle zákona o místních poplatcích „cena stavebního pozemku v obci se stanoví podle zvláštního právního předpisu v kalendářním roce, ve kterém nabylo právní moci kolaudační rozhodnutí, nebo nabylo právních účinků kolaudační souhlas, pro stavbu vodovodu nebo kanalizace obcí vybudované“. Zvláštním právním předpisem zákon rozumí oceňovací vyhlášku, kterou se provádějí některá ustanovení zákona o oceňování majetku, platnou v kalendářním roce, ve kterém nabylo právní moci rozhodnutí stavebního úřadu o povolení užívání stavby vodovodu nebo kanalizace.

Při ocenění stavebního pozemku je nutné postupovat určením **jeho zjištěné ceny podle ustanovení § 3 - § 5 oceňovací vyhlášky, neboť pro stanovení rozdílu v ceně stavebního pozemku bez možnosti a s možností připojení na obcí vybudovanou stavbu vodovodu a kanalizace nelze použít cenovou mapu stavebních pozemků.**

Tento způsob zjištění ceny stavebního pozemku podle oceňovací vyhlášky vyžaduje vysoké odborné znalosti a praktické zkušenosti v oblasti oceňování majetku, doporučuje se proto, aby ke zjištění ceny zhodnoceného stavebního pozemku pro účely místního poplatku byly využity služby příslušných expertů.

Upozorňujeme, že ne ve všech případech, kdy bude stavební pozemek možno nově napojit na stavbu vodovodu nebo kanalizace, se tato skutečnost promítne do jeho ceny určené dle oceňovací vyhlášky. V praxi tedy může dojít k situaci, kdy ke zhodnocení stavebního pozemku nedojde, byť u něj nově vznikne možnost napojit jej na stavbu vodovodu nebo kanalizace. S ohledem na tuto skutečnost obcím doporučujeme, aby si vždy, než začnou uvažovat o zavedení tohoto poplatku, nechaly ověřit (například znaleckým posudkem), zda u stavebních pozemků, jejichž zhodnocení má být předmětem poplatku, ke zhodnocení podle oceňovací vyhlášky skutečně došlo.

Osvobození a úlevy od poplatku

Zákon o místních poplatcích v případě tohoto poplatku žádné osvobození nestanoví. Obec je však na základě § 14 odst. 3 zákona o místních poplatcích oprávněna

něna určit si v OZV vlastní okruh poplatníků, které hodlá od poplatkové povinnosti osvobodit či jim stanovit na poplatku úlevy.

Splatnost poplatku

Splatnost poplatku doporučujeme stanovit jednoznačně, tj. například stanovením konkrétního termínu splatnosti (např.: „*Poplatek je splatný do DD. MM. RRRR*“), nebo navázáním splatnosti na datum účinnosti OZV (např.: „*Poplatek je splatný do 6 měsíců od nabytí účinnosti této OZV*“). Jelikož by termín splatnosti poplatku měl být zřejmý přímo ze znění OZV, **nedoporučujeme** vázat splatnost na jiné skutečnosti, jako je například datum kolaudace stavby vodovodu nebo kanalizace, neboť se jedná o údaj, který není poplatníkovi ze znění samotné OZV zpravidla zřejmý. Při stanovování splatnosti by měla obec také náležitě zvážit skutečnost, že místní poplatek za zhodnocení stavebního pozemku může v praxi dosáhnout velmi vysokých částek, a proto by měla být poplatníkům dána dostatečně dlouhá doba na jeho zaplacení.

Lhůta pro zavedení poplatku

V souladu s § 10c odst. 3 poslední věta zákona o místních poplatcích výši sazeby na 1m² zhodnoceného stavebního pozemku stanoví obec v OZV, kterou **může** obec vydat **nejpozději v kalendářním roce, ve kterém nabylo právní moci kolaudačního rozhodnutí nebo nabyly právních účinků kolaudačního souhlasu pro stavbu vodovodu nebo kanalizace obcí vybudované.**

V případech, kdy jsou kanalizace nebo vodovod realizovány v rámci souboru několika staveb a je vydáno více kolaudačních souhlasů (pro dílčí stavby) v různých letech, lze OZV pro konkrétní část kanalizace nebo vodovodu vydat nejpozději v kalendářním roce, **kdy nabyly právních účinků kolaudačního souhlasu ke stavbě kanalizační stoky či vodovodního řadu, pokud možnost připojení pozemku na tuto kanalizační stoku či vodovodní řad vede ke zhodnocení stavebního pozemku.**

Otázky a odpovědi

Poplatková povinnost

Otázka: Musí vlastník pozemku platit místní poplatek, přestože nemá zájem o připojení pozemku na vodovod nebo kanalizaci?

Odpověď: Ano. Poplatková povinnost není závislá na tom, zda vlastník zhodnoceného pozemku má či nemá zájem připojit se k vybudovanému vodovodu nebo kanalizaci.

Osvobození od poplatku

? **Otázka:** Lze považovat za diskriminaci, osvobodila-li obec od poplatku ty poplatníky, kteří obci dobrovolně přispěli na budoucí výstavbu vodovodu nebo kanalizace?

Odpověď: V praxi zejména menším obcím nezbyvá než investici na vybudování uvedených staveb pokrýt také z dobrovolných příspěvků svých občanů. Vlastníky pozemků totiž nelze poplatkem zatížit před vybudováním vodovodu nebo kanalizace. Následně je obec jako vlastník vodovodu nebo kanalizace povinna umožnit bezplatné napojení. Částečného pokrytí nákladů ovšem může dosáhnout skrze místní poplatek za zhodnocení stavebního pozemku. Osvobození poplatníků, kteří obci přispěli na budoucí stavbu uvedených sítí, není důvodu zpochybňovat za předpokladu, že dobrovolný příspěvek přesahuje výši místního poplatku.

Zhodnocení pozemku

? **Otázka:** Dochází vždy, když dojde ke vzniku možnosti napojit stavební pozemek na stavbu vodovodu nebo kanalizace, ke zhodnocení stavebního pozemku?

Odpověď: Ne. To, zda ke zhodnocení konkrétního stavebního pozemku dojde, závisí na více faktorech, a tuto skutečnost je třeba vždy posuzovat individuálně.

Možnost zavedení poplatku

? **Otázka:** Je možné zavést poplatek za zhodnocení stavebního pozemku ku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace před vybudováním stavby vodovodu nebo kanalizace (nebo její části) s tím, že tento poplatek bude zdrojem příjmů na financování stavby? Obce se domnívají, že poplatek budou hradit pouze vlastníci „nově vytvořených“ stavebních pozemků zhodnocených stavbou vodovodu nebo kanalizace, aniž by si uvědomily, že může dojít ke zhodnocení i stavebních pozemků zastavěných již existujícími stavbami. Je tento závěr správný?

Odpověď: Podle § 14 odst. 2 zákona o místních poplatcích obec v OZV stanoví konkrétní sazbu poplatku, což je jedním ze základních znaků OZV. Bez sazby místního poplatku by OZV neměla jednu z podstatných náležitostí. Podle § 10c odst. 3 zákona o místních poplatcích sazba poplatku nesmí přesáhnout rozdíl ceny stavebního pozemku bez možnosti připojení na obcí vybudovanou stavbu vodovodu nebo kanalizace a ceny stavebního pozemku s touto možností. Pro určení sazby poplatku (jako obligatorní náležitosti OZV ve smyslu § 14 odst. 2 písm. a) zákona o místních poplatcích) je třeba znát cenu pozemku. Podle § 10c odst. 3 zákona o místních poplatcích se cena stavebního pozemku v obci stanoví podle zvláštního právního předpisu v kalendářním roce, ve kterém nabylo právní moci

kolaudační rozhodnutí pro stavbu vodovodu nebo kanalizace obcí vybudované. Zvláštním předpisem pro stanovení ceny pozemku je prováděcí vyhláška k zákonu o oceňování majetku. Tato vyhláška se každoročně mění. Touto prováděcí vyhláškou je vyhláška č. 441/2013 Sb., k provedení zákona o oceňování majetku (oceňovací vyhláška), ve znění pozdějších předpisů. Poplatek tedy není možné zavést před vybudováním příslušné infrastruktury. Poplatek se vztahuje na všechny stavební pozemky zhodnocené možností připojení na obcí vybudovanou stavbu vodovodu nebo kanalizace, tedy nejen na ty, které jako stavební nově vznikají.

? **Otázka: Může obec na svém území zavést místní poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace v situaci, kdy stavbu vodovodu nebo kanalizace zajišťoval dobrovolný svazek obcí (jehož je obec členem) v postavení stavebníka podle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů?**

Odpověď: Podle § 10c odst. 1 zákona o místních poplatcích platí místní poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace vlastník stavebního pozemku zhodnoceného možností připojení na obcí vybudovanou stavbu vodovodu nebo kanalizace. Jedním z kritérií pro stanovení poplatkové povinnosti u tohoto místního poplatku tedy je, že se jedná o stavbu vodovodu nebo kanalizace, kterou zajišťuje obec jako stavebník ve smyslu zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů, a tato obec nese rovněž náklady na jejířízení.

Lze tedy konstatovat, že pro účely zavedení místního poplatku za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace je účast jiné právnické či fyzické osoby na výstavbě stavebního díla zcela vyloučena.

1.4.7 Poplatky za komunální odpad

1.4.7.1 Poplatek za obecní systém odpadového hospodářství

Předmět poplatku

Předmětem poplatku je podle § 10f zákona o místních poplatcích jednotlivá možnost využívat obecní systém odpadového hospodářství, která je dána přihlášením v obci nebo vlastnictvím jednotlivé nemovité věci zahrnující byt, rodinný dům nebo stavbu pro rodinnou rekreaci, ve které není přihlášená žádná fyzická osoba a která se nachází na území této obce.

K naplnění předmětu poplatku dochází na základě každé ze shora uvedených skutečností samostatně, tj. např. osoba přihlášená v obci, která zde současně

vlastní další dvě nemovité věci vymezeného druhu, v nichž není nikdo přihlášen, naplní předmět poplatku třikrát.

Pro samotné naplnění předmětu poplatku není podstatné, po jakou část poplatkového období trvají rozhodné skutečnosti; postačí tedy, jsou-li dány byť i k jedinému dni. Rozsah jejich trvání v rámci poplatkového období má však vliv na výši poplatku.

Subjekt poplatku

Podle ustanovení § 10e zákona o místních poplatcích je poplatníkem:

- a) fyzická osoba přihlášená v obci nebo
- b) vlastník nemovité věci zahrnující byt, rodinný dům nebo stavbu pro rodinnou rekreaci, ve které není přihlášená žádná fyzická osoba a která je umístěna na území obce.

Zákon o místních poplatcích tedy rozlišuje dvě skupiny poplatníků. U první skupiny poplatníků je existence poplatkové povinnosti vázána na přihlášení v obci, u druhé na vlastnictví nemovité věci vymezeného typu, v níž není přihlášená žádná fyzická osoba, na území obce.

Pojem přihlášení fyzické osoby v obci vymezuje § 16c zákona o místních poplatcích, podle kterého se za ně považuje přihlášení k trvalému pobytu podle zákona o evidenci obyvatel, nebo v případě cizinců – za splnění dalších podmínek - ohlášení místa pobytu podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky, zákona o azylu nebo zákona o dočasné ochraně cizinců.

Poplatníkem z titulu vlastnictví nemovité věci (splňující zákonnou podmínku absence přihlášené fyzické osoby) může být jak fyzická, tak právnická osoba, stejně jako – na základě zákonné fikce – fond bez právní osobnosti (např. svěřenský, podílový), do něhož je příslušná nemovitá věc vložena. Poplatníkem je vlastník jakékoli nemovité věci zahrnující relevantní stavbu (byt, rodinný dům, rekreační stavby), tj. např. vlastník pozemku, jehož součástí je rodinný dům, či vlastník bytového domu nerozčleněného na jednotky nebo polyfunkční stavby, v níž se vedle prostor k podnikání nachází byť jen jediný byt apod. Poplatníkem je – na základě zákonné fikce – i vlastník bytové jednotky vymezené podle zákona o vlastnictví bytů. Spoluvlastníci nemovité věci zahrnující byt, rodinný dům nebo stavbu pro rodinnou rekreaci jsou povinni plnit poplatkovou povinnost společně a nerozdílně.

Obecní úřad pro účely správy místních poplatků dle ustanovení § 16 zákona o místních poplatcích využívá základní registr obyvatel, informační systém evidence obyvatel a informační systém cizinců a může získat také seznam osob přihlášených v obci. Na základě § 13 odst. 3 zákona o obcích je obec oprávněna při

výkonu své působnosti využívat bezplatně údaje katastru nemovitostí. Obec tedy disponuje zákonnými nástroji pro dohledání obou skupin poplatníků.

Sazba poplatku

Obec, která zavede místní poplatek za obecní systém odpadového hospodářství, je povinna stanovit v obecně závazné vyhlášce jeho sazbu [§ 14 odst. 2 písm. a) zákona o místních poplatcích]. Sazba, resp. výše poplatku se vztahuje k poplatkovému období a nesmí podle § 10h odst. 1 zákona o místních poplatcích překročit částku 1 200 Kč. Výše poplatku je zákonem omezena pouze touto absolutní částkou, bez vazby na náklady obce na provoz systému odpadového hospodářství. V tomto zákonném limitu může obec stanovit výši sazby podle svého uvážení a nemusí ji v obecně závazné vyhlášce nijak zdůvodňovat.

Poplatkové období a výše poplatku při změně v jeho průběhu

Poplatkovým obdobím je kalendářní rok. Zákon o místních poplatcích upravuje výši poplatku pro případy změn v průběhu poplatkového období (§ 10h odst. 2 a 3 ve spojení s § 10o odst. 2). Výše poplatku se za každý kalendářní měsíc, na jehož konci (tj. k poslednímu dni) nebyl naplněn předmět poplatku (tj. poplatník z titulu přihlášení v obci nebyl v obci přihlášen a poplatník z titulu vlastnictví nemovité věci tuto nemovitou věc nevlastnil nebo v ní byl někdo přihlášen) nebo byl poplatník od poplatku osvobozen (ať již ze zákona nebo na základě obecně závazné vyhlášky) snižuje o jednu dvanáctinu.

Osvobození a úlevy od poplatku

Podle ustanovení § 10g zákona o místních poplatcích je od místního poplatku za obecní systém odpadového hospodářství osvobozena osoba, které poplatková povinnost vznikla z důvodu přihlášení v obci a která je:

- a) poplatníkem poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci v jiné obci a má v této jiné obci bydliště,
- b) umístěna do dětského domova pro děti do 3 let věku, školského zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy nebo školského zařízení pro preventivně výchovnou péči na základě rozhodnutí soudu nebo smlouvy,
- c) umístěna do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc na základě rozhodnutí soudu, na žádost obecního úřadu obce s rozšířenou působností, zákonného zástupce dítěte nebo nezletilého,
- d) umístěna v domově pro osoby se zdravotním postižením, domově pro seniory, domově se zvláštním režimem nebo v chráněném bydlení, nebo
- e) na základě zákona omezena na osobní svobodě s výjimkou osoby vykonávající trest domácího vězení.

Zákonné osvobození se omezuje na poplatníky z titulu přihlášení v obci, kteří z vymezených důvodů obecní systém odpadového hospodářství reálně nevyužívají. Kromě tohoto osvobození ze zákona, které nelze v OZV vyloučit ani zúžit, může obec na základě § 14 odst. 3 zákona o místních poplatcích v OZV upravit další osvobození od poplatku nad tento zákonný rámec [písm. a)], stejně jako úlevy od poplatku [písm. b)]. Úlevou se rozumí snížení výše poplatku a lze je vyjádřit procentně nebo pevnou částkou. Rozsah a konkrétní podoba dalšího osvobození či úlevy je na uvážení obce, s ohledem na místní podmínky a její potřeby a zájmy. Příslušná úprava však nesmí působit diskriminačně, tj. nesmí zvýhodňovat určitou skupinu poplatníků bez racionálního a legitimního důvodu.

1.4.7.2 Poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci

Předmět poplatku

Předmětem poplatku je podle § 10j zákona o místních poplatcích odkládání smíšeného komunálního odpadu z jednotlivé nemovité věci zahrnující byt, rodinný dům nebo stavbu pro rodinnou rekreaci, která se nachází na území obce.

K naplnění předmětu poplatku dochází u každé nemovité věci jednotlivě, to znamená, že pokud např. osoba s bydlištěm v obci vlastní v téže obci dvě další nemovité věci vymezeného druhu, v nichž nemá nikdo bydliště, naplní předmět poplatku třikrát.

Pro samotné naplnění předmětu poplatku není podstatné, po jakou část poplatkového období trvají rozhodné skutečnosti; postačí tedy, jsou-li dány byt i jen k jedinému dni. Rozsah jejich trvání v rámci poplatkového období se však z povahy věci projeví ve výši poplatku.

Poplatník poplatku

Podle ustanovení § 10i zákona o místních poplatcích je poplatníkem:

- a) fyzická osoba, která má v nemovité věci bydliště, nebo
- b) vlastník nemovité věci, ve které nemá bydliště žádná fyzická osoba.

Pojem nemovitá věc je třeba chápat v kontextu zákonem vymezeného předmětu poplatku jakožto nemovitou věc zahrnující byt, rodinný dům nebo stavbu pro rodinnou rekreaci, která se nachází na území obce. Takovou nemovitou věcí může být např. pozemek nebo právo stavby, jejichž součástí je rodinný dům nebo rekreační stavba, rodinný dům nebo rekreační stavba jakožto samostatné věci, jednotka podle občanského zákoníku (stejně jako – v důsledku zákonné fikce – i bytová jednotka vymezená podle zákona o vlastnictví bytů), bytový dům nerozčleněný na jednotky nebo polyfunkční stavba, v níž se vedle prostor k podnikání nachází byt jen jediný byt apod.

Zákon o místních poplatcích rozlišuje dvě skupiny poplatníků. U první skupiny poplatníků je existence poplatkové povinnosti vázána na bydliště, u druhé na vlastnictví nemovité věci, v níž nemá nikdo bydliště.

Pojem bydliště vymezuje § 80 občanského zákoníku, podle kterého má člověk bydliště v místě, kde se zdržuje s úmyslem žít tam s výhradou změny okolností trvale; nemá-li člověk bydliště, považuje se za ně místo, kde žije, a nelze-li je zjistit (popř. jen s neúměrnými obtížemi), místo, kde má majetek, popřípadě místo, kde měl bydliště naposledy.

Poplatníkem z titulu vlastnictví nemovité věci, v níž nemá bydliště žádná fyzická osoba, je nejen fyzická, ale i právnická osoba, stejně jako – na základě zákonné fikce – fond bez právní osobnosti (např. svěřenský, podílový), do něhož je příslušná nemovitá věc vložena.

Spoluvlastníci nemovité věci zahrnující byt, rodinný dům nebo stavbu pro rodinnou rekreaci jsou povinni plnit poplatkovou povinnost společně a nerozdílně.

Plátce poplatku

Poplatek je odváděn prostřednictvím plátce poplatku, který je povinen vybrat jej od poplatníka. Tímto plátcem je podle § 10n odst. 1 zákona o místních poplatcích

- a) společenství vlastníků jednotek, pokud pro dům vzniklo, nebo
- b) vlastník nemovité věci v ostatních případech.

Pojem nemovitá věc je – obdobně jako u vymezení poplatníka - třeba chápat v kontextu zákonem vymezeného předmětu poplatku jakožto nemovitou věc zahrnující byt, rodinný dům nebo stavbu pro rodinnou rekreaci, která se nachází na území obce.

Je-li osoba poplatníka a plátce poplatku totožná (typicky např. v případě vlastníka nemovité věci, v níž nemá nikdo bydliště), jedná přímo v postavení poplatníka a plní z této pozice všechny povinnosti uložené plátcem; plátce poplatku v takovém případě s osobou poplatníka splyne.

Základ poplatku

Obec, která zavede místní poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci, je podle § 14 odst. 5 zákona o místních poplatcích povinna zvolit si v OZV jeden ze zákonem předpokládaných základů poplatku, tj. základ podle objemu či hmotnosti odloženého odpadu nebo podle kapacity soustředovacích prostředků na odpad. Tyto základy nelze vzájemně kombinovat (a to ani pro různé části obce) a provedenou volbu nelze v průběhu poplatkového období měnit.

Volba konkrétního základu je výlučně na rozhodnutí obce, která v jejím rámci může posoudit jejich výhody a nevýhody s ohledem na místní podmínky a své

možnosti (např. zda její systém odpadového hospodářství technicky umožňuje zjistit rozsah - objem či hmotnost – odpadu reálně odkládaného z konkrétní nemovité věci).

Základ je zákonem vázán k dílčímu poplatku, tj. poplatku za kalendářní měsíc.

Základ podle **hmotnosti/objemu/kapacity** je zákonem vymezen jako hmotnost/objem odpadu odloženého z nemovité věci/kapacita soustředovacích prostředků pro nemovitou věc na odpad za kalendářní měsíc v kilogramech/litrech/litrech připadající na poplatníka, tj. v případě poplatníka z titulu bydliště po vydělení počtem osob s bydlištěm v dané nemovité věci, v případě poplatníka z titulu vlastnictví nemovité věci, ve které nemá bydliště žádná fyzická osoba, v plném rozsahu.

Minimální základ dílčího poplatku

Obec je na základě § 14 odst. 5 zákona o místních poplatcích oprávněna (nikoli povinná) stanovit v obecně závazné vyhlášce minimální základ dílčího poplatku (tj. základ za kalendářní měsíc); to jí umožňuje eliminovat případnou snahu poplatníků vyhnout se poplatkové povinnosti prostřednictvím jiných – vesměs nezákonných či ekologicky nevhodných - forem likvidace odpadu. Obcí stanovená výše minimálního základu dílčího poplatku musí respektovat zákonnou horní hranici, která činí u poplatku se základem podle hmotnosti odloženého odpadu 10 kilogramů a u poplatku se základem podle objemu odloženého odpadu nebo podle kapacity soustředovacích prostředků 60 litrů (vždy za kalendářní měsíc).

Sazba poplatku

Obec, která zavede místní poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci je povinná stanovit v obecně závazné vyhlášce jeho sazbu [§ 14 odst. 2 písm. a) zákona o místních poplatcích]. Sazba poplatku nesmí podle § 10l zákona o místních poplatcích překročit u poplatku se základem podle hmotnosti odloženého odpadu 6 Kč za kilogram a u poplatku se základem podle objemu odloženého odpadu nebo podle kapacity soustředovacích prostředků 1 Kč za litr. V těchto zákonných limitech může obec stanovit vyšší sazby podle svého uvážení a nemusí ji v OZV nijak zdůvodňovat.

Poplatkové období a výše poplatku při změně v jeho průběhu

Poplatkovým obdobím je kalendářní rok. Výše poplatku za poplatkové období odpovídá součtu dílčích poplatků za jednotlivé kalendářní měsíce, na jejichž konci (tj. k poslednímu dni) měl poplatník v nemovité věci bydliště, nebo neměla v nemovité věci bydliště žádná fyzická osoba v případě, že poplatníkem je vlastník této nemovité věci; dílčí poplatek pak odpovídá součinu dílčího základu (tj. základu za příslušný kalendářní měsíc zaokrouhleného na celé kilogramy nebo litry

nahoru) a stanovené sazby (§ 10m ve spojení s § 10o odst. 2 zákona o místních poplatcích).

Osvobození a úlevy od poplatku

Zákon o místních poplatcích nestanoví žádná osvobození od poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci, což odpovídá povaze poplatku vázaného na rozsah odpadu reálně produkovaného poplatníkem, s nímž by případná osvobození nebyla zcela konzistentní.

Obecné oprávnění obce stanovit v obecně závazné vyhlášce osvobození či úlevy od poplatku [§ 14 odst. 3 písm. a) a b) zákona o místních poplatcích] není ani pro tento poplatek zákonem vyloučeno, nicméně jeho využití nelze – s ohledem na výše popsanou povahu poplatku – považovat za příliš praktické.

Otázky a odpovědi

Osvobození a úlevy od poplatku za obecní systém odpadového hospodářství

? **Otázka:** Může obec poskytnout plošné osvobození či úlevu od poplatku pouze jedné skupině poplatníků, tj. všem osobám přihlášeným v obci, nebo všem vlastníkům nemovité věci zahrnující byt, rodinný dům nebo stavbu pro rodinnou rekreaci, ve které není přihlášena žádná fyzická osoba?

Odpověď: Ne. Plošné osvobození či úlevu pro celou jednu ze zákonem vymezených kategorií poplatníků je v rozporu se zákonem, neboť obchází zákonnou konstrukci tohoto poplatku a má diskriminační charakter.

? **Otázka:** Může obec omezit osvobození či úlevu od poplatku vázané na splnění určité podmínky relevantní jen pro osoby s pobytem v obci pouze na osoby s trvalým pobytem?

Odpověď: Ne. Trvalý pobyt mohou mít pouze občané České republiky, takže taková úprava by nepřímo znevýhodňovala občany ostatních států Evropské unie s jinými typy pobytu, a byla tudíž diskriminační a rozporná s evropským právem. Příslušné osvobození (úleva) by se tak mělo vázat obecně na všechny osoby přihlášené v obci (§ 16c zákona o místních poplatcích).

Základ poplatku za odkládání komunálního z nemovité věci

? **Otázka:** Může obec stanovit pro různé části svého území odlišný základ poplatku (např. v některých lokalitách podle objemu odkládaného odpadu, v některých lokalitách podle kapacity soustředovacích prostředků na odpad)?

Odpověď: Ne. Z § 10k odst. 1 a 2 zákona o místních poplatcích vyplývá, že základ poplatku musí být zvolen jednotně pro celé území obce.

? **Otázka: Může obec stanovit minimální základ poplatku v diferencované výši pro poplatníky obývající různé typy nemovitých věcí (např. nižší pro byty a vyšší pro rodinné domy)?**

Odpověď: Ne. U různých typů nemovitých věcí nelze a priori předpokládat rozdílný rozsah produkovaného odpadu (tím méně pak v případě, nejsou-li užívány, ve kterém se minimální základ uplatní nejtypičtěji), takže by taková úprava měla diskriminační povahu.

Sazba poplatku za odkládání komunálního z nemovité věci

? **Otázka: Může obec stanovit sazbu poplatku diferencovaně v závislosti na velikosti sběrné nádoby či frekvenci svozu (např. nižší sazbu při větší sběrné nádobě)?**

Odpověď: Ne. Základním principem daného poplatku je zpoplatnění skutečně produkovaného odpadu, přičemž sazba poplatku je vázána na 1 kg odloženého odpadu, resp. 1 l odloženého odpadu nebo objednané kapacity soustředovacích prostředků na odpad. Pro stanovení odlišné výše této sazby v závislosti na jakýchkoli jiných faktorech pak nelze najít legitimní důvod.

? **Otázka: Může obec v OZV nahradit stanovení sazby poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci se základem podle objednané kapacity soustředovacích prostředků na odpad na 1 l „ceníkem“ stanovicím výši poplatku pro možné kombinace velikosti sběrných nádob a frekvence jejich svozu?**

Odpověď: Ne. OZV musí vždy stanovit sazbu tohoto poplatku ve vazbě na 1 l objednané kapacity soustředovacích prostředků. Není však vyloučeno, aby vedle toho pro zvýšení přehlednosti obsahovala i informace o výši poplatku při dané sazbě a různých kombinacích velikosti sběrných nádob a frekvence jejich svozu.

Splatnost poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci

? **Otázka: Může obec stanovit v OZV splatnost poplatku za odkládání komunálního z nemovité věci se základem podle hmotnosti či objemu odkládaného odpadu?**

Odpověď: Ne. Pro tyto případy je splatnost poplatku jednoznačně stanovena zákonem o místních poplatcích (§ 11 odst. 4 věta třetí) a v OZV ji nelze upravit odchyleně.

? **Otázka: Může obec stanovit v OZV splatnost poplatku za odkládání komunálního z nemovité věci se základem podle kapacity soustředovacích prostředků na odpad v průběhu roku, za který je poplatek vybírán?**

Odpověď: Ano. Obec zavádí místní poplatek OZV v samostatné působnosti. Splatnost poplatku patří dle § 14 odst. 2 písm. c) zákona o místních poplatcích mezi povinné náležitosti OZV, přičemž zákon pro tento konstrukční prvek žádné další podmínky nestanoví. Proto lze připustit, aby obec stanovila splatnost poplatku jak v průběhu poplatkového období (a to i ve formě více splátek), tak i po uplynutí poplatkového období.

1.5 Správa místních poplatků

Pojem správa místních poplatků odpovídá svým obsahem pojmu správa daní, který vymezuje daňový řád. Správa daní zahrnuje postup správců daní a současně realizaci práv a povinností daňových subjektů a třetích osob, které jim vznikají při správě daní.

Cílem správy daní, resp. cílem správy místních poplatků, je správné zjištění a stanovení místních poplatků a zabezpečení jejich úhrady. Správa místních poplatků znamená oprávnění správce poplatku činit opatření potřebná ke správnému a úplnému zjištění poplatkových povinností, jejich případnému stanovení platebním výměrem a zajištění jejich splnění poplatkovými subjekty. Základem pro správné zjištění a stanovení místního poplatku je splnění ohlašovací povinnosti poplatkovým subjektem.

Správu místních poplatků vykonává v souladu s ustanovením § 15 zákona o místních poplatcích obecní úřad jako správce poplatku. Působnost stanovená obecnímu úřadu zákonem o místních poplatcích je výkonem přenesené působnosti. Tato skutečnost musí být zřejmá i z označení v záhlaví každého písemného opatření (rozhodnutí) obecního úřadu.

Písemnost se v záhlaví označuje slovy „Obecní úřad“ („Městský úřad“, „Magistrát“) s uvedením názvu obce či města a tomuto označení odpovídá i použité úřední razítko se státním znakem, které je podstatnou náležitostí rozhodnutí vydaného ve věci místních poplatků.

Správa místních poplatků se řídí ustanoveními daňového řádu, pokud zákon o místních poplatcích nestanoví něco jiného.

Zákon o místních poplatcích ve vztahu k daňovému řádu obsahuje speciální úpravu v ustanovení:

- **§ 11 – vyměření řádně neuhrazených místních poplatků** platebním výměrem nebo hromadným předpisným seznamem, **zvýšení poplatků** při nezaplacení ve lhůtě splatnosti nebo při zaplacení v nižší výši (penále, úrok z po-

sečkání nebo splátek a úrok z prodlení se v místních poplatcích neuplatňují), **vyměření poplatku za odkládání komunálního z nemovité věci se základem podle hmotnosti nebo objemu** odloženého odpadu a jeho **splatnost**,

- **§ 12 – placení poplatku nezletilými poplatníky** (Vznikne-li nedoplatek na poplatek poplatníkovi, který je ke dni splatnosti nezletilý a nenabyl plné svéprávnosti nebo který je ke dni splatnosti omezen ve svéprávnosti a byl mu jmenován opatrovník spravující jeho jmění, přechází poplatková povinnost tohoto poplatníka na zákonného zástupce nebo tohoto opatrovníka; zákonný zástupce nebo opatrovník má stejné procesní postavení jako poplatník). V takových případech vyměří obecní úřad poplatek zákonnému zástupci nebo opatrovníkovi poplatníka. Je-li zákonných zástupců nebo opatrovníků více, jsou povinni plnit poplatkovou povinnost společně a nerozdílně,
- **§ 14a – plnění ohlašovací povinnosti** (povinnost oznámit správci poplatku identifikační údaje, údaje rozhodné pro stanovení výše poplatkové povinnosti a jejich změnu, důsledky neohlášení údaje, který je rozhodný pro osvobození nebo úlevu od poplatku),
- **§ 16a a 16b – prominutí** místního poplatku za obecní systém odpadového hospodářství na základě žádosti poplatníka a prominutí místních poplatků z moci úřední při mimořádných, zejména živelních událostech.

Ostatní instituty daňového řádu obecní úřad, jako správce místních poplatků, využívá při správě místních poplatků s výjimkou těch ustanovení, která nelze uplatnit z důvodu možnosti jejich využití pouze orgány finanční správy při správě daní. Konkrétně jde např. o ustanovení týkající se registračního řízení, podávání řádného nebo mimořádného daňového tvrzení, či ustanovení, která řeší penalizaci nebo zvýšení daně.

1.5.1 Zásady poplatkového řízení a základní zásady správy místních poplatků

Při správě místních poplatků se uplatňují základní zásady správy daní. Zásady vyjadřují obecná pravidla, která se uplatňují při správě daní (místních poplatků) jako takové tj. v kontextu její právní úpravy jako celku. Základní zásady stanoví a upravují nejen chování správce daně (poplatku), ale i daňových (poplatkových) subjektů a třetích osob.

Zásada zákonnosti vyjadřuje vázanost veškeré činnosti správce daně českým právním řádem. Ústavním základem této zásady je především čl. 2 odst. 2 Listiny a čl. 2 odst. 3 Ústavy České republiky, podle nichž je možno uplatňovat státní, resp. veřejnou moc, pouze v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon. Povinnosti lze ukládat pouze na základě zákona, v jeho mezích a jen při zachování základních práv a svobod (čl. 4 odst. 1 Listiny). Jinak vyjádřeno, správce daně může činit jenom to, co mu zákon dovoluje, což znamená, že jsou-li naplněny zákonné

podmínky, správce daně určitý úkon udělat musí, nejsou-li zákonné podmínky naplněny, učinit jej nesmí. Naproti tomu daňový subjekt a další osoby zúčastněné na správě daní volbou, zda možnosti určitým zákonem předvídaným způsobem jednat využijí, či nikoli, disponují. Správce daně je při správě daní vázán zákony a ústavními zákony, podzákonnými předpisy (nařízení vlády, vyhlášky, nařízení obecních a krajských rad v přenesené působnosti, OZV zastupitelstev obcí a kraje vydávané v samostatné působnosti aj.), a mezinárodními smlouvami, jež jsou součástí právního řádu. Nutno dodat, že vázanost zákonem nebo jiným právním předpisem neznamena vázanost jeho textem, ale jeho smyslem a účelem.

Zásada legální licence zavazuje správce daně uplatňovat svou pravomoc pouze k těm účelům, k nimž mu byla zákonem nebo na základě zákona svěřena, a v rozsahu, v jakém mu byla svěřena. Pravomoc a její rozsah by měl zákon upravovat, pokud možno jednoznačně, srozumitelně a přehledně. Pro účely správy daní jsou pravomoci správce daně vymezeny v ust. § 11 daňového řádu. Nelze-li rozbořem zákona dojít k jednoznačnému závěru, zda určitá pravomoc správci daně přísluší, či nikoliv, a jde-li o pravomoc, jejíž realizací by mohlo dojít k zásahům do majetkové či osobní sféry fyzických a právnických osob, je vždy nutno usuzovat, že správce daně takovou pravomoc nemá. Zásada legální licence je v podstatě vyjádřením zákazu libovůle ze strany správce daně a dále znamená, že v případě, kdy zákon stanoví pevná kritéria, neuplatní se správní uvážení.

Zásada přiměřenosti (proporcionality) a **zásada šetření práv zúčastněných osob** vyjadřuje povinnost správce daně šetřit práva a právem chráněné zájmy daňových subjektů a třetích osob v souladu s právními předpisy a při vyžadování plnění jejich povinností používat jen takové prostředky, které zúčastněné osoby nejméně zatěžují, a ještě umožňují dosáhnout cíle správy daní. Uvedená zásada obsahuje princip hospodárnosti (např. provedení společných úkonů pro různá řízení) ve vztahu k osobám zúčastněným na správě daní a je namísto ji uplatnit v oblastech, kde se připouští správní uvážení.

Zásada procesní rovnosti je v daňovém řádu vyjádřena formulací, že osoby zúčastněné na správě daní mají rovná procesní práva a povinnosti. Specifické vyjádření zásady rovnosti pro oblast procesního práva je obsaženo v čl. 37 odst. 3 Listiny, podle něhož jsou si všichni účastníci v řízení rovni. Jde o princip zaručující rovná procesní práva a povinnosti konkrétních účastníků konkrétního řízení. Aplikace zásady procesní rovnosti vyžaduje brát v úvahu skutečnost, že zákon může pro různé typy řízení upravit práva a povinnosti účastníků rozdílně, a to s ohledem na odlišný předmět řízení. Dodržení zásady procesní rovnosti při správě daní vyžaduje, aby v řízeních se shodným předmětem byl vždy respektován stejný rozsah práv a povinností osob na správě daní zúčastněných. Z uvedeného lze dovodit, že zásada procesní rovnosti neznamena rovnost v hmotněprávním smyslu ani rovnost ve vztahu se správcem daně (správce daně má v tomto smyslu vrchnostenské postavení).

Zásada spolupráce (součinnosti) je právem i povinností osob zúčastněných na správě daní a je vyjádřena konstatováním, že osoby zúčastněné na správě daní a správce daně vzájemně spolupracují. Z obsahu ustanovení je především zřejmé, že povinnost spolupráce platí nejen pro osoby zúčastněné na správě daní, ale též pro správce daně. Z ustanovení dále plyne, že osoby zúčastněné na správě daní mají právo po správci daně spolupráci požadovat a správci daně přísluší tuto povinnost vstřícně plnit.

Zásada poučovací znamená povinnost správce daně umožnit osobám zúčastněným na správě daní uplatňovat jejich práva a v souvislosti se svým úkonem jim poskytnout přiměřené poučení o jejich právech a povinnostech, je-li to vzhledem k povaze úkonu potřebné nebo stanoví-li tak zákon. Podstata zásady spočívá v tom, že správce daně musí postupovat tak, aby osobám zúčastněným na správě daní bylo umožněno uplatňovat jejich práva. Správce daně zejména musí dbát na to, aby možnost realizace subjektivních práv nebyla pouze zdánlivá, ale skutečná. Např. stanoví-li správce daně daňovému subjektu určitou lhůtu, v níž má něco učinit, musí být lhůta natolik dlouhá, aby v ní měl daňový subjekt reálnou možnost se požadovaným způsobem zachovat; každý požadavek správce daně musí být dostatečně srozumitelný a určitý, aby mu bylo možno vyhovět; musí být uvedeno poučení o následcích, které jsou spojeny s nesplněním požadovaných úkonů či skutečností. Poučovací povinnost správci daně daňový řád výslovně stanoví s tím, že současně zpravidla stanoví, co musí poučení obsahovat.

Zásada vstřícnosti a slušnosti zavazuje správce daně v tom smyslu, že je povinen podle možností vycházet osobám zúčastněným na správě daní vstřícně. Tato zásada v podstatě odpovídá tzv. klientskému přístupu. Úřední osoby jsou povinny vyvarovat se při správě daní nezdvořilostí, a to jak při ústním jednání, tak i v písemném styku. Nutno dodat, že povinnost vyvarovat se nezdvořilostí zavazuje jak správce daně, tak i osoby zúčastněné na správě daní.

Zásada rychlosti znamená, že správce daně postupuje bez zbytečných průtahů. Správce daně tuto zásadu dodržuje především tím, že v rámci jemu stanovené lhůty činí potřebné úkony, pokud možno průběžně, tj. nečeká až na její konec. V širším slova smyslu se tato zásada týká i osob zúčastněných na řízení, které zákon či správce daně na základě zákona usměrňuje pomocí lhůt ke splnění určitých povinností. Z povahy věci je zřejmé, že zásada rychlosti se nevztahuje jen na daňové řízení v úzkém slova smyslu, ale i na jakékoli jiné postupy správce daně v tomto řízení i mimo něj.

Zásada hospodárnosti a procesní ekonomie vyžaduje, aby správce daně postupoval tak, aby nikomu, tj. ani správci daně, ani zúčastněným osobám, nevznikaly zbytečné náklady. Z důvodu hospodárnosti může konat správce daně úkony pro různá řízení společně. Ze spisu, popřípadě z rozhodnutí vydaného na základě těchto úkonů, musí být zřejmé, ke kterým povinnostem a s jakým výsledkem byly úkony učiněny. Současně je nutno respektovat, že dodržování zásady nesmí vést

ke zkrácení práv osob zúčastněných na správě daní, jinak řečeno, uplatňování této zásady nesmí ohrozit dodržování principu spravedlivého procesu.

Zásada volného hodnocení důkazů umožňuje správci daně zjistit skutkový základ nezbytný pro jeho rozhodování. Správce daně v rámci zjišťování daňově významných skutečností postupuje co nejúplněji. Neznamená to však, že má povinnost zjistit skutečný skutkový stav, ale měl by vyvinout maximální úsilí, aby se tomuto stavu přiblížil. Při dokazování hodnotí správce daně důkazy podle své úvahy, přičemž posuzuje každý důkaz jednotlivě a všechny důkazy v jejich vzájemné souvislosti. Přihlíží ke všemu, co při správě daní vyšlo najevo. Správce daně je povinen zabývat se důkazy předloženými daňovým subjektem, vedle toho však může provádět i dokazování iniciované vlastní úvahou. Správce daně je při zhodnocení provedených důkazů povinen každý důkaz prověřit z hlediska jeho závažnosti, zákonnosti a pravdivosti, resp. věrohodnosti, a dále učinit závěr o tom, zda dokazování je úplné či zda je nezbytné je doplnit. Teprve následně správce daně zhodnotí provedené důkazy jednotlivě a v jejich souhrnu.

Zásada legitimního očekávání požaduje od správce daně dbát na to, aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly neodůvodněné rozdíly. Zásada přímo souvisí se zásadou rovného přístupu k osobám zúčastněným na správě daní, jejím smyslem je ochrana právní jistoty těchto osob. Dodržení požadavku stejného rozhodování správce daně ve stejných věcech je základem pro očekávání, že správce daně bude postupovat vůči osobám zúčastněným na správě daní určitým předvídatelným způsobem, tj. bude postupovat v souladu s ustálenou dosavadní rozhodovací činností. Zásada vychází z principu rovnosti a zákazu diskriminace, jehož důsledkem je předvídatelnost jednání a rozhodování. Subjekty práv a povinností sice nemají nárok na to, aby o jejich věci bylo rozhodnuto určitým způsobem, či dokonce v jejich prospěch, nicméně mají nárok, aby bylo rozhodováno předvídatelným způsobem ve smyslu výše popsaných principů.

Zásada materiální pravdy (neformálnosti) vyžaduje, aby správce daně vycházel ze skutečného obsahu právního jednání nebo jiné skutečnosti rozhodné pro správu daní. To znamená, že rozhodující je vždy skutečný obsah právního úkonu, který činí osoba zúčastněná na správě daní, nikoliv jeho formální označení (totéž platí i pro právní skutečnosti rozhodné pro správu daní). K uplatnění této zásady správce daně přistupuje v případě, jestliže úkon činěný osobou zúčastněnou na správě daní nehodlá akceptovat a považuje za nezbytné věc posoudit odlišně. Uplatňování zásady koresponduje se zákazem obcházení zákona a zákazem zneužití práva a nutno brát v úvahu též skutečnost, že dodržování zásady platí přiměřeně i pro úkony správce daně.

Zásada nevěřejnosti a zásada mlčenlivosti jsou pro správu daní zcela specifickými a tradičními zásadami. Nevěřejnost správy daní je nezbytným předpokladem pro její fungování. Informace a údaje poskytnuté daňovým subjektem

správci daně mohou být využity výlučně pro správu daní. Uvedené zásady vyžadují, aby poskytnuté informace byly správcem daně ochráněny před zneužitím či využitím jinými osobami a k jiným účelům, než je správa daní, tj. správné zjištění a stanovení daní a zabezpečení jejich úhrady. Zákonná garance, že s informacemi, které daňový subjekt poskytne správci daně, bude zacházeno jako s informacemi důvěrnými, je základem právní jistoty a znamená ochranu práv daňových subjektů. Neveřejnost správy daně je možno také charakterizovat jako legální omezení obecného principu otevřenosti veřejné správy, a tedy i širokého přístupu k informacím, získaných při postupu správních orgánů.

Smyslem stanovení povinnosti mlčenlivosti ohledně skutečností, které se úřední osoba správce daně jakož i každá další osoba zúčastněná na správě daní, dozví, je nutnost chránit informace, které správce daně získává o daňovém subjektu, před jejich vyjádřením neoprávněným osobám. Zákonem stanovená povinnost mlčenlivosti, je důležitá pro právní jistotu daňových subjektů o tom, že informace o osobních a finančních záležitostech, které poskytly správci daně, jsou daňovým tajemstvím, omezeny na správu daní a nelze je v zásadě zpřístupnit nikomu jinému. Ke zproštění povinnosti mlčenlivosti je oprávněn výlučně daňový subjekt, jehož se informace týkají.

Zásada oficiality a zásada vyhledávací stanoví správci daně povinnost soustavně zjišťovat předpoklady pro vznik nebo trvání povinností osob zúčastněných na správě daní a činit nezbytné úkony, aby tyto povinnosti byly splněny. Správce daně je povinen zahájit a vést řízení z moci úřední, zejména v případě, kdy své povinnosti vedoucí k zahájení řízení nesplnil daňový subjekt, nebo tak neučinil řádně. Procesní iniciativa je v rukou správce daně, který zahájí řízení a vymezí jeho předmět. Povinností správce daně je ve smyslu této zásady především soustavná činnost spočívající v aktivním zjišťování předpokladů pro vznik nebo trvání povinností osob zúčastněných na správě daní s tím, že na základě výsledků zjištění je následně povinen činit úkony potřebné k tomu, aby povinnosti byly splněny.

Zjišťování předpokladů pro vznik nebo trvání povinností provádí správce daně zejména prostřednictvím vyhledávací činnosti. V rámci vyhledávací činnosti má správce daně řadu oprávnění, kromě vyhledávání důkazních prostředků a zjišťování plnění povinností při správě daní, ověřuje úplnost evidence či registrace daňových subjektů, zjišťuje údaje týkající se příjmů, majetkových poměrů a dalších skutečností rozhodných pro správné zjištění, stanovení a placení daně, shromažďuje a zpracovává informace a využívá informační systémy, získává informace od jiných orgánů veřejné moci, opatřuje nezbytná vysvětlení, provádí místní šetření, atd.

Zásada shromažďování údajů znamená oprávnění správce daně shromažďovat osobní údaje a jiné údaje, jsou-li potřebné pro správu daní, avšak jen v rozsahu, který je nezbytný pro dosažení cíle správy daní. Z definice zásady je zřejmé, že zákon na straně jedné umožňuje správci daně shromažďovat osobní

i jiné údaje o daňových subjektech a třetích osobách, v této činnosti je však limitován z hlediska obsahu na potřebnost údajů pro správu daní a z hlediska rozsahu na nezbytnost pro dosažení cíle správy daní. Důvodem stanoveného omezení je skutečnost, že shromažďování osobních a jiných údajů je oblastí, která je regulována zvláštním zákonem (zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů) i evropskými unijními předpisy. K uvedenému nutno dodat, že daňový řád má k zákonu o ochraně osobních údajů postavení zvláštního zákona, jeho ustanovení se použijí přednostně.

1.5.2 Postupy při správě místních poplatků

Zákon o místních poplatcích neobsahuje vlastní právní úpravu postupů při správě místních poplatků. Správce poplatku je v tomto případě odkázán na vymezení postupů při správě daní v daňovém řádu. Vymezení v daňovém řádu odpovídá specifčnosti daňového řízení, spočívající v tom, že je zpravidla povinností daňového subjektu, aby zákonem stanoveným způsobem sám vyčíslil ve správné výši daň, a tuto daň také v době její splatnosti uhradil a v souvislosti se svou daňovou povinností splnil i další povinnosti, jež mu jsou zákonem uloženy.

Ve smyslu ustanovení § 11 zákona o místních poplatcích má poplatník povinnost podle konkrétní sazby poplatku obsažené v OZV vypočítat si výši místního poplatku a zaplatit ho v termínu splatnosti stanoveném rovněž OZV. Výjimku představují poplatky za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci se základem dílčího poplatku podle ust. § 10k odst. 1 písm. a) nebo b) zákona o místních poplatcích, které jsou vyměřeny správcem poplatku. Další povinností poplatníka, v tomto případě uloženou přímo zákonem o místních poplatcích, je především splnění ohlašovací povinnosti podle § 14a zákona o místních poplatcích.

Ve vztahu k uvedeným specifikům a principům poplatkového řízení je zřejmé, že správce poplatku proto musí mít k dispozici prostředky, jimiž může ověřit, zda poplatkové subjekty tyto povinnosti řádně plní. Může tak však činit jen postupem zákonem předvídaným, tj. postupy vymezenými v daňovém řádu.

Konkrétně daňový řád vymezuje

- vyhledávací činnost (sběr informací),
- vysvětlení,
- místní šetření,
- daňovou kontrolu a
- postup k odstranění pochybností.

Účelem vyhledávací činnosti správce poplatku je zjistit skutečnosti rozhodné pro správu místního poplatku, a to i bez vědomí a součinnosti poplatkového subjektu. Při vyhledávací činnosti získává správce poplatku zejména prostředky

pro budoucí dokazování nebo prostředky pro ověření plnění povinností. K vyhledávací činnosti (tj. sběru informací důležitých pro rozhodování správce poplatku) může docházet jak v průběhu řízení, tak i mimo probíhající řízení.

V rámci vyhledávací činnosti správce poplatku využívá vysvětlení, tj. postup, kterým správce poplatku realizuje vyhledávací činnost u třetích osob. Tento postup může být prováděn samostatně či v rámci místního šetření, daňové kontroly apod. V rámci vyhledávací činnosti správce poplatku využívá dále místní šetření. Místní šetření je ucelený postup sloužící pro vyhledávání potenciálních důkazních prostředků od osob zúčastněných na správě poplatků. V oblasti místních poplatků je dále využíván institut daňové kontroly. Daňová kontrola je souborem úkonů správce poplatku, kterým jsou prověřována tvrzení poplatkového subjektu a jiné skutečnosti, mající vliv na stanovení jeho poplatkové povinnosti. Povinnost součinnosti osob může být ze strany správce poplatku vynucována pořádkovou pokutou.

Vyhledávací činnost může správce poplatku uplatnit od okamžiku, kdy nastaly skutečnosti, které jsou předmětem poplatku, nebo které zakládají poplatkovou povinnost, až do jejího zániku. Podmínkou pro provádění vyhledávací činnosti není zahájení řízení (jímž je den, kdy příslušnému správci poplatku došlo první podání ve věci, nebo den, kdy správce poplatku oznámil zahájení řízení z moci úřední). Vyhledávací činnost může zahájení řízení předcházet a výsledky z této činnosti získané mohou být pak důvodem, pro který bude následně řízení zahájeno. Postupy vyhledávací činnosti může správce poplatku činit i v rámci probíhajícího řízení a mohou být v něm využity.

1.5.3 Poplatkové řízení

Řízení o místních poplatcích (dále jen „poplatkové řízení“) se, obecně řečeno, vede za účelem správného zjištění a stanovení místního poplatku a zabezpečení jeho úhrady. Oproti daňovému řízení existují v poplatkovém řízení některé odlišnosti vyplývající z charakteru jejich právní úpravy obecně, jakož i z obsahu speciálních procesních ustanovení zákona o místních poplatcích. Procesní ustanovení zákona o místních poplatcích mají přednost před aplikací obecného procesního předpisu, tj. daňového řádu.

1.5.3.1 Placení místních poplatků

Pro stanovení a vybírání místních poplatků v obci je rozhodující vydání OZV, kterou obec v souladu se zákonem o místních poplatcích zavede konkrétní místní poplatky ve svém území.

V návaznosti na poplatkovou povinnost vyplývající z OZV a ve smyslu ustanovení § 11 zákona o místních poplatcích, je poplatník povinen si vypočítat (podle konkrétní sazby poplatku stanovené v OZV) výši poplatku a poplatek zapla-

tit ve lhůtě splatnosti stanovené rovněž v OZV. Teprve v případě nesplnění této povinnosti ze strany poplatníka správce poplatku, kterým je obecní úřad, vydá rozhodnutí, kterým poplatek stanoví. Tímto rozhodnutím je platební výměr nebo hromadný předpisný seznam. Popsaným způsobem postupuje správce poplatku též u poplatku z pobytu, kde je osobou povinnou poplatek vybrat a odvést včas a ve správné výši plátce poplatku, tj. poskytovatel úplatného pobytu. Odlišný postup zákon stanoví u poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci, jestliže obec zvolila základ dílčího poplatku podle ust. § 10k odst. 1 písm. a) nebo b) zákona o místních poplatcích, u kterého platí, že správce poplatku je povinen vždy plátcí poplatku, popř. poplatníkovi, poplatek vyměřit.

V případě nezaplacení poplatku včas nebo ve správné výši může správce poplatku stanovit poplatníkovi sankci spočívající ve zvýšení poplatku (nebo jeho nezaplacené části), a to až na trojnásobek. Toto zvýšení je příslušenstvím poplatku sledujícím jeho osud.

Z výše uvedeného vyplývá, že v poplatkovém řízení se (až na uvedenou výjimku) neuplatňuje poslušnost spočívající v nalézacím řízení a následném placení ve smyslu daňového řádu. V oblasti místních poplatků je primární placení poplatku s tím, že nalézací (vyměřovací) rovina řízení se uplatňuje teprve v případech, kdy místní poplatek není zaplacen včas nebo ve správné výši.

Místní poplatky se platí místně příslušnému správci poplatku v české měně. Při každé platbě je poplatkový subjekt (poplatník, plátce poplatku) povinen uvést, na který místní poplatek je platba určena. Správce poplatku je povinen přijmout platbu na poplatek určený poplatkovým subjektem.

Platba vykonaná bez dostatečného označení je správcem poplatku přijata na účet nejasných plateb a poplatkový subjekt musí být vyzván, aby ve stanovené lhůtě oznámil, na který poplatek byla platba určena. Odpoví-li poplatkový subjekt ve stanovené lhůtě, správce poplatku platbu zaeviduje na poplatek určený poplatkovým subjektem s účinností ke dni, kdy byla platba vykonána. V opačném případě je správce poplatku oprávněn sám určit, na který poplatek bude platba zaevidována. Za den platby se v tom případě považuje den, kdy správce poplatku platbu zaevidoval.

Místní poplatky se platí pouze způsoby, které stanoví daňový řád, nebo které nad rámec daňového řádu stanoví obec v OZV rozšířením okruhu způsobů placení podle § 14 odst. 3 písm. e) zákona o místních poplatcích. Jinými způsoby nelze poplatky uhradit. Například není možné naturální plnění, tj. nelze požadovat ani uznat plnění od poplatníka ve formě úpravy veřejné zeleně, oprav místních komunikací apod. Za plnění poplatkové pohledávky nelze považovat ani výkon určité činnosti pro obec zdarma.

Místní poplatek lze podle daňového řádu platit

- bezhotovostním převodem z účtu, vedeného u poskytovatele platebních služeb na příslušný účet správce poplatku,
- v hotovosti, a to
- prostřednictvím poskytovatele platebních služeb nebo poštovním poukazem na příslušný účet správce poplatku,
- úřední osobě pověřené přijímat platby místních poplatků,
- šekem, jehož proplacení je zajištěno poskytovatelem platebních služeb,
- daňovému exekutorovi, jde-li o platbu při daňové exekuci, a
- oprávněné úřední osobě, jde-li o platbu pořádkové pokuty,
- přeplatkem na jiné dani.

V oblasti místních poplatků nelze využívat další možný způsob placení podle daňového řádu, kterým jsou kolkové známky. Ty jsou určeny k úhradě poplatkových povinností, jejichž příjemcem je stát (správní poplatky, soudní poplatky).

Způsob, jakým místní poplatky uhradí, si zvolí poplatkový subjekt. Obec nemůže OZV omezit práva poplatkového subjektu na výběr jednoho ze způsobů placení. V OZV však mohou být uvedeny informace o čísle účtu, na kterém správce poplatku přijímá platby.

Úhrada místního poplatku se použije na osobním daňovém účtu poplatkového subjektu místního poplatku na úhradu splatných pohledávek v pořadí

- nedoplatky na poplatek a splatný poplatek,
- nedoplatky na příslušenství poplatku,
- vymáhané nedoplatky na poplatek,
- vymáhané nedoplatky na příslušenství poplatku.

Pokud není místní poplatek (nebo jeho příslušenství) uhrazen ve lhůtě splatnosti (stanovené v OZV), stává se nedoplatkem, který může správce poplatku vymáhat možnými způsoby podle daňového řádu (§ 175 daňového řádu).

Nedoplatek na místním poplatek, který byl bezvýsledně vymáhán na poplatkovém subjektu, popř. na jiných osobách, nebo jehož vymáhání by zřejmě nevedlo k výsledku, anebo u něhož je pravděpodobné, že by náklady vymáhání přesáhly jeho výtěžek, popř. nedoplatek, jehož vymáhání je spojeno se zvláštními nebo nepoměrnými obtížemi, správce poplatku odepíše pro nedobytnost z osobního účtu poplatníka (§ 158 daňového řádu). Neznamená to však, že by nedoplatek na místním poplatek přestal existovat. Nedoplatek trvá, dokud neuplyne lhůta pro placení daně a správce poplatku má povinnost opakovaně kontrolovat, zda se nezměnily podmínky pro odepsání nedoplatku.

1.5.3.2 Vyměření (stanovení) místních poplatků

Místní poplatky vyměřuje správce poplatku platebním výměrem nebo hromadným předpisným seznamem.

Platební výměr, kterým správce poplatku vyměří místní poplatek, je v právní moci, jestliže je účinný a současně se nelze proti němu odvolat. Vůči příjemci (plátcí poplatku nebo poplatníkovi) je platební výměr účinný okamžikem jeho oznámení. Oznámením se rozumí doručení platebního výměru nebo jiný zaprotokolovaný způsob seznámení příjemce rozhodnutí s jeho obsahem. Platební výměr, který je účinný, je vykonatelný, jestliže se proti němu nelze odvolat, nebo jestliže odvolání nemá odkladný účinek, a uplynula-li lhůta k plnění, pokud byla stanovena.

Způsob vyměření hromadným předpisným seznamem využívá správce poplatku v případě potřeby vyměřit místní poplatek většímu počtu poplatkových subjektů. Jeho využití tak přichází v úvahu zejména v případě vyměření místního poplatku za obecní systém odpadového hospodářství či místního poplatku ze psů. Označení místního poplatku, jakož i místo a dobu, kdy bude možné do hromadného předpisného seznamu nahlédnout, je správce poplatku povinen zveřejnit veřejnou vyhláškou, kterou vyvěsí po dobu nejméně 30 dnů. Hromadný předpisný seznam musí být zpřístupněn k nahlédnutí po dobu nejméně 30 dnů. Dnem doručení hromadného předpisného seznamu, tj. i rozhodnutí v něm obsažených, je třicátý den po jeho zpřístupnění k nahlédnutí. Právní moc a vykonatelnost rozhodnutí doručovaných prostřednictvím hromadného předpisného seznamu se posuzuje stejným způsobem jako u jednotlivých platebních výměrů.

Při vyměřování místních poplatků se, s výjimkou poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci se základem dílčího poplatku na základě hmotnosti či objemu, uplatňují některá specifika vyplývající z obsahu speciálního ustanovení § 11 zákona o místních poplatcích ve vztahu k daňovému řádu:

- Primární je zaplacení poplatku poplatníkem (plátcem poplatku).
- Zjištění a vyměření poplatku správcem poplatku (nalézací rovina řízení), se uplatňuje teprve v případě, kdy místní poplatek nebyl zaplacen včas nebo ve správné výši.
- Ve výroku rozhodnutí správce poplatku vždy stanoví náhradní lhůtu k plnění 15 dní ode dne právní moci rozhodnutí.
- Vykonatelnost rozhodnutí nastává teprve po marném uplynutí uvedené lhůty, odvolání proti rozhodnutí o vyměření poplatku má tedy de facto odkladný účinek.

1.5.3.3 Náležitosti rozhodnutí o vyměření (stanovení) místních poplatků

Platební výměr i hromadný předpisný seznam (dále též „rozhodnutí o vyměření poplatku“), kterými správce poplatku vyměřuje místní poplatek, musí obsahovat zákonem stanovené základní náležitosti. Náležitosti rozhodnutí o vyměření poplatku jsou stanoveny v ustanovení § 102 daňového řádu.

Z věcného hlediska lze obsah rozhodnutí o vyměření poplatku rozčlenit na čtyři části, a to

- úvodní část,
- výrok,
- odůvodnění,
- poučení o odvolání.

Úvodní část obsahuje:

- označení správce poplatku, který rozhodnutí vydal,
- číslo jednacích, popř. i číslo rozhodnutí o vyměření poplatku,
- označení příjemce rozhodnutí.

Příjemce rozhodnutí musí být vždy označen tak, aby byl nezaměnitelný s jinou osobou. U právnické osoby musí být uveden její přesný název zapsaný v obchodním rejstříku, popř. uvedený ve zřizovací listině, stanovách apod., a dále její právní forma, sídlo a identifikační číslo. U fyzické osoby musí být uvedeno její jméno a příjmení, místo pobytu, datum narození, případně rodné číslo. Pokud jsou příjemci rozhodnutí oba manželé, nemohou být příjemcem společně, každý z nich musí být samostatným příjemcem rozhodnutí.

Výroková část obsahuje:

- uvedení právního předpisu, podle něhož bylo rozhodováno,
- částku, kterou má poplatkový subjekt zaplatit,
- číslo účtu příslušného poskytovatele platebních služeb, na který má být částka uhrazena,
- lhůtu k plnění.

Odůvodnění:

- je povinnou náležitostí rozhodnutí o vyměření poplatku,
- správce poplatku v něm uvádí důvody výroku rozhodnutí o vyměření poplatku,
- bylo-li rozhodnutí o vyměření poplatku vydáno na základě dokazování, správce poplatku dále uvádí, které skutečnosti má za prokazané a o které důkazy

opřel svá skutková zjištění, jakými úvahami se při hodnocení důkazů řídil a jak věc posoudil po právní stránce.

Poučení o opravném prostředku obsahuje informaci:

- u kterého správce poplatku se opravný prostředek podává (odvolání se podává vždy u správce poplatku, jehož rozhodnutí o vyměření poplatku je napadeno),
- v jaké lhůtě je možno odvolání podat (30 dnů ode dne doručení),
- o odkladném účinku (odvolání proti rozhodnutí o vyměření poplatku nemá odkladný účinek).

Pokud poučení v rozhodnutí o vyměření poplatku chybí nebo je-li nesprávné či neúplné, nemá tato skutečnost za následek nicotnost tohoto rozhodnutí, ale postupuje se způsobem uvedeným v § 110 daňového řádu.

Neopominutelnou náležitostí rozhodnutí o vyměření poplatku je dále **podpis úřední osoby správce poplatku s uvedením jeho jména a pracovního zařazení a otisk úředního razítka** se státním znkem. Tuto náležitost lze nahradit kvalifikovaným elektronickým podpisem úřední osoby.

1.5.3.4 Lhůta pro stanovení místních poplatků

Správce poplatku je oprávněn a povinen vyměřit místní poplatek ve lhůtě, kterou stanoví daňový řád v ustanovení § 148. Základní délka lhůty **činí 3 roky, maximální délka je 10 let**. Počátek běhu lhůty nastává dnem, v němž se místní poplatek stal splatným, u poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci se základem dílčího poplatku dle ust. §10k odst. 1 písm. a) nebo b) zákona o místních poplatcích je tímto dnem den následující po uplynutí poplatkového období. Marné uplynutí této lhůty má za následek, že již nelze poplatek vyměřit - jde o lhůtu prekluzivní (propadnou).

Daňový řád jednoznačně vymezuje úkony, na základě kterých dochází k **prodloužení lhůty o 1 rok**, jestliže k nim došlo v posledních 12 měsících před uplynutím dosavadní lhůty.

V oblasti místních poplatků je takovým úkonem

- oznámení rozhodnutí o stanovení místního poplatku,
- zahájení řízení o mimořádném opravném nebo dozorčím prostředku,
- oznámení rozhodnutí ve věci mimořádného opravného nebo dozorčího prostředku, nebo
- oznámení rozhodnutí o prohlášení nicotnosti rozhodnutí o stanovení místního poplatku.

Byla-li před uplynutím lhůty pro stanovení poplatku správcem poplatku zahájena daňová kontrola, **běží lhůta znovu ode dne, kdy započalo zjišťování nebo**

prověřování poplatkové povinnosti nebo prověřovat tvrzení poplatkového subjektu či jiné okolností rozhodné pro správné zjištění a stanovení poplatku.

Lhůta pro stanovení místního poplatku neběží po dobu

- řízení, které je v souvislosti se stanovením poplatku vedeno před soudem ve správním soudnictví a před Ústavním soudem,
- řízení o otázce, o níž je příslušný rozhodnout soud a která je nezbytná pro správné stanovení poplatku,
- trestního stíhání pro daňový trestný čin související s tímto poplatkem,
- od zmeškání odvolací lhůty proti rozhodnutí o stanovení daně až do oznámení rozhodnutí o jejím navrácení v předešlý stav,
- od marného uplynutí úložní lhůty až do dne doručení rozhodnutí, kterým je prohlášena neúčinnost doručení rozhodnutí vydaného v nalézacím řízení,
- ode dne odeslání žádosti o mezinárodní spolupráci při správě daní, až do dne obdržení odpovědi na tuto žádost nebo do dne odeslání oznámení o ukončení mezinárodní spolupráce při správě daní v dané věci.

1.5.3.5 Lhůta pro placení místních poplatků

Lhůtou pro placení místních poplatků se rozumí časový úsek, ve kterém je možné realizovat dobrovolnou i nedobrovolnou úhradu poplatku (§ 160 daňového řádu). **Základní délka lhůty činí 6 let, maximální délka je 20 let** (je-li nedoplatek zajištěn zástavním právem, které se zapisuje do příslušného veřejného registru, zaniká právo nedoplatek vybrat a vymáhat uplynutím 30 let po tomto zápisu). Tato lhůta je propadná (prekluzivní) - jejím uplynutím zanikne právo nedoplatek vybrat, zajistit i vymáhat. Lhůta počíná běžet okamžikem splatnosti místního poplatku.

Na základě některých úkonů stanovených daňovým řádem dochází k **přerušení běhu lhůty**, tj. šestiletá lhůta začne od daného okamžiku běžet znovu. V řízení o místních poplatcích jsou takovými úkony zejména **pravomocné stanovení poplatku, zahájení exekučního řízení nebo oznámení rozhodnutí o posečkání nebo rozhodnutí, kterým se mění stanovená doba posečkání**. Oproti tomu neformální vyrozumění o nedoplatku (§ 153 odst. 3 daňového řádu) nemá na běh lhůty vliv.

Vedle přerušení běhu lhůty mají některé jiné úkony za následek, že se lhůta staví. Stavění lhůty znamená, že lhůta po určitou dobu přestává běžet. Když tato událost nebo situace pomine, pokračuje běh lhůty tam, kde se zastavil.

Lhůta se staví po dobu:

- vymáhání poplatku soudem nebo soudním exekutorem,

- přihlášení poplatkové pohledávky do insolvenčního řízení nebo do veřejné dražby,
- uplatnění pohledávky za majetkovou podstatou u osoby s dispozičními oprávněními během insolvenčního řízení,
- posečkání úhrady poplatku podle ust. § 157a daňového řádu,
- odkladu daňové exekuce odložené na návrh,
- daňové exekuce srážkami ze mzdy,
- dožádání mezinárodní pomoci při vymáhání poplatku.

1.5.3.6 Ohlašovací povinnost

Místní poplatky zavedené OZV jsou poplatníci (plátcí poplatku) povinni zaplatit včas a ve správné výši. Kromě této základní povinnosti má poplatkový subjekt další důležitou procesní povinnost, je povinen splnit ohlašovací povinnost vyplývající z ustanovení § 14a zákona o místních poplatcích.

V ohlášení poplatník nebo plátce poplatku uvede

- jméno, popřípadě jména, a příjmení nebo název, obecný identifikátor, byl-li přidělen, místo pobytu nebo sídlo, sídlo podnikatele, popřípadě další adresu pro doručování; právnická osoba uvede též osoby, které jsou jejím jménem oprávněny jednat v poplatkových věcech,
- čísla všech svých účtů u poskytovatelů platebních služeb, včetně poskytovatelů těchto služeb v zahraničí, užívaných v souvislosti s podnikatelskou činností, v případě, že předmět poplatku souvisí s podnikatelskou činností poplatníka nebo plátce poplatku,
- údaje rozhodné pro stanovení poplatku.

Povinnost ohlásit tyto údaje nebo jejich změnu se nevztahuje na údaj, který může správce poplatku automatizovaným způsobem zjistit z rejstříků nebo evidencí, do nichž má zřízen automatizovaný přístup. Okruh těchto údajů zveřejní správce poplatku na své úřední desce.

Poplatník nebo plátce poplatku, který nemá sídlo nebo bydliště na území členského státu Evropské unie, jiného smluvního státu Dohody o Evropském hospodářském prostoru nebo Švýcarské konfederace, uvede kromě údajů požadovaných v § 14a odst. 2 zákona o místních poplatcích adresu svého zmocněnce v tuzemsku pro doručování.

Lhůtu pro splnění ohlašovací povinnosti stanoví obec v OZV. Poplatník nebo plátce poplatku je dále povinen ohlásit změny údajů, které uvedl v ohlášení, pokud k nim došlo. Změnu je povinen ohlásit ve lhůtě do 15 dnů ode dne, kdy nastala, nestanoví-li obec v OZV delší lhůtu.

V případě, že poplatník nesplní povinnost ohlásit údaj rozhodný pro osvobození nebo úlevu od poplatku ve lhůtě stanovené OZV nebo ve lhůtě 15 dnů, nárok na osvobození nebo úlevu od tohoto poplatku zaniká. Za nesplnění této povinnosti nelze uložit pokutu za nesplnění povinnosti nepeněžitě povahy.

Plnění ohlašovací povinnosti je základní procesní povinností poplatkového subjektu, jejíž splnění může správce poplatku vynucovat pomocí pořádkové pokuty, resp. pokuty za nesplnění povinnosti nepeněžitě povahy podle daňového řádu (§ 247 a § 247a). Předpokladem pro uložení pokut (až do výše 500 000 Kč) je skutečnost, že poplatkový subjekt bez dostatečné omluvy ve lhůtě stanovené správcem poplatku nevyhoví výzvě ke splnění některé z uvedených procesních povinností.

1.5.3.7 Odvolání proti rozhodnutí o vyměření (stanovení) poplatku

V poplatkovém řízení je odvolání řádným opravným prostředkem směřujícím proti rozhodnutí o vyměření poplatku, které dosud nenabylo právní moci.

Odvolání nelze uplatnit jestliže

- marně uplynula lhůta pro podání odvolání,
- odvolání bylo podáno, bylo o něm rozhodnuto a rozhodnutí bylo oznámeno,
- odvolání není ze zákona přípustné.

Právo odvolání je přiznáno pouze příjemci rozhodnutí. Příjemce rozhodnutí se může vzdát svého práva na odvolání až do uplynutí odvolací lhůty. Do dne vydání rozhodnutí může příjemce rozhodnutí své odvolání měnit, doplňovat, případně vzít zpět.

Odvolání se podává u správce poplatku, který napadené rozhodnutí vydal. Lhůta pro odvolání činí třicet dní ode dne doručení rozhodnutí. Odvolání je nepřipustné, směruje-li jenom proti odůvodnění rozhodnutí.

Odvolacím orgánem je správce poplatku nejbližší nadřízený správcí poplatku, který napadené rozhodnutí vydal, tedy příslušný krajský úřad.

Daňový řád stanoví náležitosti (§ 112), které musí odvolání vždy obsahovat.

Konkrétně jde o tyto náležitosti:

- označení správce poplatku, který napadené rozhodnutí vydal,
- označení odvolatele,
- číslo jednací, popřípadě číslo nebo jinou jednoznačnou identifikaci rozhodnutí, proti němuž odvolání směřuje,
- uvedení důvodů, v nichž jsou spatřovány nesprávnosti nebo nezákonnosti napadeného rozhodnutí,

- označení důkazních prostředků k tvrzením o skutkovém stavu, která jsou uvedena v odvolání,
- návrh na změnu nebo zrušení rozhodnutí.

Obsahuje-li podané odvolání vady, které brání řádnému projednání věci, je správce poplatku povinen vyzvat odvolatele k doplnění odvolání s poučením, v jakém směru musí být doplněno, a stanoví pro to přiměřenou lhůtu, která nesmí být kratší než 15 dnů. Jestliže odvolatel odstraní vady, které brání řádnému projednání věci, platí, že odvolání bylo podáno řádně a včas. V opačném případě správce poplatku odvolací řízení zastaví.

Správce poplatku musí při posuzování náležitostí odvolání vždy rozlišovat, zda v odvolání postrádá základní náležitosti, které brání řádnému projednání věci, nebo že se jedná pouze o nedostatek formálních náležitostí, které dalšímu řízení nebrání. Důvody pro zastavení řízení jsou dány pouze v případě, kdy chybí náležitosti rozhodné pro řádné projednání věci.

Základem odvolání je především uvedení důvodů, v nichž odvolatel spatřuje nesprávnost nebo nezákonnost rozhodnutí prvního stupně. Vytýkány mohou být jak vady skutkové, tak vady právní. Přestože formulace ustanovení o důvodech odvolání hovoří pouze o vadách rozhodnutí, je zřejmé, že lze namítat i vady řízení, jež vydání rozhodnutí předcházely, musí však jít o vady, které měly vliv na zákonnost rozhodnutí. Pouze takové vady mohou mít za následek změnu rozhodnutí či jeho zrušení. Odvolacími důvody odvolatel vymezuje rozsah přezkumu, kterým se odvolací orgán (popř. správce poplatku v rámci autoremedurního přezkumu) musí zabývat.

Správce poplatku, jehož rozhodnutí je odvoláním napadeno:

- rozhodne o odvolání sám, pokud mu v plném rozsahu vyhoví,
- rozhodne o odvolání sám, pokud mu vyhoví pouze částečně a ve zbytku je zamítne, nebo
- odvolání zamítne a zastaví odvolací řízení, pokud je podané odvolání nepřijatelné nebo bylo podáno po lhůtě.

Nemůže-li správce poplatku, jehož rozhodnutí je odvoláním napadeno, posoudit všechny údaje uvedené v odvolání z výsledků již provedeného řízení, řízení doplní o nezbytné úkony.

Pokud správce poplatku, jehož rozhodnutí je odvoláním napadeno, o odvolání nerozhodne sám, postoupí odvolání s příslušnou částí spisu a se svým stanoviskem bez zbytečného odkladu odvolacímu orgánu.

Odvolací orgán:

- je povinen se zabývat všemi důvody, které odvolatel v odvolání a jeho případných doplňcích namítal, a se svými závěry ke všem odvolacím důvodům se

musí vypořádat v odůvodnění rozhodnutí (minimální rozsah přezkumu napadeného rozhodnutí je tedy vymezen odvolacími důvody),

- není vázán návrhy odvolatele, a to ani v případech, že v odvolání neuplatněné skutečnosti ovlivní rozhodnutí v neprospěch odvolatele (ve svém rozhodnutí se může odchýlit a rozhodnout jinak, než požaduje odvolatel),
- provede odvolatelem neuplatněné nesprávnosti nebo nezákonnosti, vyjdou-li při přezkoumávání najevo a mohou mít vliv na výrok rozhodnutí o odvolání.

Nové skutečnosti mohou svědčit ve prospěch i neprospěch odvolatele. Odvolací orgán je povinen přihlížet ke všem skutečnostem, které vyjdou v odvolacím řízení najevo, a provádět dokazování ke zjištění zákonnosti a správnosti napadeného rozhodnutí, i když takové vady rozhodnutí, popř. i vady řízení, odvolatel nenamítal. Zjištění odvolacího orgánu může vést k tomu, že výsledné rozhodnutí bude pro odvolatele méně příznivé než rozhodnutí, které odvoláním napadl.

Z povinnosti odvolacího orgánu zohlednit nové skutečnosti však zároveň vyplývá, že odvolací orgán je povinen přihlížet i k těm skutečnostem, které vyšly najevo a svědčí pro vydání příznivějšího rozhodnutí pro odvolatele, i když je v odvolání neuplatnil.

V rámci odvolacího řízení může odvolací orgán:

- provádět dokazování k doplnění podkladů pro rozhodnutí nebo k odstranění vad řízení, anebo
- toto doplnění nebo odstranění vad uložit správci poplatku, který napadené rozhodnutí vydal, se stanovením přiměřené lhůty.

Provádí-li odvolací orgán v rámci odvolacího řízení dokazování:

- seznámí před vydáním rozhodnutí o odvolání odvolatele se zjištěnými skutečnostmi a důkazy, které je prokazují, a
- umožní mu, aby se k nim ve stanovené lhůtě (nesmí být delší 15 dnů, lze ji však prodloužit) vyjádřil, popřípadě navrhl provedení dalších důkazních prostředků.

Obdobně postupuje odvolací orgán i v případě, kdy dospěje k odlišnému právnímu názoru než správce poplatku prvního stupně, a tato změna by ovlivnila rozhodnutí v neprospěch odvolatele.

Možnosti rozhodnutí odvolacího orgánu:

- napadené rozhodnutí změní,
- napadené rozhodnutí zruší a zastaví řízení, nebo
- odvolání zamítne a napadené rozhodnutí potvrdí.

V odůvodnění rozhodnutí o odvolání musí být vypořádány všechny důvody, v nichž odvolatel spatřuje nesprávnosti nebo nezákonnosti napadeného rozhodnutí.

Zjistí-li odvolací orgán, že jsou u správce poplatku prvního stupně splněny podmínky pro rozhodnutí podle ustanovení § 113 odst. 1 daňového řádu (tj. pro úplné či částečné vyhovění odvolání), může vrátit věc k rozhodnutí s odůvodněním a pokyny pro další řízení tomuto správci poplatku s tím, že je vázán právním názorem odvolacího orgánu. Jinak o odvolání rozhodne odvolací orgán sám. Proti rozhodnutí odvolacího orgánu se nelze dále odvolat.

1.5.3.8 Vymáhání nedoplatku na místním poplatku

Právní úprava

Zákon o místních poplatcích neobsahuje procesní ustanovení k problematice vymáhání nedoplatku na místním poplatku. Na vymáhání nedoplatku na místním poplatku se vztahují ustanovení § 175 až 232 daňového řádu. Právní úprava obsažená v daňovém řádu není komplexní, proto předpokládá subsidiární použití občanského soudního řádu, tj. v případě, kdy daňový řád nestanoví něco jiného, použije se občanský soudní řád.

Způsoby vymáhání

V souladu s daňovým řádem lze vymáhání nedoplatku na místním poplatku uskutečnit způsobem:

- daňové exekuce,
- vymáháním nedoplatku prostřednictvím soudního exekutora,
- uplatněním pohledávky v insolvenčním řízení,
- přihlášením nedoplatku do veřejné dražby.

Při realizaci vymáhání má správce poplatku možnost volby, tj. může tak učinit sám, postupem označeným jako daňová exekuce, nebo požádat o vymožení nedoplatku soudního exekutora. Pro specifické případy, které mohou na straně poplatkového subjektu nastat, je zakotveno obecné zmocnění pro správce poplatku k tomu, aby uplatnil pohledávku v řízení realizovaném podle právní úpravy, která řeší úpadkové právo, nebo přihlášením nedoplatku do veřejné dražby.

Správce poplatku by měl volit takový způsob vymáhání, při kterém náklady související s vymáháním nebudou ve zjevném nepoměru k výši nedoplatku. Správce poplatku bude proto při vymáhání volit zpravidla postup způsobem daňové exekuce, tj. exekuci provede sám. S ohledem na zásadu hospodárnosti a procesní ekonomie by měly být nedoplatky k vymáhání předávány soudním exekutorům pouze výjimečně v odůvodněných případech, s ohledem na vysoké náklady s tím spojené.

Exekuční titul

Exekuční titul je základním předpokladem vymáhání. Neexistence exekučního titulu, jakož i nedostatek jeho formální či materiální vykonatelnosti, má za následek, že exekuce nemůže být nařízena, a pokud by nařízena byla, musí být zastavena.

Správce poplatku v postavení exekučního orgánu je exekučním titulem vázán, tj. není oprávněn přezkoumávat oprávněnost exekučním titulem uloženého plnění, ani to, zda v řízení předcházejícím vydání titulu nedošlo k vadám, jež mohly ovlivnit správnost exekučního titulu, apod. Prostor pro odstranění takových nedostatků existuje v řízení, které je vedeno za účelem vzniku exekučního titulu, tj. v řízení nalézacím, nikoliv v řízení exekučním. Účelem exekučního řízení je pouze **nucená realizace peněžitého plnění** uloženého dlužníku, které dobrovolně nesplnil. Námitky dlužníka směřující vůči obsahu exekučního titulu nemají žádný dopad, pro nařízení exekuce jsou nerozhodné.

Ustanovení daňového řádu (§ 176) obsahuje taxativní výčet písemností, které je možné pro účely exekuce považovat za exekuční titul.

Exekučním titulem je:

- **výkaz nedoplatků sestavený z údajů evidence daní,**
- **vykonatelné rozhodnutí, kterým je stanoveno peněžité plnění, nebo**
- **vykonatelný zajišťovací příkaz.**

Výkaz nedoplatků musí obsahovat:

- označení správce poplatku, který výkaz nedoplatků vydal,
- číslo jednací,
- označení poplatkového subjektu, který neuhradil nedoplatek (dále též „dlužník“),
- údaje o jednotlivých nedoplatcích,
- podpis úřední osoby s uvedením jména, příjmení a pracovního zařazení a otisk úředního razítka; tuto náležitost lze nahradit kvalifikovaným elektronickým podpisem úřední osoby,
- potvrzení o vykonatelnosti,
- den, k němuž je výkaz nedoplatků sestaven.

Z uvedených údajů mají zásadní význam především údaje o jednotlivých nedoplatcích, tj. informace o výši, druhu a původním dni splatnosti jednotlivých nedoplatků evidovaných správcem poplatku, a dále potvrzení o vykonatelnosti, kterým správce poplatku ve výkazu nedoplatků osvědčuje, že veškeré v něm uvedené nedoplatky jsou vykonatelné, a tedy vymahatelné.

V případě exekuce na nedoplatek místního poplatku je zpravidla exekučním titulem vykonatelné rozhodnutí nebo vykonatelný výkaz nedoplatků. Vykonatelným rozhodnutím je zejména platební výměr, ale i další rozhodnutí, kterými je stanoveno peněžité plnění (např. rozhodnutí o uložení povinnosti nahradit náklady řízení, rozhodnutí ukládající povinnost zaplatit pořádkovou pokutu); nebo hromadný předpisný seznam.

Pokud se jedná o **vykonatelný zajišťovací příkaz**, jde o exekuční titul, jehož využití při vymáhání místních poplatků téměř nepřichází v úvahu.

Vykonatelný platební výměr, hromadný předpisný seznam

Obecně znamená vykonatelnost rozhodnutí možnost vynucení splnění rozhodnutím uložené povinnosti i proti vůli toho, komu byla povinnost uložena.

Platební výměr (hromadný předpisný seznam), kterým správce poplatku vyměřil místní poplatek, je v právní moci, jestliže je účinný a současně se nelze proti němu odvolat. Vůči příjemci rozhodnutí, poplatkovému subjektu, je platební výměr účinný okamžikem jeho oznámení (doručení nebo jiný zaprotokolovaný způsob seznámení příjemce rozhodnutí s jeho obsahem).

Obecně platí, že rozhodnutí je vykonatelné, pokud uplynula lhůta k plnění (v případě odkladného účinku odvolání se lhůta k plnění počítá až od právní moci rozhodnutí). Není-li lhůta k plnění stanovena, je rozhodnutí vykonatelné dnem nabytí účinnosti (nemá-li odvolání odkladný účinek) nebo dnem právní moci (má-li odvolání odkladný účinek). Správce poplatku na žádost příjemce rozhodnutí vyznačí na vyhotovení rozhodnutí doložku právní moci, popřípadě vykonatelnosti.

Vzhledem k tomu, že zákon o místních poplatcích obsahuje ve vztahu k daňovému řádu speciální ustanovení týkající se problematiky vyměrování místních poplatků (§ 11), platí pro vykonatelnost platebního výměru určitá specifika. Důvodem je skutečnost, že na rozdíl od daní je v oblasti místních poplatků primární zaplacení poplatku poplatníkem (plátcem poplatku) a nalézací rovina řízení, tj. zjištění a stanovení poplatku správcem poplatku, se uplatňuje teprve v případě, kdy místní poplatek nebyl zaplacen včas nebo ve správné výši (s výjimkou u poplatků za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci se základem dílčího poplatku podle ust. § 10k odst. 1 písm. a) nebo b) zákona o místních poplatcích). U místních poplatků se vždy jedná o vyměření z moci úřední (§ 139 odst. 1 a 3 daňového řádu). Lhůtu k plnění správce poplatku ve výroku rozhodnutí stanoví 15 dní ode dne právní moci platebního výměru, takže vykonatelnost rozhodnutí nastává teprve po marném uplynutí uvedené lhůty, která počíná běžet ode dne právní moci. Skutečnost, že platební výměr vydává správce poplatku z moci úřední, dále znamená, že takové rozhodnutí musí obsahovat odůvodnění (§ 147 odst. 3 daňového řádu). U poplatků za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci

se základem dílčího poplatku podle ust. § 10k odst. 1 písm. a) nebo b) zákona o místních poplatcích nastává vykonatelnost uplynutím lhůty splatnosti, která činí 30 dnů ode dne doručení rozhodnutí (tj. bez ohledu na nabytí právní moci rozhodnutí).

V případě, že správce poplatku vyměří místní poplatky hromadným předpisným seznamem, je tímto způsobem vyměřeno většímu počtu poplatkových subjektů. Dnem doručení hromadného předpisného seznamu, tj. i rozhodnutí v něm uvedených, je třicátý den po jeho zpřístupnění. Právní moc a vykonatelnost rozhodnutí doručovaných prostřednictvím hromadného předpisného seznamu se posuzuje stejným způsobem jako u jednotlivých platebních výměrů.

Vykonatelný výkaz nedoplatků

Výkaz nedoplatků je vykonatelný tehdy, jsou-li vykonatelné všechny položky v něm uvedené, tj. jsou-li vykonatelná všechna rozhodnutí, která byla podkladem pro zanesení příslušných částek do evidence daní, a jsou-li splatné všechny částky do této evidence zanesené přímo na základě zákona. Vzhledem k tomu, že časový okamžik vykonatelnosti, resp. splatnosti jednotlivých nedoplatků, bude zpravidla odlišný, nelze vztáhnout vykonatelnost ke společnému časovému okamžiku. Výkaz nedoplatků proto musí obsahovat potvrzení o vykonatelnosti bez uvedení konkrétního dne. Vykonatelnost výkazu nedoplatků neovlivňuje ani skutečnost, že k výkazu nedoplatků nejsou přiložena jednotlivá rozhodnutí, z nichž je sestaven.

Vymáhání způsobem daňové exekuce

Vymáhání nedoplatku způsobem daňové exekuce přísluší provádět správci poplatku.

Obecně platí, že nestanoví-li daňový řád něco jiného, postupuje se při daňové exekuci podle občanského soudního řádu, který především upravuje práva a povinnosti dlužníka (subjekt, který neuhradil nedoplatek) a poddlužníka (osoba, vůči které má dlužník pohledávku). Ustanovení občanského soudního řádu upravující postavení oprávněného se obdobně použijí v případech, kdy správce poplatku vystupuje jako oprávněný z exekučního titulu.

Daňová exekuce je samostatně upravena v daňovém řádu, postup správce poplatku jako exekučního orgánu je stanoven daňovým řádem a jeho pravomoc jako exekučního orgánu upravuje pouze daňový řád.

Daňovou exekuci zahajuje správce poplatku vždy z úřední moci.

Způsoby provedení daňové exekuce

Daňovou exekuci lze provést pouze způsoby stanovenými daňovým řádem, a to:

1. postižením majetkových práv, tj.:
 - » srážkami ze mzdy,
 - » příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb,
 - » příkázáním jiné peněžité pohledávky,
 - » postižením jiných majetkových práv;
2. prodejem movitých věcí;
3. prodejem nemovitých věcí.

Daňovou exekucí nelze realizovat prodej podniku a prodej zástavy, pokud je zástava v majetku třetí osoby. V těchto případech správce poplatku rozhodne o zabezpečení vymáhání nedoplatku jiným způsobem.

Nařízení daňové exekuce

Daňovou exekuci nařizuje správce poplatku vydáním exekučního příkazu, čímž je zahájeno exekuční řízení. Exekuční příkaz je vydán okamžikem, kdy byl učiněn úkon k jeho doručení. Správce poplatku může před zahájením řízení dlužníka vyrozumět o tom, že má nedoplatek a v jaké výši a upozornit jej na následky s neuhrazením nedoplatku spojené. Takovým postupem může správce poplatku zejména u bagatelních nedoplateků či u prvodlužníků předejít daňové exekuci a s tím spojenému vzniku exekučních nákladů. Vyrozumění o nedoplatku je správce poplatku povinen učinit vždy, jde-li o nedoplatek, který má být poprvé vymáhán.

V exekučním příkazu musí být uveden způsob daňové exekuce, na každý způsob daňové exekuce se vydává samostatný exekuční příkaz a je vedeno samostatné exekuční řízení. Současně lze pro týž nedoplatek vydat i více exekučních příkazů, lze-li předpokládat, že k úhradě nedoplatku nepostačí jedna daňová exekuce.

Je-li nařízena daňová exekuce, vzniká dlužníkovi povinnost uhradit náklady za nařízení daňové exekuce. Povinnost úhrady vzniká zpravidla ke dni vydání exekučního příkazu (tj. exekuční náklady za nařízení daňové exekuce jsou uvedeny v exekučním příkazu), nebo vydáním samostatného rozhodnutí, kterým správce poplatku stanoví výši exekučních nákladů (využívá se zejména v případě stanovení hotových výdajů u daňové exekuce prodejem movitých či nemovitých věcí). Výše exekučních nákladů za nařízení daňové exekuce se z téhož nedoplatku stanoví pouze jednou, tj. při opakovaném nařízení daňové exekuce pro vymození téhož nedoplatku se náklady již nestanoví (pokud však v předchozí daňové exekuci nedošlo k jejich úhradě, budou vymáhány současně s nedoplatkem).

Kromě náležitostí rozhodnutí podle § 102 odst. 1 daňového řádu musí výrok exekučního příkazu obsahovat další náležitosti, a to:

- způsob provedení daňové exekuce,
- výši nedoplatku, pro který je exekuce nařizována,
- výši exekučních nákladů podle § 183 odst. 1 a 2 daňového řádu,
- odkaz na exekuční titul.

Exekuční příkaz se doručuje dlužníkovi a dalším příjemcům tohoto rozhodnutí a nelze proti němu uplatnit opravné prostředky (§ 178 odst. 4). Jelikož se však jedná o úkon správce poplatku při placení daní ve smyslu ust. § 159 daňového řádu, lze proti němu podat námitku, o čemž musí být dlužník v exekučním příkazu poučen. Námitka se podává u správce poplatku, který exekuční příkaz vydal. Správce poplatku námitku posoudí a rozhodne o ní. Rozhodnutí musí obsahovat odůvodnění pouze v případech, pokud správce poplatku námitce nevyhoví, nebo jí vyhoví částečně. Proti rozhodnutí o námitce nelze uplatnit opravné prostředky.

Způsoby provedení daňové exekuce obvyklé v oblasti místních poplatků

V oblasti vymáhání nedoplatků na místních poplatcích postupují správci poplatků nejčastěji postižením majetkových práv, a to zejména:

- srážkami ze mzdy nebo
- příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb.

Kromě uvedených dvou způsobů přichází v úvahu také daňová exekuce způsobem:

- příkázání jiné peněžité pohledávky nebo
- postižením jiných majetkových práv.

Poskytovatelem platebních služeb se ve smyslu zákona č. 370/2017 Sb., o platebním styku, ve znění pozdějších předpisů, rozumí banky, zahraniční banky a zahraniční finanční instituce, spořitelni a úvěrní družstva, instituce elektronických peněz, zahraniční instituce elektronických peněz, vydavatelé elektronických peněz malého rozsahu, platební instituce, zahraniční platební instituce, poskytovatelé platebních služeb malého rozsahu, držitel poštovní licence a Česká národní banka.

Při daňové exekuci postižením majetkových práv ukládá správce poplatku exekučním příkazem povinnosti dlužníkovi a poddlužníkovi, který je oprávněn nakládat s majetkovým právem dlužníka. Poddlužník je zavázán ke splnění povinností přikázaných mu exekučním příkazem již ode dne doručení exekučního příkazu. Poddlužník se splněním povinnosti stanovené zákonem nebo přímo v exekučním příkazu vydaném správcem poplatku zproští své povinnosti vůči dlužníkovi. Kdo má postavení poddlužníka, vyplývá z ustanovení upravujících jednotlivé způsoby

exekuce. Pro všechny způsoby daňové exekuce postižením majetkových práv je stanovena **povinnost vyrozumět poddlužníka o právní moci exekučního příkazu**. K vyrozumění musí dojít doručením do vlastních rukou. Poddlužník je dále informován o všech důležitých změnách, zejména o zastavení, odložení daňové exekuce či o změně exekučního titulu podle ust. § 169 daňového řádu. Poddlužník odpovídá za řádné plnění povinností uložených mu zákonem či v exekučním příkazu. Poruší-li poddlužník své povinnosti, odpovídá správci poplatku za ztrátu, která mu vznikla. Nárok uplatní správce poplatku žalobou u soudu.

1.5.4 Vzory výzev a rozhodnutí

Vzory výzev a rozhodnutí správce poplatku v řízení o místních poplatcích jsou zveřejněny na webových stránkách Ministerstva financí.

2 METODICKÁ ČÁST

2.1 Pro obce – k dílčím otázkám zavedení a správy místních poplatků

V úvodní části této publikace bylo pojednáno v obecné rovině o zavedení místních poplatků a o jednotlivých místních poplatcích, které mohou obce zavést svou OZV. Následující část se dále podrobněji zabývá některými dílčími aspekty zavedení poplatků OZV a jejich správy, a to i v návaznosti na judikaturu Ústavního soudu.

2.1.1 Zavedení poplatků

Obce mohou svými OZV zavést jen takové místní poplatky, jež jsou taxativně vymezeny zákonem o místních poplatcích. Jejich zavedení má fakultativní povahu, je proto výlučně na rozhodnutí obce, zda místní poplatky, popř. které z výčtu místních poplatků upravených zákonem o místních poplatcích, na svém území formou OZV zavede. Při zavedení místních poplatků formou OZV je třeba respektovat, že materie obsažená v zákoně o místních poplatcích je zpracována v natolik komplexní a kogentní úpravě, že v otázkách spadajících pod režim citovaného zákona není obec oprávněna postupovat jinak, než zákonem výslovně stanoveným postupem. Takto jednoznačně vymezený rámec právní úpravy neumožňuje obcím při zavádění místních poplatků vytvářet další pravidla či ukládat jiné povinnosti jdoucí mimo hranice právní úpravy, resp. zákonného zmocnění ve smyslu § 14 zákona o místních poplatcích. Taktéž pozměňování pravidel zakotvených v zákoně o místních poplatcích ze strany obce není přípustné, neboť zákonná úprava má přednost před OZV; přijme-li zákonodárce pro danou oblast určitá pravidla, subjekt územní samosprávy nemůže tato duplicitně či v rozporu se zákony normovat.¹³

Formální náležitosti OZV o místních poplatcích:

- název obce,
- název OZV
- označení orgánu, který OZV vydává – zastupitelstvo obce,
- datum jejího schválení,
- číslo usnesení,
- zákonné zmocnění k jejímu vydání - § 14 zákona o místních poplatcích, § 10 písm. d) a § 84 odst. 2 písm. h) zákona o obcích,
- podpis starosty a místostarosty.

¹³ srov. též náleží Ústavního soudu ze dne 20. března 2006 sp. zn. Pl. ÚS 20/06 (publikovaný pod č. 164/2007 Sb. a č. 55 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu sv. 44).

Obsahové náležitosti OZV o místních poplatcích: (obligatorní náležitosti podle zákona o místních poplatcích; obligatorní náležitosti podle zákona o místních poplatcích v některých případech; fakultativní náležitosti podle zákona o místních poplatcích; převzatá zákonná ustanovení; další náležitosti OZV obecně):

- **Označení místního poplatku** (výčet místních poplatků), které obec na svém území zavádí
- **Definice poplatníka a předmětu poplatku** – tyto základní konstrukční prvky poplatku jsou pro jednotlivé místní poplatky stanoveny zákonem o místních poplatcích. OZV může pro zvýšení přehlednosti celé úpravy tato zákonná ustanovení převzít, musí však přitom zachovat přesné znění zákonné úpravy, a to v její aktuální podobě.
- **Určení míst podléhajících poplatku za užívání veřejného prostranství nebo poplatku za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst** – v OZV zavádějících dané druhy místního poplatku je nutné jednoznačně vymezit konkrétní místa, která jim podléhají. S ohledem na judikaturu Ústavního soudu¹⁴ musejí být zpoplatňovaná veřejná prostranství vymezena zcela přesně a nezaměnitelně (např. uvedením parcelního čísla, názvů ulic, vyznačením těchto míst v katastrální mapě, která může být přílohou OZV apod.); vybraná místa, do nichž je zpoplatněn vjezd motorovým vozidlem, pak musejí podle judikatury Ústavního soudu¹⁵ představovat ucelenější lokalitu, zpravidla historicky, památkově či urbanisticky významnou (jako vybrané místo pro účely daného poplatku tedy nelze vymezit samotnou komunikaci, např. most přes řeku či silnici spojující obce).
- **Lhůta pro podání ohlášení** (nevyloučí-li obec v OZV povinnost ohlášení podat) – lhůta pro podání ohlášení musí být stanovena v přiměřené délce tak, aby byla pro všechny případy reálně splnitelná (i s ohledem na faktický okamžik, kdy bude poplatník s nastalou ohlašovanou skutečností – např. trvalou ztrátou psa – jednoznačně obeznámen), a to kterýmkoli ze způsobů podání umožněných § 71 daňového řádu (např. včetně ústního podání do protokolu). Obecně lze doporučit lhůtu minimálně 15 dnů.
- **Ohlašovací povinnost** – v rámci plnění této zákonem stanovené povinnosti získává správce poplatku základní identifikační údaje o poplatníkovi, popř. – u místního poplatku z pobytu – o plátcí poplatku, a údaje rozhodné pro sta-

¹⁴ viz náleží Ústavního soudu ze dne 25. října 1995 sp. zn. Pl. ÚS 14/95 (publikovaný pod č. 280/1995 Sb. a č. 68 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu sv. 4) a náleží Ústavního soudu ze dne 14. června 2005 sp. zn. Pl. ÚS 1/05 (publikovaný pod č. 302/2005 Sb. a č. 122 68 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu sv. 37).

¹⁵ viz náleží Ústavního soudu ze dne 11. července 2001 sp. zn. Pl. ÚS 23/00 (publikovaný pod č. 269/2001 Sb. a č. 109 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu sv. 23) a náleží Ústavního soudu ze dne 24. dubna 2012 sp. zn. Pl. ÚS 12/11 (publikovaný pod č. 190/2012 Sb. a č. 85 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu sv. 65)

novení poplatku; tyto informace využívá pro evidenci poplatkových subjektů, kontrolu dodržování poplatkových povinností, příp. pak pro vyměřování poplatku. OZV může příslušnou zákonnou úpravu pouze doslovně převzít, popř. konkretizovat ve vztahu k jednotlivému poplatku (např. údaji rozhodnými pro stanovení poplatku za užívání veřejného prostranství je mimo jiné rozsah užívané části prostranství a délka užívání); nemůže však okruh údajů požadovaných v ohlášení rozšířit (např. vyžadovat další kontaktní údaje poplatníka).

- **Delší lhůta pro oznámení změn v podaném ohlášení** – nevyužije-li obec této možnosti, platí zákonná lhůta 15 dnů. Tuto lhůtu lze v OZV pouze prodloužit, nikoli zkrátit (nelze tedy ani – např. u poplatků s poplatkovým obdobím odpovídajícím kalendářnímu roku – stanovit její konec pevným datem, pokud by to ve vztahu k některým případům mohlo představovat faktické zkrácení zákonné lhůty).
- **Vyloučení povinnosti podat ohlášení** – lze uplatnit jak zcela (byť reálně nelze předpokládat racionální důvody pro absolutní vyloučení ohlašovací povinnosti u určitého poplatku), tak částečně (pro určitý okruh poplatníků, nebo ohledně určitého druhu obecně požadovaných údajů). Využití této možnosti je praktické zejména v případech, kdy obecní úřad jako správce poplatku určité údaje nepotřebuje (např. jakékoli údaje od poplatníků hradících poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst prostřednictvím platebního automatu, nebo od osob osvobozených od místního poplatku za komunální odpad z důvodu přihlášení na ohlašovně a neznámého pobytu), nebo je má k dispozici nezávisle na ohlášení poplatníka (např. údaje o věku osob přihlášených v obci). Vyloučení povinnost podat ohlášení nelze v OZV vztahovat na údaje, které si může správce poplatku automatizovaným způsobem zjistit z rejstříků nebo evidencí, do nichž má zřízení automatizovaný přístup, neboť na ty se ohlašovací povinnost nevztahuje již ze zákona.
- **Volba základu poplatku za odkládání komunálního z nemovité věci** – zavede-li obec poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci, musí si v příslušné OZV zvolit jeden ze zákonem předpokládaných základů poplatku, tj. základ podle objemu či hmotnosti odloženého odpadu nebo podle kapacit ty soustředovacích prostředků na odpad.
- **Minimální dílčí základ poplatku za odkládání komunálního z nemovité věci** – obec může v OZV zavádějící daný poplatek stanovit jeho minimální dílčí základ (tj. základ za kalendářní měsíc), přičemž musí respektovat zákonem stanovené horní hranice tohoto minimálního základu.
- **Sazba poplatku** – stanovení sazby poplatku je v pravomoci obce, která jej zavádí; přitom však musí u jednotlivých poplatků zachovávat meze dané zákonem o místních poplatcích, jako je horní hranice sazby.
- **Paušální částka poplatku** – OZV může v případech, kdy to zákon o místních poplatcích výslovně připouští (tj. u poplatku za užívání veřejného prostranství,

poplatku ze vstupného a poplatku za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst) stanovit poplatek paušální částkou; přitom je nutné respektovat zákonná omezení (např. konkrétní časové úseky, za něž lze stanovit paušální částku poplatku u poplatku za užívání veřejného prostranství, nebo skutečnost, že u poplatků ze vstupného a za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst, kde zákon připouští stanovení paušálu jen po dohodě s poplatníkem, nelze v OZV stanovit sazbu poplatku výhradně paušální částkou, ale jen vedle základní sazby).

- **Způsob volby paušální částky poplatku** – v případech, kdy obec využije v OZV možnosti stanovit poplatek (rovněž) paušální částkou a současně zákon připouští volbu paušální částky (jak je tomu u poplatků ze vstupného a za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst), musí OZV upravit i způsob její volby ze strany poplatníka (např. v rámci ohlášení).
- **Splatnost poplatku** – lhůtu, v níž má být konkrétní poplatek uhrazen, popř. odveden plátcem poplatku, stanoví obec v OZV (s výjimkou poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci se základem podle hmotnosti nebo objemu odloženého odpadu, kdy je splatnost stanovena přímo zákonem, a v OZV ji tudíž nelze upravit odchýlně). Tato lhůta musí být vymezena dostatečně určitě (např. v případě více lhůt splatnosti musí být zřejmé, které části poplatku mají být hrazeny v jednotlivých lhůtách) a nesmí být nepřiměřeně krátká (znemožňující poplatkovému subjektu – ať již absolutně či při využití některého z možných způsobů platby podle § 163 odst. 3 daňového řádu či dalších způsobů platby umožněných pro daný typ poplatku OZV – její dodržení, nebo představující pro poplatkový subjekt zbytečnou zátěž). Na obecné úrovni lze – u poplatků, které nemají poplatkové období odpovídající kalendářnímu roku – doporučit lhůtu minimálně 15 dnů od okamžiku, kdy bude poplatkový subjekt jednoznačně znát výši své poplatkové povinnosti (např. od ukončení užívání veřejného prostranství, nebo od skončení období, za které má plátcem poplatku z pobytu odvést vybraný poplatek).
- **Osvobození ze zákona** – pro usnadnění orientace poplatníků v komplexu právní úpravy lze do OZV převzít i zákonná osvobození, která platí nezávisle na jejím obsahu. Rozhodne-li se obec tato zákonná osvobození do OZV převzít, musí tak učinit v jejich plném rozsahu, neboť opačný postup by byl v rozporu s účelem převzetí příslušných ustanovení a narušoval by právní jistotu adresátů OZV.
- **Další osvobození a úlevy** – stanovení dalších osvobození od poplatku (tj. nad rámec zákonných osvobození u příslušného místního poplatku), stejně jako úlev od poplatku (snižujících poplatkovou povinnost o určitou částku, stanovenou v absolutní hodnotě či jako procentní podíl sazby poplatku) je zcela na rozhodnutí obce. Zavedená osvobození či úlevy však nesmějí mít diskriminační účinky, tj. nesmějí zvýhodňovat určitý okruh poplatníků oproti jiným

bez objektivně a rozumně ospravedlnitelných důvodů, ani nesmějí vést k narušení hospodářské soutěže.

- **Další způsob placení poplatku a jemu odpovídající den platby** – OZV může stanovit další způsoby placení poplatku nad rámec způsobů uvedených v § 163 odst. 3 daňového řádu (jejichž rozsah nemůže omezit) a současně pro ně stanovit den, kterým se poplatek hrazený příslušným způsobem považuje za zaplacený. V úvahu přichází např. zavedení možnosti hrazení poplatku za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst prostřednictvím platebního automatu.
- **Ustanovení upravující správu poplatku, popř. důsledky porušení povinností poplatkového subjektu** – v OZV je možno za účelem zlepšení poplatkové kázně a zvýšení informovanosti poplatníku citovat některá relevantní ustanovení ze zákona o místních poplatcích, popř. daňového řádu (např. § 11 a 14a odst. 6 zákona o místních poplatcích).
- **Přechodná ustanovení** – při přijetí OZV je pro zachování právní jistoty namítě jednoznačně upravit její vztah k případům, kdy byla poplatková povinnost podle této OZV založena skutečností nastalou před nabytím její účinnosti - ať již v oblasti dosud OZV neupravené, nebo podle dřívější OZV (např. k užívání veřejného prostranství zahájenému před zavedením příslušného místního poplatku, nebo před změnou jeho sazby). Přechodná ustanovení mohou např. stanovit, že se poplatkové povinnosti vzniklé před nabytím účinnosti OZV řídí dosavadními právními předpisy, upravit specifické lhůty pro podání ohlášení (ve vazbě na nabytí účinnosti OZV) ap.
- **Zrušovací ustanovení** – v případě, že OZV nahrazuje dosavadní OZV se shodným či překrývajícím se předmětem úpravy, je z důvodu právní jistoty nezbytné předchozí OZV (popř. její relevantní část) zrušit.
- **Účinnost** - neobsahuje-li OZV ustanovení o nabytí své účinnosti, nabývá ze zákona (§ 4 zákona č. 35/2021 Sb., o Sbírce právních předpisů územních samosprávných celků a některých správních úřadů) účinnosti počátkem patnáctého dne následujícího po dni svého vyhlášení ve Sbírce právních předpisů územních samosprávných celků a některých správních úřadů (tj. po dni nabytí své platnosti). OZV může stanovit pozdější datum nabytí své účinnosti a ve výjimečných případech, kdy to vyžaduje naléhavý obecný zájem, i datum dřívější, nejdříve však den následující po dni vyhlášení. Je-li pro to důvod spočívající v ohrožení života, zdraví, majetku nebo životního prostředí, může OZV stanovit nabytí své účinnosti vyhlášením. Při stanovení dne nabytí účinnosti v OZV je třeba ponechat adresátům nové právní úpravy dostatek času, aby se s ní seznámili a přizpůsobili se jí; současně je vhodné zohlednit i praktické aspekty aplikace právní úpravy (např. nastavit nabytí účinnosti OZV na první den poplatkového období příslušného místního poplatku).

2.1.2 Stanovení poplatků paušální částkou

Stanovení paušální částky místního poplatku směřuje především ke zjednodušení správy poplatku. Je však možné pouze v případech, kdy to zákon o místních poplatcích výslovně umožňuje, tj. u poplatku za užívání veřejného prostranství¹⁶, poplatku ze vstupného¹⁷ a poplatku za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst¹⁸.

Stanovení paušální částky u těchto poplatků je podle § 14 odst. 3 písm. d) zákona o místních poplatcích svěřeno do pravomoci obce, tj. do její samostatné působnosti. Konkrétní výše paušální částky poplatku musí být tedy stanovena přímo v OZV (tj. pro všechny poplatníky stejně), kterou vydává v samostatné působnosti zastupitelstvo obce. Nemůže být stanovena obecním úřadem v rámci správy poplatku, která představuje výkon přenesené působnosti, ad hoc pro individuální případ.

To platí i pro případ poplatků ze vstupného a za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst, u kterých může být poplatek stanoven paušální částkou pouze po dohodě s poplatníkem.

Ze zákonné formulace „obec může po dohodě s poplatníkem poplatek stanovit paušální částkou“ Ústavní soud¹⁹ jednoznačně dovodil, že pod výrazem „obec“ je třeba rozumět zastupitelstvo obce a nikoliv obecní (městský) úřad. Pokud by pod předmětný pojem „obec“ byl v OZV podřazen správce poplatku (obecní úřad), dostalo by se takové ustanovení v případě uvedených poplatků ze vstupného a za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst do rozporu s příslušnými ustanoveními zákona o místních poplatcích.

Obce tak musí i v těchto případech paušální částku poplatku v OZV vymezit konkrétně s tím, že na „dohodě“ s poplatníkem bude toliko otázka, zda se v jeho případě aplikuje poplatek stanovený příslušnou základní sazbou nebo paušální částkou. Nelze tudíž stanovovat paušální částku poplatku až po dohodě obce s poplatníkem v rámci činnosti správce poplatku, pokud tato paušální částka není uvedena v OZV obce.

Volbu paušální částky činí poplatník ve vztahu k obecnímu úřadu a stejně jako obecní úřad nemůže stanovit konkrétní výši paušální částky namísto zastupitelstva obce, zastupitelstvo obce ani rada obce si nemohou vyhradit tuto kompetenci obecního úřadu. Úprava způsobu volby paušální částky poplatku ze strany po-

¹⁶ § 4 odst. 4 zákona o místních poplatcích

¹⁷ § 6 odst. 3 zákona o místních poplatcích

¹⁸ § 10 odst. 3 zákona o místních poplatcích

¹⁹ viz též nálezy Ústavního soudu ze dne 10. října 2006, sp. zn. Pl. ÚS 24/06 (publikovaný pod č. 519/2006 Sb. a č. 183 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu sv. 43) nebo též nálezy Ústavního soudu ze dne 20. března 2006 sp. zn. Pl. ÚS 20/06 (publikovaný pod č. 164/2007 Sb. a č. 55 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu sv. 44).

platníka je v těchto případech (tj. stanoví-li OZV u příslušných poplatků i paušální částku) obligatorní součástí OZV.

Závěr: O výši paušální částky nikdy nerozhoduje obecní úřad jakožto správce poplatku, ale zastupitelstvo obce, jehož úkolem je konkrétně určit tyto paušální částky v OZV. V případě, že je použití paušální částky možné jen po dohodě s poplatníkem, rozhoduje o použití paušální částky stanovené v OZV poplatník ve vztahu ke správci poplatku.

Při stanovení paušální částky poplatku v OZV musí obec respektovat zákonem stanovená omezení, která se u jednotlivých místních poplatků stanovitelných formou paušální částky v určitých ohledech liší.

Paušální částku poplatku za užívání veřejného prostranství lze stanovit jen za zákonem vymezené časové úseky (týden, měsíc, rok), nelze tedy např. stanovit paušální částku pro určitý způsob užívání za den. U dalších dvou poplatků obdobné omezení chybí - paušální částku poplatku za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst lze tedy vázat na libovolný časový rozsah (např. na všechny čtvrtky v období května až září), obdobně lze vázat paušální částku poplatku ze vstupného na jakýkoli časový úsek, stejně jako na jednotlivou akci.

Z omezení stanovení paušální částky u poplatků ze vstupného a za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst, u nichž je podmíněno dohodou s poplatníkem (která fakticky představuje volbu poplatníka, zda použít paušální částku poplatku či nikoli) logicky vyplývá, že u těchto poplatníků nelze poplatek stanovit pouze paušální částkou. Paušální částka poplatku může být v těchto případech v OZV stanovena pouze vedle základní sazby poplatku (aby měl poplatník možnost volby); nemusí však být stanovena vůbec (pro použití základní sazby poplatku zákon dohodu s poplatníkem nevyžaduje). Naproti tomu stanovení paušální částky poplatku za užívání veřejného prostranství není podmíněno dohodou s poplatníkem - je tedy na rozhodnutí obce, zda v OZV stanoví základní sazbu poplatku nebo paušální částku poplatku.

V případě, že OZV zavádějící místní poplatek ze vstupného nebo za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst stanoví i paušální částku poplatku, musí rovněž upravit způsob, jakým poplatník provede její volbu (v rámci ohlášení, faktickou úhradou paušální částky poplatku oproti úhradě poplatku ve vyší odpovídající základní sazbě aj).

Závěr: Při stanovení paušální částky poplatku je třeba respektovat zákonná omezení, tj. u poplatku ze vstupného a za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst ji v OZV nestanovit jako výlučnou, ale pouze vedle základní sazby poplatku (a v případě, že OZV stanoví obojí, upravit i způsob volby paušální částky poplatníkem) a u poplatku za užívání veřejného prostranství vázat paušální částku toliko na zákonem vymezené časové úseky.

Výši paušální částky pro jednotlivé místní poplatky zákon o místních poplatcích nespécifikuje, její stanovení je tedy v pravomoci obce. Obec však nesmí prostřednictvím paušální částky obcházet zákonné limity výše jednotlivých poplatků vyjádřené horní hranicí základní sazby poplatku. Toto nebezpečí přichází v úvahu zejména u místního poplatku za užívání veřejného prostranství, který lze stanovit výlučně paušální částkou, bez volby ze strany poplatníka, a pouze ve vazbě na zákonem vymezené časové úseky, které mohou svou délkou reálný rozsah užívání výrazně přesahovat. Paušální částka (zejména) tohoto poplatku by tedy měla být stanovena v relaci k zákonné horní hranici jeho základní sazby (na m² a den), tj. tak, aby – se zohledněním obvyklého rozsahu veřejného prostranství užívaného k určitému účelu, např. umístění prodejního stánku či cirkusu – nepřevyšovala součet maximálních základních sazeb za časový úsek, k němuž se paušální částka vztahuje.

Závěr: Paušální částka poplatku musí zachovávat určité proporce k jeho základní sazbě, aby jejím využíváním nedocházelo k obcházení zákonem stanovené maximální výše této základní sazby poplatku.

2.1.3 Stanovení osvobození a úlev od poplatků v OZV – otázka diskriminačních ustanovení

Obec je ve smyslu ustanovení § 14 odst. 3 písm. a) a b) zákona o místních poplatcích oprávněna v OZV o místních poplatcích stanovit úlevy a osvobození od místního poplatku. Zákon v případě úlev neobsahuje žádné bližší podrobnosti takové úpravy, proto není vyloučeno stanovit např. úlevu na místním poplatku v korunách (např. „úleva ve výši ...Kč“) nebo procentuální částkou (např. „úleva ve výši 50%“). Procentuální částku je vhodné využít především u poplatku ze vstupného, jehož sazba je v zákoně stanovená rovněž procentem.

Osvobození a úlevy od poplatku **musí mít vždy návaznost na předmět poplatku nebo specifické postavení poplatníka**, které má vliv na jeho vztah k poplatkové povinnosti. Jejich účelem je totiž zmírnění či eliminace případných negativních dopadů zavedení místního poplatku na vybrané skupiny obyvatel (ekonomický či sociální aspekt), případně v této souvislosti upřednostnění určité skupiny obyvatel, kterou obec preferuje. Přitom obec **musí respektovat ústavně zakotvený princip rovnosti a zákazu diskriminace** a dbát na to, aby nedocházelo k nedůvodnému zvýhodňování jedné skupiny poplatníků před druhou. Osvobození a úlevy od poplatku musí vždy sledovat účel, který je zákonem aprobován a současně jejich zaváděním nesmí docházet k obcházení zákona. Z ustanovení § 2 odst. 2 zákona o obcích pak vyplývá, že osvobození a úlevy od poplatku musí být **vždy v souladu s veřejným zájmem**. Při stanovení úlevy či osvobození na poplatku musí obec **současně respektovat základní zá-**

konnou konstrukci příslušného poplatku. Není tedy na ničím neomezené úvaze obce, z jakých důvodů osvobození nebo úlevy od poplatku zavede.

Za diskriminační je třeba chápat taková ustanovení, která umožňují rozdílné zacházení s určitou skupinou obyvatel obce na úkor jiné skupiny obyvatel. Jejich stanovení znamená nezákonnost. Proto, ačkoliv je stanovení případného osvobození nebo úlevy od poplatku a určení jejich subjektů v samostatné působnosti obce, obce nemohou taková ustanovení zakládat na ústavně nepřípustném rozlišování neboli diskriminaci.

Při posuzování skutečnosti, zda tato ustanovení jsou diskriminační nebo nikoliv, je třeba zkoumat smysl a účel daného osvobození (úlevy).²⁰

S určitou skupinou obyvatel je možné zacházet rozdílně pouze, pokud účel, který je takovým zacházením sledován, je oprávněný (legitimní) a pokud prostředek, kterým je dosahováno tohoto účelu, je tomuto účelu přiměřený a je pro dosahování účelu nezbytný.

Ústavní soud ve svém nálezu sp. zn. Pl. ÚS 15/02 ze dne 21. ledna 2003 judikoval, že *„Rovnost je kategorie relativní, jež vyžaduje odstranění neodůvodněných rozdílů. Zásadě rovnosti v právech dle článku 1 Listiny je proto třeba rozumět tak, že právní rozlišování v přístupu k určitým právům nesmí být projevem libovůle, neplyne z ní však závěr, že by každému muselo být přiznáno jakékoli právo...ne každé nerovné zacházení s různými subjekty lze kvalifikovat jako porušení principu rovnosti, tedy jako protiprávní diskriminaci jedněch subjektů ve srovnání se subjekty jinými. Aby k porušení došlo, musí být splněno několik podmínek: s různými subjekty, které se nacházejí ve stejné nebo srovnatelné situaci, se zachází rozdílným způsobem, aniž by existovaly objektivní a rozumné důvody pro uplatněný rozdílný přístup.“*

Pokud obec chce v OZV zakotvit možnost úlev či osvobození, musí tak učinit na rovném základě pro všechny skupiny poplatníků, a musí mít pro tento postup legitimní, objektivní a racionální důvody, které musí být schopna v případě potřeby doložit.

Příklady:

Úleva na poplatku pro určité poplatníky **poplatku za obecní systém odpadového hospodářství** může být odůvodněna např. odlišnými podmínkami systému nakládání s komunálním odpadem v různých částech obce (např. absence svozu v zimních měsících v určitých lokalitách apod.).

Naproti tomu nelze stanovit **plošnou** úlevu či osvobození pro celou jednu ze zákonem stanovených skupin poplatníků tohoto poplatku (tj. pro fyzické osoby přihlášené v obci na jedné straně nebo vlastníky nemovité věci zahrnující byt, ro-

²⁰ srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 10. prosince 2002 sp. zn. Pl. ÚS 16/02 (publikovaný pod č. 556/2002 Sb. a č. 152 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu sv. 28)

dinný dům nebo stavbu pro rodinnou rekreaci, ve které není přihlášena žádná fyzická osoba, na druhé straně). Takové osvobození či úleva je v rozporu se základní zákonnou konstrukcí daného poplatku, která klade obě skupiny poplatníků na roveň, stejně jako do ní vtělené představy zákonodárce o spravedlivém rozdělení nákladů na obecní systém odpadového hospodářství mezi jednotlivé kategorie poplatníků, a představuje tak obcházení zákona.

Podle nálezu Ústavního soudu ze dne 10. prosince 2002, sp. zn. Pl. ÚS 16/02 (jehož předmětem bylo osvobození od předchozího místního poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů, nicméně jehož závěry lze zobecnit na jakékoli zvýhodnění jedné ze zákonných kategorií poplatníků, tj. i na úlevu, a - s ohledem na shodnou konstrukci obou poplatků – plně vztáhnout i na poplatek za obecní systém odpadového hospodářství) se zákonná úprava „snaží vytvořit systém placení místních poplatků, jež by (alespoň do určité míry) spravedlivě rozdělil náklady na provoz systému nakládání s komunálním odpadem, jež mají být hrazeny formou místního poplatku, mezi dvě skupiny poplatníků, tj. fyzické osoby s trvalým bydlištěm v obci na straně jedné, jež poplatek platí ‚za osobu‘, a fyzické osoby - vlastníky nemovitostí určených k individuální rekreaci na straně druhé, jež poplatek platí ‚za nemovitost‘. Ústavní soud dále konstatoval, že osvobození jedné ze zákonem vymezených kategorií poplatníků „rovnováhu mezi oběma kategoriemi poplatníků narušuje, když jednu z nich daným „osvobozením“ zvýhodňuje před druhou, a to za situace, kdy tento postup s ohledem na příslušnou právní úpravu nelze ospravedlnit věcnými důvody“ a shledal úpravu v OZV za diskriminační a rozpornou s čl. 1 Listiny.

Je však možné úlevu či osvobození **vázanou na splnění určité podmínky** omezit pouze na jednu ze zákonem stanovených kategorií poplatníků, **existují-li pro toto omezení legitimní a věcné důvody**, tj. je-li dané osvobození či úleva – s ohledem na svou povahu – relevantní pouze u jedné z těchto skupin poplatníků.

Např. úlevu na základě skutečnosti, že se poplatník podstatnou část roku nezdržuje v obci (z důvodů pracovních, studijních apod.), je možné a logické poskytnout pouze poplatníkům přihlášeným v obci. U těchto poplatníků je poplatek vázán k jejich osobě, takže jejich nepřítomnost v obci jednoznačně znamená absenci produkce odpadu z jejich strany. Naproti tomu u poplatníků z titulu vlastnictví nemovité věci, kterou mohou užívat (a zpravidla také užívají) i další osoby, nemusí být rozsah přítomnosti samotného vlastníka v obci na množství odpadu odkládaného z této nemovité věci žádný vliv.

Naopak stanovit úlevu na poplatku za obecní systém odpadového hospodářství např. v případě topení ekologickými palivy pouze pro osoby přihlášené v obci se zdůvodněním, že vliv na životní prostředí se znatelně projeví u trvale žijících osob, které ekologickým palivem topí denně, by mohlo být posuzováno jako diskriminační. Způsob vytápění má sice vliv na životní prostředí (ovzduší), ale nesou-

visí s místním poplatkem za obecní systém odpadového hospodářství. Osvobození nebo úleva od poplatku by přitom vždy měla souviset s předmětem poplatku.

Za diskriminační lze rovněž považovat zvýhodnění (ve formě osvobození či úlevy na poplatku) osob s trvalým pobytem v obci.

Problematické je např. stanovení osvobození (či úlevy) na poplatku **za užívání veřejného prostranství umístěním reklamních zařízení pouze pro poplatníky s trvalým pobytem na území obce** s odůvodněním, že se jedná o formu podpory místního podnikatelského prostředí.

Vzhledem k tomu, že trvalý pobyt mohou mít na území obce pouze fyzické osoby-občané České republiky, takto stanovené osvobození by se netýkalo právnických osob, a to ani těch, které by měly na území obce sídlo, ani podnikajících cizinců s pobytem v obci.

Toto osvobození by se dále nevztahovalo ani na fyzické osoby s občanstvím České republiky, které sice mají na území obce provozovnu či místo podnikání, ale nejsou současně občany obce. Naopak by mohla nastat absurdní situace, kdy občan obce bude mít provozovnu na území jiné obce, ale reklamní zařízení, kterým upozorňuje na tuto provozovnu, bude mít umístěno na veřejném prostranství obce, v níž má trvalý pobyt. Takto formulovaná úleva by se tak vztahovala i na toto reklamní zařízení, kterým však občan obce poutá na svou podnikatelskou činnost provozovanou na území jiné obce (tj. plní funkci pro jiné podnikatelské prostředí).

Takové rozlišení poplatníků neodpovídá deklarovanému účelu zavedení osvobození a příslušná osvobození by tudíž měla diskriminační účinky.

V případě **místního poplatku za obecní systém odpadového hospodářství** je za diskriminační nutno považovat taková ustanovení, která poskytují úlevu nebo osvobození (a to i ve vazbě na splnění další podmínky – např. dlouhodobé nezdržování se v obci) pouze osobám s trvalým pobytem v obci, ale **osoby s jiným druhem pobytu v obci** [cizinci - § 16c písm. b) bod 2 až 4 zákona o místních poplatcích] **opomíjí**. Rozlišení skupin poplatníků přihlášených v obci v závislosti na druhu pobytu postrádá objektivní a rozumně ospravedlnitelné důvody a představuje tudíž porušení ústavního principu rovnosti. Současně jde o nepřímé zvýhodnění občanů České republiky oproti občanům jiných členských států Evropské unie, což je v rozporu se závazky ČR plynoucí z práva Evropské unie, konkrétně zákazem diskriminace na základě státní příslušnosti.

V případě **poplatku ze vstupného** by bylo možné osvobodit všechny společenské organizace se sídlem na území obce jakožto vyjádření jejich podpory či podpory společenského a kulturního života v obci. O možné diskriminaci by však již bylo možné uvažovat tehdy, pokud by obec osvobodila pouze některé ze společenských organizací vyvíjejících na jejím území tutéž činnost. Podotýkáme, že pod pojmem společenské organizace rozumíme právnické osoby, které na území

obce nevyvíjejí pořádáním kulturních a společenských akcí svoji podnikatelskou činnost.

Závěr:

Při tvorbě OZV je proto třeba vždy pečlivě zvážit, na koho se bude úleva či osvobození od poplatku vztahovat. Úprava úlevy nebo osvobození by měla přesně odrážet účel, který obec jejich zavedením sledovala. Zvláštní pozornost je proto třeba věnovat formulacím ustanovení, kterými jsou osvobození a úlevy stanoveny.

Pokud je osvobození od povinnosti platit místní poplatek upraveno v OZV obce nesrozumitelně a nepředvídatelně, musí jít negativní následky této právní úpravy k tíži autora, a nikoliv adresáta právního předpisu.²¹

²¹ srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. listopadu 2004, č. j. 2 Afs 122/2004-69 (publikovaný pod č. 474 ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č. 3/2005).

3 ZNĚNÍ ZÁKONNÉHO ZMOCNĚNÍ K VYDÁNÍ OBECNĚ ZÁVAZNÉ VYHLÁŠKY OBCE, KTEROU SE STANOVUJÍ MÍSTNÍ POPLATKY

Ustanovení § 10 písm. d) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů:

Povinnosti může obec ukládat v samostatné působnosti obecně závaznou vyhláškou

d) stanoví-li tak zvláštní zákon.

Ustanovení § 1 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů:

Obec může zavést tyto místní poplatky (dále jen „poplatky“):

- a) poplatek ze psů,*
- b) poplatek z pobytu,*
- c) poplatek za užívání veřejného prostranství,*
- d) poplatek ze vstupného,*
- e) poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst,*
- f) poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace,*
- g) poplatky za komunální odpad.*

Ustanovení § 14 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů:

- 1) Obec zavádí poplatek obecně závaznou vyhláškou.*
- 2) Obec v obecně závazné vyhlášce upraví*
 - a) sazbu poplatku,*
 - b) lhůtu pro podání ohlášení, nevyloučí-li povinnost ohlášení podat, a*
 - c) splatnost poplatku.*
- 3) Obec v obecně závazné vyhlášce může dále upravit*
 - a) další osvobození od poplatku,*
 - b) úlevu na poplatku,*
 - c) vyloučení povinnosti podat ohlášení,*

- d) *paušální částku poplatku, pokud její použití u tohoto poplatku zákon připouští; připouští-li zákon u tohoto poplatku volbu paušální částky, upraví obec i způsob její volby,*
 - e) *další způsob placení a jemu odpovídající den platby poplatku, než je způsob placení a den platby podle daňového řádu, nebo*
 - f) *delší lhůtu pro oznámení změn v podaném ohlášení.*
- 4) *Obec v obecně závazné vyhlášce, kterou zavádí poplatek za užívání veřejného prostranství nebo poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst, určí místa, která těmto poplatkům v obci podléhají.*
- 5) *Obec v obecně závazné vyhlášce, kterou zavádí poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci, zvolí jeden z dílčích základů tohoto poplatku a může určit minimální dílčí základ tohoto poplatku.*

4 PRÁVNÍ PŘEDPISY A JEJICH USTANOVENÍ SOUISEJÍCÍ SE ZÁKONNÝMI ZMOCNĚNÍMI K VYDÁVÁNÍ OBECE ZÁVAZNÉ VYHLÁŠKY OBCE O MÍSTNÍCH POPLATCÍCH

4.1 Obecně

Ústava České republiky:

- ustanovení čl. 104 odst. 3: „Zastupitelstva mohou v mezích své působnosti vydávat obecně závazné vyhlášky.“
- ustanovení čl. 2 odst. 3: „Státní moc slouží všem občanům a lze ji uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon.“
- ustanovení čl. 2 odst. 4: „Každý občan může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá.“

Listina základních práv a svobod:

- ustanovení čl. 2 odst. 3: „Každý může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá.“
- ustanovení čl. 4 odst. 1: „Povinnosti mohou být ukládány toliko na základě zákona a v jeho mezích a jen při zachování základních práv a svobod.“
- ustanovení čl. 35 odst. 1: „Každý má právo na příznivé životní prostředí.“
- ustanovení čl. 11 odst. 5: „Daně a poplatky lze ukládat jen na základě zákona“

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů:

- ustanovení § 35 odst. 1 a 2:

„(1) Do samostatné působnosti obce patří záležitosti, které jsou v zájmu obce a občanů obce, pokud nejsou zákonem svěřeny krajům nebo pokud nejde o přenesenou působnost orgánů obce nebo o působnost, která je zvláštním zákonem svěřena správním úřadům jako výkon státní správy, a dále záležitosti, které do samostatné působnosti obce svěří zákon.

(2) Do samostatné působnosti obce patří zejména záležitosti uvedené v § 84, 85 a 102, s výjimkou vydávání nařízení obce. Obec v samostatné působnosti ve svém územním obvodu dále pečuje v souladu s místními předpoklady a s místními zvyklostmi o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů. Jde především o uspokojování potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku.“

- ustanovení § 35 odst. 3 písm. a): „Při výkonu samostatné působnosti se obec řídí při vydávání obecně závazných vyhlášek zákonem.“
- ustanovení § 84 odst. 2 písm. h): „Zastupitelstvu obce je vyhrazeno vydávat obecně závazné vyhlášky obce.“
- ustanovení § 10: „Povinnosti může obec ukládat v samostatné působnosti obecně závaznou vyhláškou
 - a) k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku; zejména může stanovit, které činnosti, jež by mohly narušit veřejný pořádek v obci nebo být v rozporu s dobrými mravy, ochranou bezpečnosti, zdraví a majetku, lze vykonávat pouze na místech a v čase obecně závaznou vyhláškou určených, nebo stanovit, že na některých veřejných prostranstvích v obci jsou takové činnosti zakázány,
 - b) pro pořádání, průběh a ukončení veřejnosti přístupných sportovních a kulturních podniků, včetně tanečních zábav a diskoték, stanovením závazných podmínek v rozsahu nezbytném k zajištění veřejného pořádku,
 - c) k zajištění udržování čistoty ulic a jiných veřejných prostranství, k ochraně životního prostředí, zeleně v zástavbě a ostatní veřejné zeleně a k užívání zařízení obce sloužících potřebám veřejnosti,
 - d) stanoví-li tak zvláštní zákon.“

4.2 Místní poplatek ze psů

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů:

- § 10 písm. d), § 35, § 84 odst. 2 písm. h)

Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů:

- § 44 – § 46

Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů:

- § 1 písm. a), § 2 – právní úprava poplatku ze psů,
- § 11, § 12, § 14, § 14a, § 15, § 16, § 16b, § 16c - společná ustanovení pro všechny místní poplatky

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů:

- § 44

Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů:

- § 14 a § 15

Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů

Nařízení vlády č. 278/2008 Sb., o obsahových náplních jednotlivých živností, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

4.3 Místní poplatky z pobytu

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů:

- § 10 písm. d), § 35, § 84 odst. 2 písm. h)

Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů:

- § 44 - § 46

Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů:

- § 1 písm. b), § 3 - § 3h - právní úprava místního poplatku z pobytu,
- § 11, § 12, § 14, § 14a, § 15, § 16, § 16b, § 16c - společná ustanovení pro všechny místní poplatky

Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů

Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů, zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů - zpracování osobních údajů ubytovaných v evidenční knize)

Zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů:

- § 56

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, ve znění pozdějších předpisů:

- § 33

Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů:

- § 2

Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů:

- § 8, § 11a

Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

4.4 Místní poplatek za užívání veřejného prostranství

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů:

- § 10 písm. d), § 34, § 35, § 84 odst. 2 písm. h)

Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů:

- § 44 - § 46

Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů:

- § 1 písm. c), § 4 - právní úprava poplatku za užívání veřejného prostranství,
- § 11, § 12, § 14, § 14a, § 15, § 16b, § 16c - společná ustanovení pro všechny místní poplatky

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

4.5 Místní poplatek ze vstupného

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů:

- § 10 písm. d), § 35, § 84 odst. 2 písm. h)

Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů:

- § 44 - § 46

Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů:

- § 1 písm. d), § 6 - právní úprava poplatku ze vstupného,
- § 11, § 12, § 14, § 14a, § 15, § 16b, § 16c - společná ustanovení pro všechny místní poplatky

Zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu, ve znění pozdějších předpisů:

- § 2 - definice pojmu „sport“, nikoliv definice sportovní akce (není nikde obsažena)

Zákon č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy a o změně a doplnění zákona č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, ve znění pozdějších předpisů:

- § 1 - legální definice pojmu reklama

Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů - uplatnění sazby DPH

Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů

4.6 Místní poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů:

- § 10 písm. d), § 35, § 84 odst. 2 písm. h)

Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů:

- § 44 - § 46

Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů:

- § 1 písm. e), § 10 - právní úprava místního poplatku za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst,
- § 11, § 12, § 14, § 14a, § 15, § 16b, § 16c - společná ustanovení pro všechny místní poplatky

Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

- § 22

Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů:

- § 2

Zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů:

- § 19 - § 25

Zákon č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální zákon), ve znění pozdějších předpisů

4.7 Místní poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů:

- § 10 písm. d), § 35, § 84 odst. 2 písm. h)

Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů:

- § 44 - § 46

Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů:

- § 1 písm. g),
- § 10c – právní úprava místního poplatku za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace
- § 11, § 12, § 14, § 14a, § 15, § 16b - společná ustanovení pro všechny místní poplatky

Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku a o změně některých zákonů (zákon o oceňování majetku), ve znění pozdějších předpisů:

- § 9 - § 10, § 33

Vyhláška č. 441/2013 Sb. k provedení zákona o oceňování majetku (oceňovací vyhláška), ve znění pozdějších předpisů:

- § 2 - § 5

Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů:

- § 2 odst. 3,
- § 119 - § 127

Zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů:

- § 55 - § 62

4.8 Místní poplatky za komunální odpad

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů:

- § 10 písm. d), § 35, § 84 odst. 2 písm. h)

Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů:

- § 44 – § 46

Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů:

- § 1 písm. g), § 10d, § 10o až § 10r – společná právní úprava místních poplatků za komunální dopad
- § 10e až § 10h - právní úprava místního poplatku za obecní odpadové hospodářství,
- § 10i až § 10n - právní úprava místního poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci,
- § 11, § 12, § 14, § 14a, § 15, § 16a, § 16b, § 16c - společná ustanovení pro všechny místní poplatky

Zákon č. 541/2020 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů:

- § 34, § 49

Vyhláška č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

5 DALŠÍ NÁSTROJE PRÁVNÍ REGULACE

5.1 Nástroje právní regulace související se zákonným zmocněním k vydávání obecně závazné vyhlášky obce o místním poplatku ze psů

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů:

- ustanovení § 1012:

„Vlastník má právo se svým vlastnictvím v mezích právního řádu libovolně nakládat a jiné osoby z toho vyloučit. Vlastníku se zakazuje nad míru přiměřenou poměrům závažně rušit práva jiných osob, jakož i vykonávat takové činy, jejichž hlavním účelem je jiné osoby obtěžovat nebo poškodit.“

- ustanovení § 1013 odst. 1:

„Vlastník se zdrží všeho, co působí, že odpad, voda, kouř, prach, plyn, pach, světlo, stín, hluk, otřesy a jiné podobné účinky (imise) vnikají na pozemek jiného vlastníka (souseda) v míře nepřiměřené místním poměrům a podstatně omezují obvyklé užívání pozemku; to platí i o vnikání zvířat. Zakazuje se přímo přivádět imise na pozemek jiného vlastníka bez ohledu na míru takových vlivů a na stupeň obtěžování souseda, ledaže se to opírá o zvláštní právní důvod.“

5.2 Nástroje právní regulace související se zákonným zmocněním k vydávání obecně závazné vyhlášky obce o místním poplatku za užívání veřejného prostranství

Zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, ve znění zákona č. 178/2018 Sb.:

- ustanovení § 5 odst. 1 písm. f):

„Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že znečistí veřejné prostranství, veřejně přístupný objekt nebo veřejně prospěšné zařízení anebo zanedbá povinnost úklidu veřejného prostranství“

- ustanovení § 5 odst. 1 písm. g):

“Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že poškodí nebo neoprávněně zabere veřejné prostranství, veřejně přístupný objekt nebo veřejně prospěšné zařízení, jde-li o případy, které nelze postihnout podle jiných zákonů“

- ustanovení § 5 odst. 2:

„Právnícká nebo podnikající fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že

b) znečistí veřejné prostranství, veřejně přístupný objekt nebo veřejně prospěšné zařízení anebo zanedbá povinnost úklidu veřejného prostranství,

- c) *poškodí nebo neoprávněně zabere veřejné prostranství, veřejně přístupný objekt nebo veřejně prospěšné zařízení, jde-li o případy, které nelze postihnout podle jiných zákonů.*

5.3 Nástroje právní regulace související se zákonným zmocněním k vydávání obecně závazné vyhlášky obce o místním poplatku za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů:

- § 14 odst. 2
„Kategorie zvláště chráněných území jsou
 - a) *národní parky,*
 - b) *chráněné krajinné oblasti,*
 - c) *národní přírodní rezervace,*
 - d) *přírodní rezervace,*
 - e) *národní přírodní památky,*
 - f) *přírodní památky.*“
- § 16 odst. 2 písm. l) a m)
„(2) Na území národních parků mimo zastavěná území obcí a zastavitelné plochy obcí je zakázáno
 - l) *vjíždět a setrávat s motorovými vozidly a obytnými přívěsy mimo silnice, místní komunikace a místa vyhrazená orgánem ochrany přírody, s výjimkou vjezdu a setrávání vozidel základních složek integrovaného záchranného systému, obecní policie, ozbrojených sil České republiky, Celní správy České republiky, Vězeňské služby České republiky, dalších orgánů veřejné moci, veterinární služby, vozidel správců vodních toků, provozovatelů vodovodů a kanalizací, energetických soustav, ropovodů, produktovodů a veřejných komunikačních sítí při plnění jejich úkolů nebo vozidel potřebných pro lesní a zemědělské hospodaření v národním parku a vozidel vlastníků a nájemců nemovitých věcí v souvislosti s jejich užíváním,*
 - m) *jezdit na kole nebo na koni mimo silnice, místní komunikace a místa vyhrazená orgánem ochrany přírody, s výjimkou jízdy prováděné členy základních složek integrovaného záchranného systému, obecní policie, ozbrojených sil České republiky, Celní správy České republiky, Vězeňské služby České republiky, pracovníky dalších orgánů veřejné moci, pracovníky veterinární služby a pracovníky správce vodního toku při plnění jejich úkolů nebo vlastníky a nájemci nemovitých věcí v souvislosti s jejich užíváním,*“

- § 19

„Omezení činností v národních parcích a návštěvní řád národního parku

- 1) *Podmínky omezení a výčet turistických a rekreačních činností, které jsou na území národního parku zakázány nebo omezeny právními předpisy, opatřeními obecné povahy nebo rozhodnutími vydanými podle tohoto zákona nebo podle jiných právních předpisů, zveřejňuje orgán ochrany přírody v návštěvním řádu národního parku.*
- 2) *Návštěvní řád národního parku zveřejňuje orgán ochrany přírody ve formě elektronického dokumentu na svých internetových stránkách. Návštěvní řád může být zveřejněn také pro část území národního parku.“*

- § 26 odst. 1 písm. c) a odst. 3 písm. c)

„Základní ochranné podmínky chráněných krajinných oblastí

- 1) *Na celém území chráněných krajinných oblastí je zakázáno*
 - c) *vjíždět a setrávat s motorovými vozidly a obytnými přívěsy mimo silnice a místní komunikace a místa vyhrazená se souhlasem orgánu ochrany přírody, kromě vjezdu a setrávání vozidel orgánů státní správy, vozidel potřebných pro lesní a zemědělské hospodaření, obranu státu a ochranu státních hranic, požární ochranu a zdravotní a veterinární službu,*
- 3) *Na území první a druhé zóny chráněné krajinné oblasti je dále zakázáno*
 - c) *pořádat soutěže na jízdních kolech mimo silnice, místní komunikace a místa vyhrazená se souhlasem orgánu ochrany přírody.“*

- § 29 písm. d) a h)

„Základní ochranné podmínky národních přírodních rezervací

Na celém území národních přírodních rezervací je zakázáno

- d) *vstupovat a vjíždět mimo cesty vyznačené se souhlasem orgánu ochrany přírody, kromě vlastníků a nájemců pozemků, osob zajišťujících lesní a zemědělské hospodaření, obranu státu a ochranu státních hranic, požární ochranu, zdravotní a veterinární službu, při výkonu této činnosti,*
- h) *vjíždět motorovými vozidly, kromě vozidel orgánů státní správy, vozidel potřebných pro lesní a zemědělské hospodaření, obranu státu a ochranu státních hranic, požární ochranu, zdravotní a veterinární službu,“*

5.4 Nástroje právní regulace související se zákonným zmocněním k vydávání obecně závazné vyhlášky obce o místních poplatcích za komunální odpad

Zákon č. 541/2020 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů:

- ustanovení § 59:

„Obecní systém

- (1) Obec je povinna přebrat veškerý komunální odpad vznikající na jejím území při činnosti nepodnikajících fyzických osob. Pokud obec zavedla poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci na základě kapacity soustředovacích prostředků podle zákona o místních poplatcích, je povinna přebírat směsný komunální odpad vznikající na jejím území při činnosti nepodnikajících fyzických osob v množství odpovídajícím kapacitě soustředovacích prostředků.
- (2) Obec je povinna určit místa pro oddělené soustředování komunálního odpadu, a to alespoň nebezpečného odpadu, papíru, plastů, skla, kovů, biologického odpadu, jedlých olejů a tuků a od 1. ledna 2025 rovněž textilu. Obec není povinna odděleně soustřeďovat odpad plastů, skla a kovů, pokud tím nedojde s ohledem na další způsob nakládání s nimi k ohrožení možnosti provedení jejich recyklace.
- (3) Obec je povinna zajistit, aby odděleně soustřeďované recyklovatelné složky komunálního odpadu tvořily v kalendářním roce 2025 a následujících letech alespoň 60 %, v kalendářním roce 2030 a následujících letech alespoň 65 % a v kalendářním roce 2035 a následujících letech alespoň 70 % z celkového množství komunálních odpadů, kterých je v daném kalendářním roce původcem. Do výpočtu podílu mohou být zahrnuty rovněž odděleně soustřeďované recyklovatelné složky komunálního odpadu vznikající na území obce při činnosti nepodnikajících fyzických osob, které nejsou předávány do obecního systému.
- (4) Ke splnění povinností podle odstavců 1 až 3 obec nastaví obecní systém odpadového hospodářství (dále jen „obecní systém“). Obecní systém může obec nastavit obecně závaznou vyhláškou.
- (5) Pokud obec nastaví obecní systém obecně závaznou vyhláškou, může touto vyhláškou zároveň určit i místa, ve kterých bude v rámci obecního systému přebírat
 - a) stavební a demoliční odpad vznikající na území obce při činnosti nepodnikajících fyzických osob,
 - b) movité věci v rámci předcházení vzniku odpadu,
 - c) komunální odpad vznikající na území obce při činnosti právnických a podnikajících fyzických osob, které se do obecního systému na základě písemné smlouvy zapojí; v takovém případě musí obec obecně závaznou vyhláškou, kterou nastaví obecní systém, stanovit alespoň druhy odpadu, které může právnická nebo podnikající fyzická osoba předávat do obecního systému, způsob určení výše úhrady za zapojení do obecního systému a způsob jejího výběru,

- d) výrobky s ukončenou životností v případě, pokud je přebírá v rámci služby pro výrobce podle zákona o výrobcích s ukončenou životností, nebo
 - e) rostlinné zbytky z údržby zeleně, zahrad a domácností ke zpracování na kompost v rámci komunitního kompostování podle § 65.
- (6) Obec může obecně závaznou vyhláškou, kterou nastaví obecní systém, stanovit povinnosti osob související s předáváním odpadů a movitých věcí do obecního systému.

(7) Ministerstvo stanoví vyhláškou

- a) rozsah míst pro oddělené soustředování komunálního odpadu podle odstavce 2,
 - b) odpady, které se započítají do celkového množství komunálních odpadů, a odpady, které se započítají jako odděleně soustředované recyklovatelné složky komunálního odpadu podle odstavce 3, a
 - c) způsob výpočtu plnění cíle podle odstavce 3 a způsob doložení jeho plnění.“
- ustanovení § 61:

„Povinnosti osob při předávání odpadu a movitých věcí do obecního systému

Každý je povinen odpad nebo movitou věc, které předává do obecního systému, odkládat na místa určená obcí v souladu s povinnostmi stanovenými pro daný druh, kategorii nebo materiál odpadu nebo movitých věcí tímto zákonem a obecně závaznou vyhláškou obce, je-li vydána.“

6 JUDIKATURA

6.1 Seznam některých nálezů a usnesení Ústavního soudu

Nález Ústavního soudu ze dne 26. dubna 1994, sp. zn. Pl. ÚS 39/93 (publikovaný pod č. 120/1994 Sb. a č. 21 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu sv. 1). K taxativnosti výčtu poplatků – likvidace tuhého komunálního odpadu (Raškoviče)

Nález Ústavního soudu ze dne 14. června 1994, sp. zn. Pl. ÚS 20/93 (publikovaný pod č. 141/1994 Sb. a č. 33 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu sv. 1). Ke zpoplatnění vstupného na hrad (Karlštejn).

Nález pléna Ústavního soudu ze dne 17. ledna 1995, sp. zn. Pl. ÚS 28/94 (publikovaný pod č. 9/1995 Sb. a č. 2 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu sv. 3). K taxativnosti výčtu poplatků - poplatek za odvoz a skládkování tuhého odpadu (Vrábče).

Nález pléna Ústavního soudu ze dne 24. ledna 1995, sp. zn. Pl. ÚS 19/94 (publikovaný pod č. 17/1995 Sb. a č. 3 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu sv. 3). K vymezení samostatné a přenesené působnosti – dálniční odpočívadlo (Vráž).

Nález Ústavního soudu ze dne 24. ledna 1995, sp. zn. Pl. ÚS 27/94 (publikovaný pod č. 18/1995 Sb. a č. 4 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu sv. 3). K taxativnosti výčtu poplatků - poplatek za odvoz a skládkování tuhého domovního odpadu (Ledenice).

Nález Ústavního soudu ze dne 11. dubna 1995, sp. zn. Pl. ÚS 24/94 (publikovaný pod č. 80/1995 Sb. a č. 19 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu sv. 3). K pojmu „lesopark“ (Tehov).

Nález Ústavního soudu ze dne 25. října 1995, sp. zn. Pl. ÚS 14/95 (publikovaný pod č. 280/1995 Sb. a č. 68 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu sv. 4). K nutnosti přesné specifikace (Kostice).

Usnesení Ústavního soudu ze dne 17. března 1999, sp. zn. II. ÚS 228/98. Započtení pohledávek z místního poplatku a soukromoprávní platby vůči obci.

Nález Ústavního soudu ze dne 10. listopadu 1998, sp. zn. I. ÚS 229/98 (publikovaný pod č. 138 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu sv. 12). K možnosti jednostranného započtení pohledávky místního poplatku na soukromoprávní pohledávku poplatníka, kterou má vůči obci.

Usnesení Ústavního soudu ze dne 15. března 1999, sp. zn. IV. ÚS 226/98 (publikované pod č. 23 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu č. 13). K možnosti jednostranného započtení pohledávky místního poplatku na soukromoprávní pohledávku poplatníka, kterou má vůči obci.

Usnesení Ústavního soudu ze dne 7. září 1999, sp. zn. I ÚS 249/99 (publikovaná pod č. 55 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu sv. 15). Podmínky pro vznik poplatkové povinnosti.

Usnesení Ústavního soudu ze dne 25. dubna 2000, sp. zn. I. ÚS 59/2000. Místní poplatek za užívání veřejného prostranství.

Nález Ústavního soudu ze dne 10. ledna 2001, sp. zn. Pl. ÚS 14/00 (publikovaný pod č. 43/2001 Sb. a č. 4 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu sv. 21). K poplatku za nakládání s komunálním odpadem.

Nález Ústavního soudu ze dne 11. července 2001, sp. zn. Pl. ÚS 23/00 (publikovaný pod č. 269/2001 Sb. a č. 109 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu sv. 23). K pojmu „vybrané místo“ a k interpretaci a aplikaci poznámky pod čarou při výkladu (Dobřichovice).

Nález Ústavního soudu ze dne 20. listopadu 2001, sp. zn. Pl. ÚS 20/01 (publikovaný pod č. 8/2002 Sb. a č. 176 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu sv. 24). K oznamovací povinnosti a následnému zvýšení poplatku (Plchov).

Usnesení Ústavního soudu ze dne 10. září 2002, sp. zn. I. ÚS 436/01. Místní poplatek za užívání veřejného prostranství.

Nález Ústavního soudu ze dne 10. prosince 2002, sp. zn. Pl. ÚS 16/02 (publikovaný pod č. 556/2002 Sb. a č. 152 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu sv. 28). K diskriminaci skupiny poplatníků. (Vír)

Nález Ústavního soudu ze dne 21. ledna 2003, sp. zn. Pl. ÚS 15/02 (publikovaný pod č. 40/2003 Sb. a č. 11 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu sv. 29) K pojmu rovnosti.

Usnesení Ústavního soudu ze dne 24. března 2003, sp. zn. IV. ÚS 657/02. Místní poplatek za užívání veřejného prostranství.

Nález Ústavního soudu ze dne 14. června 2005, sp. zn. Pl. ÚS 1/05 (publikovaný pod č. 302/2005 Sb. a č. 122 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu sv. 37). Nutnost specifikace míst považovaných za veřejná prostranství (Svojšín).

Nález Ústavního soudu ze dne 20. března 2007, sp. zn. Pl. ÚS 20/06 (publikovaný pod č. 164/2007 Sb. a č. 55 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu sv. 44). Ke kogentnosti postupů upravených zákonem (Boží Dar).

Nález Ústavního soudu ze dne 10. října 2006, sp. zn. Pl. ÚS 24/06 (publikovaný pod č. 519/2006 Sb. a č. 183 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu sv. 43). Paušální částka místního poplatku stanovovaná ad hoc (Ostrov).

Nález Ústavního soudu ze dne 22. května 2007, sp. zn. Pl. ÚS 30/06 (publikovaný pod č. 190/2007 Sb. a č. 87 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu sv. 45). K ohlašovací povinnosti držitele psa (Ostrov).

Nález pléna Ústavního soudu ze dne 22. dubna 2008, sp. zn. Pl. ÚS 35/06 (publikovaný pod č. 286/2008 Sb. a č. 72 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu sv. 49). K plošně formulovaným zákazům a k omezení volného pohybu psů, k povinnosti vybavení náhubkem a k odklizení psích exkrementů (Kořenov).

Nález Ústavního soudu ze dne 30. dubna 2008, sp. zn. Pl. ÚS 5/07 (publikovaný pod č. 287/2008 Sb. a č. 80 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu sv. 49). K vymezení veřejného prostranství parcelami (Plchov).

Nález Ústavního soudu ze dne 2. června 2009, sp. zn. Pl. ÚS 47/06 (publikovaný pod č. 250/2009 Sb. a č. 127 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu sv. 53). Zvláštní užívání veřejného prostranství (Sušice).

Nález Ústavního soudu ze dne 29. června 2010, sp. zn. Pl. ÚS 9/10 (publikovaný pod č. 250/2010 Sb. a č. 130 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu sv. 57). Zvýšení místního poplatku v případě jeho nezaplacení (Chrastava).

Nález Ústavního soudu ze dne 10. srpna 2010, sp. zn. Pl. ÚS 6/09 (publikovaný pod č. 286/2010 Sb. a č. 159 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu sv. 58). Možnost obcí zasahovat do procesních otázek, stanovených zákonem o místních poplatcích Hradec Králové).

Nález Ústavního soudu ze dne 24. dubna 2012, sp. zn. Pl. ÚS 12/11 (publikovaný pod č. 190/2012 Sb. a č. 85 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu sv. 65). Podmínky zavedení místního poplatku za vjezd s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst (Lukovany).

Nález Ústavního soudu ze dne 8. srpna 2017, sp. zn. Pl. ÚS 9/15 (publikovaný pod č. 338/2017 Sb. a č. 138 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu sv. 86). Ukládání poplatků za svoz komunálního odpadu nezletilým je protiústavní.

Nález Ústavního soudu ze dne 4. června 2019, sp. zn. Pl. ÚS 48/18 (publikovaný pod č. 183/2019 Sb.). Porušením principu rovného zacházení (čl. 1 a čl. 3 Listiny) není, jestliže obec v mezích své samostatné působnosti v oblasti odpadového hospodářství z legitimních důvodů a přiměřeným způsobem zvýhodňuje osoby s trvalým pobytem oproti osobám bez takového pobytu.

6.2 Seznam některých rozhodnutí Nejvyššího správního soudu

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. listopadu 2004, č. j. 6 As 40/2003-71 (publikovaný pod č. 929 ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č. 9/2006). Ke správě místních poplatků (§ 14 zákona č. 565/1990 Sb., za účinnosti do konce roku 2001); povaha správy místního poplatku (samostatná či přenesená působnost).

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. listopadu 2004, č. j. 2 Afs 122/2004-69 (publikovaný pod č. 474 ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č. 3/2005). Důsledky nesrozumitelnosti a nepředvídatelnosti právní úpravy - „nejasně“ osvobození od místního poplatku v OZV.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. ledna 2005, č. j. 1 Afs 1/2004-58. K určení, zda platební výměr o místním poplatku vydává obec nebo obecní úřad.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. května 2005, sp. zn. 2 As 76/2003-89. Pokuta za nesplnění povinnosti nepeněžitě povahy v souvislosti s místními poplatky. Správa místních poplatků – samostatná či přenesená působnost. Nicotnost správního rozhodnutí.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. července 2005, č. j. 2 As 49/2004-83. Zvýšení místního poplatku.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. října 2005, č. j. 5 As 49/2004-77 (publikovaný pod č. 774 ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č. 2/2006, str. 143). K problematice veřejného prostranství a přestupku podle § 47 odst. 1 písm. g) PZ.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. března 2006, č. j. 7 As 24/2005-109. Pronajatý pozemek jako veřejné prostranství (zda v důsledku jeho pronájmu nemohlo dojít k zániku povahy pozemku jako veřejného prostranství).

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. října 2006, č. j. 5 Afs 101/2005-49. Způsob výpočtu místního poplatku za užívání veřejného prostranství.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. března 2007, č. j. 8 As 1/2006. Uložení pokuty podle § 37 odst. 1 daňového řádu při správě místních poplatků (porušení povinnosti nepeněžitě povahy).

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. ledna 2008, č. j. 2 Afs 107/2007-168 (publikovaný pod č. 1545 ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č. 5/2008). Útulky pro psy jako „držitelé psa“.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. ledna 2008, č. j. 5 Afs 175/2006-116. Poplatník místního poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. února 2009, č. j. 2 Afs 24/2008 – 48. Místní poplatek za užívání veřejného prostranství umístěním reklamních zařízení.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. července 2009, č. j. 9 Afs 86/2008–89. Místní poplatek za užívání veřejného prostranství – pronájem parkovací plochy a zpoplatnění místním poplatkem.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. srpna 2009, č. j. 1 As 56/2009-58. Poplatek za sběr, třídění, využívání a zneškodňování komunálního odpadu podle zákona o odpadech ve znění účinném do 31. prosince 2001 – nicotnost rozhodnutí Ministerstva životního prostředí pro nedostatek pravomoci (ve věci řízení o poplatku za komunální odpad bylo odvolacím orgánem proti rozhodnutí Magistrátu hlavního města Prahy Ministerstvo financí).

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. května 2011, č. j. 1 Afs 5/2011-86. Místní poplatek ze vstupného – pojem vstupné.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. dubna 2016, č. j. 6 Afs 24/2016-26. U poplatku za komunální odpad je poplatník vymezen jako každá fyzická osoba, při jejíž činnosti vzniká komunální odpad (§ 17a odst. 2 zákona o odpadech); uplatní se tedy nevyvratitelná právní domněnka, že takové osoby využívají obcí zavedený režim nakládání s komunálním odpadem.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. října 2016, č. j. 2 Afs 102/2016-43. Místní poplatek za užívání veřejného prostranství – jako zaplacení poplatku nelze překvalifikovat uzavření soukromoprávní plnění vůči obci.

6.3 Seznam některých rozhodnutí Nejvyššího soudu

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 28. dubna 1999, sp. zn. 21 Cdo 1262/98 (publikované pod č. 120 v časopisu *Soudní judikatura* č. 11/1999). Lhůta pro výkon rozhodnutí pokuty uložené podle § 37 odst. 1 zákona o správě daní a poplatků (k řízení podle zákona o místních poplatcích).

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 26. srpna 1999, sp. zn. 2 Cdon 444/97 (publikované v časopise *Soudní rozhledy* č. 11/1999). K určení pozemní komunikace jako místní komunikace.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 11. srpna 2000, sp. zn. Cdo 2612/99. Kdo vydává platební výměry za místní poplatky – obec nebo obecní úřad.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13. června 2002, sp. zn. 20 Cdo 410/2002. Lhůta pro výkon platebního výměru o místním poplatku se řídí zákonem o správě daní a poplatků, nikoli správním řádem.

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. března 2003, sp. zn. 20 Cdo 2445/2002. Výkon rozhodnutí o místním poplatku.

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 18. prosince 2003, sp. zn. 25 Cdo 2345/2002. Náhrada škody za místní poplatek uložený a vymožení na nesprávné osobě.

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. ledna 2004, sp. zn. 32 Odo 823/2003. Pozemek jako veřejné prostranství; bezdůvodné obohacení.

Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 9. března 2004, sp. zn. 32 Odo 872/2003. K veřejnému prostranství a náhradě za jeho užívání.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. listopadu 2005, sp. zn. 33 Odo 233/2004. K nároku na náhradu za prohlášení určitých pozemků za veřejná prostranství (bezdůvodné obohacení).

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. ledna 2006, sp. zn. 33 Odo 1064/2005. K vydání bezdůvodného obohacení za užívání veřejného prostranství obcí (vlastník parku prohlášeného za veřejné prostranství).

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. ledna 2006, sp. zn. 33 Odo 1253/2005. K problematice veřejného prostranství a náhrady za jeho užívání. K otázce, zda vzniká bezdůvodné obohacení na straně obce zařazením pozemku mezi veřejné prostranství i po zrušení obecně závazné vyhlášky, která tento pozemek mezi veřejná prostranství zahrnula.

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 14. února 2006, sp. zn. 33 Odo 396/2004. K vydání bezdůvodného obohacení za užívání veřejného prostranství obcí (vlastník parku prohlášeného za veřejné prostranství).

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22. února 2006, sp. zn. 33 Odo 449/2005. K povaze „lesní cesty“ jako účelové komunikace.

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. listopadu 2008, sp. zn. 28 Cdo 5191/2007. Úhrada místního poplatku za užívání veřejného prostranství (souběh s placením nájemného).

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. prosince 2010, sp. zn. 20 Cdo 706/2009. Procesní způsobilost obecního úřadu, vykonává-li řízení o poplatcích.

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. února 2013, sp. zn. 33 Cdo 3225/2011. Místní poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace.

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 2. května 2012, sp. zn. 28 Cdo 561/2012. Pozemek se stává veřejným prostranstvím *ex lege* naplněním jeho znakům. Obec může minimálně nepřímo ovlivnit, zda se ten který pozemek stane veřejným prostranstvím (např. skrze územní plán).

6.4 Seznam některých rozhodnutí krajských soudů

Rozhodnutí Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 28. listopadu 1997, sp. zn. 25 Co 498/97 (publikované v časopise *Právní rozhledy* č. 6/1999 a pod č. 13 ve *Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu* č. 2/1999). Osvobození od soudního poplatku při vymáhání zaplacení místního poplatku návrhem na soudní výkon rozhodnutí.

Rozhodnutí Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 9. září 1998, č. j. 10 Ca 154/98-21 (publikované pod č. 433 v časopise *Soudní judikatura* č. 6/1999). Určení pozemku jako veřejného prostranství. Nájemné za užívání veřejného prostranství a poplatek za zvláštní užívání veřejného prostranství.

Rozhodnutí Krajského soudu v Brně ze dne 13. března 2000, sp. zn. 29 Ca 92/99 (publikované pod č. 714 v časopise *Soudní judikatura* č. 6/2000). „Prodejní zařízení k poskytování služeb“; „pojmem „umístit prodejní zařízení“, pojem „zvláštní užívání veřejného prostranství“, rozhodování ve věcech místních poplatků a správa místních poplatků.

Rozhodnutí Krajského soudu v Plzni ze dne 31. července 2003, č. j. 30 Ca 241/2000-47 (publikované pod č. 35 ve *Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu* č. 1/2003). Místní poplatky: rozhodování obce v samostatné a přenesené působnosti (k nicotnosti rozhodnutí).

Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 21. června 2006, č. j. 57 Ca 37/2004-105 (publikovaný pod č. 1588 ve *Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu* č. 6/1008). K povaze veřejného prostranství.

Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 19. srpna 2015, č. j. 30 Af 59/2013-48. (publikované pod č. 3338 ve *Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu* č. 2/2016). Pozemek, který je veřejným prostranstvím ve smyslu § 34 zákona o obcích, nemůže ztratit charakter veřejného prostranství na základě toho, jakým způsobem probíhá jeho zvláštní užívání – zde: umístěním reklamního zařízení, kolem kterého bylo instalováno oplocení. Tento konkrétní způsob zvláštního užívání veřejného prostranství ještě více omezuje, resp. vylučuje jeho obecné užívání veřejností ve prospěch konkrétního subjektu, který stíhá poplatková povinnost v souladu s § 4 odst. 1 zákona o místních poplatcích bez ohledu na to, zda se jedná o užívání dočasné či dlouhodobé (tato skutečnost se promítne pouze ve výši poplatku).

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 13. prosince 2016, č. j. 7 Af 3/2012-49. Z § 10c zákona o místních poplatcích plyne, že ke vzniku poplatkové povinnosti u poplatku za zhodnocení pozemku možností připojení na vodovodní či kanalizační síť dochází okamžikem zhodnocení pozemku, tedy kolaudací příslušného vodovodního či kanalizačního řadu. Od tohoto okamžiku běží prekluzivní lhůta pro stanovení poplatku.

Rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 30. června 2015, č. j. 15 A 8/2014-32. Za naléhavý obecný zájem nelze považovat fiskální zájmy obce z místních poplatků na úkor adresátů veřejné správy, když fiskální zájem nemůže nikdy převýšit zájem na možnosti tvůrců tohoto příjmu řádně se seznámit se svojí novou povinností a připravit se na ni. Důsledkem absence prokázání naléhavého obecného zájmu ve smyslu § 12 odst. 2 věty druhé zákona o obcích na zkrácení legisvakanční lhůty OZV na méně než 15 dnů od jejího vyhlášení ze strany obce vydávající danou vyhlášku je neaplikovatelnost části OZV, která nepřipustně stanovuje kratší legisvakanční lhůtu, s tím, že OZV se pak řídí § 12 odst. 2 větou první citovaného zákona, a tedy nastává 15. dnem po dni vyhlášení dané vyhlášky.

Rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 19. dubna 2017, č. j. 48 Af 16/2015-34. K možnosti zavedení poplatku za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace a k okamžiku vzniku poplatkové povinnosti.

Rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 20. prosince 2018, č. j. 48 Af 29/2016-53. K možnosti zavedení poplatku za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace a k okamžiku vzniku poplatkové povinnosti.

Rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 15. října 2020, č. j. 54 Af 36/2018-46. K možnosti zavedení poplatku za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace a k okamžiku vzniku poplatkové povinnosti. Otázka nepřímé diskriminace poplatníka způsobená opomenutím jeho osvobození od poplatku, které bylo v rámci OZV poskytnuto z obdobných důvodů jiným poplatníkům.

Rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 16. dubna 2021, č. j. 54 Af 13/2019-53. K možnosti zavedení poplatku za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace a k okamžiku vzniku poplatkové povinnosti.

7 VZORY OBECNĚ ZÁVAZNÝCH VYHLÁŠEK

7.1 Vzor obecně závazné vyhlášky obce o místním poplatku ze psů

OBEC (město, městys).....

Zastupitelstvo obce (města, městyse).....

Obecně závazná vyhláška obce (města, městyse) o místním poplatku ze psů

Zastupitelstvo obce (města, městyse) se na svém zasedání dne usnesením č. ... usneslo vydat na základě § 14 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o místních poplatcích“), a v souladu s § 10 písm. d) a § 84 odst. 2 písm. h) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, tuto obecně závaznou vyhlášku (dále jen „tato vyhláška“):

Čl. 1

Úvodní ustanovení

- (1) Obec (město, městys) touto vyhláškou zavádí místní poplatek ze psů (dále jen „poplatek“).
- (2) Správcem poplatku je obecní úřad (městský úřad, úřad městyse).²²

Čl. 2

Poplatník a předmět poplatku

- (1) Poplatek ze psů platí držitel psa. Držitelem je pro účely tohoto poplatku osoba, která je přihlášená nebo má sídlo na území České republiky (dále jen „poplatník“).²³
- (2) Poplatek ze psů se platí ze psů starších 3 měsíců.²⁴

Čl. 3

Ohlašovací povinnost

- (1) Poplatník je povinen ohlásit správci poplatku vznik své poplatkové povinnosti do dnů ode dne, kdy se pes stal starším tří měsíců, nebo ode dne, kdy nabyl

²² § 15 odst. 1 zákona o místních poplatcích

²³ § 2 odst. 1 zákona o místních poplatcích

²⁴ § 2 odst. 2 zákona o místních poplatcích

psa staršího tří měsíců. Ve lhůtě dnů je povinen ohlásit také zánik své poplatkové povinnosti (např. úhyn psa, jeho ztrátu, darování nebo prodej).

- (2) Povinnost ohlásit držení psa má i osoba, která je od poplatku osvobozena.
- (3) V ohlášení poplatník uvede²⁵
 - a) jméno, popřípadě jména, a příjmení nebo název, obecný identifikátor, byl-li přidělen, místo pobytu nebo sídlo, sídlo podnikatele, popřípadě další adresu pro doručování; právnická osoba uvede též osoby, které jsou jejím jménem oprávněny jednat v poplatkových věcech,
 - b) čísla všech svých účtů u poskytovatelů platebních služeb, včetně poskytovatelů těchto služeb v zahraničí, užívaných v souvislosti s podnikatelskou činností, v případě, že předmět poplatku souvisí s podnikatelskou činností poplatníka,
 - c) další údaje rozhodné pro stanovení poplatku, zejména stáří a počet držení psů, včetně skutečností zakládajících vznik nároku na úlevu nebo osvobození od poplatku.
- (4) Dojde-li ke změně údajů uvedených v ohlášení, je poplatník povinen tuto změnu oznámit do 15 dnů (*lze stanovit lhůtu delší*) ode dne, kdy nastala.²⁶
- (5) Povinnost ohlásit údaj podle odst. 3 nebo jeho změnu se nevztahuje na údaj, který může správce poplatku automatizovaným způsobem zjistit z rejstříků nebo evidencí, do nichž má zřízení automatizovaný přístup. Okruh těchto údajů zveřejní správce poplatku na své úřední desce.²⁷

Čl. 4

Sazba poplatku

Sazba poplatku za kalendářní rok činí:

- a) za jednoho psa Kč,
- b) za druhého a každého dalšího psa téhož držitele Kč,
- c) za psa, jehož držitelem je osoba starší 65 let Kč,
- d) za druhého a každého dalšího psa téhož držitele, kterým je osoba starší 65 let Kč.

Čl. 5

Splatnost poplatku

(varianta 1)

- (1) Poplatek je splatný nejpozději do příslušného kalendářního roku.

²⁵ § 14a odst. 2 zákona o místních poplatcích

²⁶ § 14a odst. 4 zákona o místních poplatcích

²⁷ § 14a odst. 5 zákona o místních poplatcích

- (2) Vznikne-li poplatková povinnost po datu splatnosti uvedeném v odstavci 1, je poplatek splatný nejpozději do 15. dne měsíce, který následuje po měsíci, ve kterém poplatková povinnost vznikla (*alternativně nejpozději do konce příslušného kalendářního roku*).

(varianta 2)

Poplatek je splatný ve stejných splátkách, nejpozději v termínech do a příslušného kalendářního roku.

(varianta 3)

Poplatek je splatný nejpozději do následujícího kalendářního roku.

Čl. 6

Osvobození a úlevy

- (1) Od poplatku ze psů je osvobozen držitel psa, kterým je osoba nevidomá, osoba, která je považována za závislou na pomoci jiné fyzické osoby podle zákona upravujícího sociální služby, osoba, která je držitelem průkazu ZTP nebo ZTP/P, osoba provádějící výcvik psů určených k doprovodu těchto osob, osoba provozující útulek pro zvířata nebo osoba, které stanoví povinnost držení a používání psa zvláštní právní předpis²⁸.
- (2) Od poplatku se dále osvobozují:
- a),
 - b),
 - c)
- (3) Úleva se poskytuje:
- a) ve výši Kč
 - b) ve výši Kč.

Pozn. pro obec: Úlevou se rozumí snížení poplatkové povinnosti vyjádřené procenty nebo pevnou částkou. Osvobozením se rozumí úplné vyjmutí z poplatkové povinnosti. Úleva či osvobození musí respektovat zásadu zákazu diskriminace, aby nedocházelo k nedůvodnému zvýhodňování jedné skupiny poplatníků před druhou.

- (4) Údaj rozhodný pro osvobození nebo úlevu dle odst. (*uvede se výčet konkrétních ustanovení*) tohoto článku je poplatník povinen ohlásit ve lhůtě do dnů od skutečnosti zakládající nárok na osvobození nebo úlevu.

Pozn. pro obec: Obec může stanovit pro určité typy osvobození a úlev odchýlné lhůty pro ohlášení rozhodných údajů pro jejich poskytnutí, než vyplývají z článku 3 odst. 1 této vyhlášky a § 14a odst. 4 zákona o místních poplatcích (viz článek 3 odst. 4 této vyhlášky).

²⁸ § 2 odst. 2 zákona o místních poplatcích

- (5) V případě, že poplatník nesplní povinnost ohlásit údaj rozhodný pro osvobození nebo úlevu ve lhůtách stanovených touto vyhláškou nebo zákonem, nárok na osvobození nebo úlevu zaniká.²⁹

Pozn. pro obec: Ustanovení § 14a odst. 6 zákona o místních poplatcích předpokládá ztrátu osvobození nebo úlev, a to ve všech případech, kdy poplatník nesplní svoji povinnost ohlásit údaj rozhodný pro své osvobození nebo úlevu ve lhůtě stanovené zákonem o místních poplatcích nebo v OZV.

Čl. 7

Zvýšení poplatku

- (1) Nebudou-li poplatky zaplacený poplatníkem včas nebo ve správné výši, vyměří mu správce poplatku poplatek platebním výměrem nebo hromadným předpisným seznamem.³⁰
- (2) Včas nezaplacené poplatky nebo část těchto poplatků může správce poplatku zvýšit až na trojnásobek; toto zvýšení je příslušenstvím poplatku sledujícím jeho osud.³¹

Čl. 8

Odpovědnost za zaplacení poplatku³²

- (1) Vznikne-li nedoplatek na poplatku poplatníkovi, který je ke dni splatnosti nezletilý a nenabyl plné svéprávnosti nebo který je ke dni splatnosti omezen ve svéprávnosti a byl mu jmenován opatrovník spravující jeho jmění, přechází poplatková povinnost tohoto poplatníka na zákonného zástupce nebo tohoto opatrovníka; zákonný zástupce nebo opatrovník má stejné procesní postavení jako poplatník.
- (2) V případě podle odstavce 1 vyměří správce poplatku poplatek zákonnému zástupci nebo opatrovníkovi poplatníka.
- (3) Je-li zákonných zástupců nebo opatrovníků více, jsou povinni plnit poplatkovou povinnost společně a nerozdílně.

Čl. 9

Přechodné a zrušovací ustanovení

- (1) Poplatkové povinnosti za předchozí kalendářní roky se řídí dosavadními právními předpisy.

²⁹ § 14a odst. 6 zákona o místních poplatcích

³⁰ § 11 odst. 1 zákona o místních poplatcích

³¹ § 11 odst. 3 zákona o místních poplatcích

³² § 12 zákona o místních poplatcích

- (2) Zrušuje se obecně závazná vyhláška č. /..... (uvede se číslo a přesný název zrušované obecně závazné vyhlášky), ze dne (uvede se datum vydání = datum schválení zastupitelstvem).

Čl. 10 **Účinnost**

(varianta 1)

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem

(varianta 2)

Tato vyhláška nabývá účinnosti počátkem patnáctého dne následujícího po dni jejího vyhlášení.

Podpis

.....

Jméno Příjmení
místostarosta

Podpis

.....

Jméno Příjmení
starosta

7.2 Vzor obecně závazné vyhlášky obce o místním poplatku z pobytu

OBEC (město, městyse).....
Zastupitelstvo obce (města, městyse).....
Obecně závazná vyhláška obce (města, městyse)
o místním poplatku z pobytu

Zastupitelstvo obce (města, městyse) se na svém zasedání dne usnesením č. ... usneslo vydat na základě § 14 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o místních poplatcích“), a v souladu s § 10 písm. d) a § 84 odst. 2 písm. h) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, tuto obecně závaznou vyhlášku (dále jen „tato vyhláška“):

Čl. 1

Úvodní ustanovení

- (1) Obec (město, městyse) touto vyhláškou zavádí místní poplatek z pobytu (dále jen „poplatek“).
- (2) Správcem poplatku je obecní úřad (městský úřad, úřad městyse).³³

Čl. 2

Předmět, poplatník a plátce poplatku

- (1) Předmětem poplatku je úplatný pobyt trvající nejvýše 60 po sobě jdoucích kalendářních dnů u jednotlivého poskytovatele pobytu. Předmětem poplatku není pobyt, při kterém je na základě zákona omezoována osobní svoboda, a pobyt ve zdravotnickém zařízení poskytovatele lůžkové péče, pokud je tento pobyt hrazenou zdravotní službou podle zákona upravujícího veřejné zdravotní pojištění nebo pokud je její součástí.³⁴
- (2) Poplatníkem poplatku je osoba, která v obci není přihlášená (dále jen „poplatník“).³⁵
- (3) Plátcem poplatku je poskytovatel úplatného pobytu (dále jen „plátce“). Plátce je povinen vybrat poplatek od poplatníka.³⁶

³³ § 15 odst. 1 zákona o místních poplatcích

³⁴ § 3a zákona o místních poplatcích

³⁵ § 3 zákona o místních poplatcích

³⁶ § 3f zákona o místních poplatcích

Čl. 3 Ohlašovací povinnost

- (1) Plátce je povinen podat správci poplatku ohlášení nejpozději do dnů od zahájení činnosti spočívající v poskytování úplatného pobytu. Ukončení této činnosti plátce ohlásí správci poplatku ve lhůtě dnů.
- (2) V ohlášení plátce uvede³⁷
 - a) jméno, popřípadě jména, a příjmení nebo název, obecný identifikátor, byl-li přidělen, místo pobytu nebo sídlo, sídlo podnikatele, popřípadě další adresu pro doručování; právnická osoba uvede též osoby, které jsou jejím jménem oprávněny jednat v poplatkových věcech,
 - b) čísla všech svých účtů u poskytovatelů platebních služeb, včetně poskytovatelů těchto služeb v zahraničí, užívaných v souvislosti s podnikatelskou činností, v případě, že předmět poplatku souvisí s podnikatelskou činností plátce,
 - c) další údaje rozhodné pro stanovení poplatku, zejména místa a zařízení, případně též období roku, v nichž poskytuje pobyt.
- (3) Plátce, který nemá sídlo nebo bydliště na území členského státu Evropské unie, jiného smluvního státu Dohody o Evropském hospodářském prostoru nebo Švýcarské konfederace, uvede kromě údajů požadovaných v odstavci 2 adresu svého zmocněnce v tuzemsku pro doručování.³⁸
- (4) Dojde-li ke změně údajů uvedených v ohlášení, je plátce povinen tuto změnu oznámit do 15 dnů (*lze stanovit lhůtu delší*) ode dne, kdy nastala.³⁹
- (5) Povinnost ohlásit údaj podle odst. 2 nebo jeho změnu se nevztahuje na údaj, který může správce poplatku automatizovaným způsobem zjistit z rejstříků nebo evidencí, do nichž má zřízen automatizovaný přístup. Okruh těchto údajů zveřejní správce poplatku na své úřední desce.⁴⁰

Čl. 4 Evidenční povinnost⁴¹

- (1) Plátce je povinen vést v listinné nebo elektronické podobě evidenční knihu za každé zařízení nebo místo, kde poskytuje úplatný pobyt. Do evidenční knihy zapisuje údaje týkající se fyzické osoby, které poskytuje úplatný pobyt.
- (2) Údaji podle odstavce 1 jsou

³⁷ § 14a odst. 2 zákona o místních poplatcích

³⁸ § 14a odst. 3 zákona o místních poplatcích

³⁹ § 14a odst. 4 zákona o místních poplatcích

⁴⁰ § 14a odst. 5 zákona o místních poplatcích

⁴¹ § 3g zákona o místních poplatcích

- a) den počátku a den konce pobytu,
 - b) jméno, popřípadě jména, příjmení a adresa místa přihlášení nebo obdobného místa v zahraničí,
 - c) datum narození,
 - d) číslo a druh průkazu totožnosti, kterým může být
 - 1. občanský průkaz,
 - 2. cestovní doklad,
 - 3. potvrzení o přechodném pobytu na území,
 - 4. pobytová karta rodinného příslušníka občana Evropské unie,
 - 5. průkaz o povolení k pobytu,
 - 6. průkaz o povolení k pobytu pro cizince,
 - 7. průkaz o povolení k trvalému pobytu,
 - 8. průkaz žadatele o udělení mezinárodní ochrany, nebo
 - 9. průkaz žadatele o poskytnutí dočasné ochrany, a
 - e) výše vybraného poplatku, nebo důvod osvobození od poplatku.
- (3) Zápisy do evidenční knihy musí být vedeny správně, úplně, průkazně, přehledně, srozumitelně, způsobem zaručujícím trvalost zápisů a musí být uspořádány postupně z časového hlediska.
- (4) Plátce je povinen uchovávat evidenční knihu po dobu 6 let ode dne provedení posledního zápisu.

Čl. 5

Evidenční povinnost ve zjednodušeném rozsahu⁴²

- (1) Plátce, který jako pořadatel kulturní nebo sportovní akce poskytuje úplatný pobyt účastníkům této akce, může plnit evidenční povinnost ve zjednodušeném rozsahu, pokud
- a) důvodně předpokládá, že poskytne pobyt nejméně 1000 účastníkům této akce, a
 - b) oznámí záměr plnit evidenční povinnost ve zjednodušeném rozsahu nejméně 60 dnů přede dnem zahájení poskytování pobytu správci poplatku.
- (2) Plátce v oznámení podle odstavce 1 písm. b) odůvodní předpokládaný počet účastníků akce, kterým bude poskytnut úplatný pobyt, a uvede o kulturní nebo sportovní akci alespoň údaje o
- a) dni počátku a dni konce konání této akce,
 - b) názvu a druhu této akce, a
 - c) jednotlivých zařízeních nebo místech, ve kterých se bude pobyt poskytovat.

⁴² § 3h zákona o místních poplatcích

- (3) Správce poplatku rozhodnutím zakáže plátcí oznámené plnění evidenční povinnosti ve zjednodušeném rozsahu, nelze-li předpokládat splnění podmínek podle odstavce 1. O zákazu plnění evidenční povinnosti ve zjednodušeném rozsahu rozhodne správce poplatku nejpozději do 15 dnů ode dne oznámení podle odstavce 1 písm. b).
- (4) Při plnění evidenční povinnosti ve zjednodušeném rozsahu se v evidenční knize vedou pouze
- a) údaje podle odstavce 2 písm. a) až c) a
 - b) souhrnné údaje o počtu účastníků, kterým byl poskytnut pobyt, a o výši vybraného poplatku v členění podle
 1. dne poskytnutí pobytu,
 2. zařízení nebo místa, ve kterých byl pobyt poskytnut, a
 3. důvodu osvobození.

Čl. 6

Sazba poplatku

Sazba poplatku činí Kč za každý započatý den pobytu, s výjimkou dne jeho počátku.

Pozn. pro obec Sazba poplatku může podle § 3d zákona o místních poplatcích činit od roku 2021 nejvýše částku 50 Kč.

Čl. 7

Splatnost poplatku

Plátce odvede vybraný poplatek správci poplatku nejpozději do dne následujícího měsíce (čtvrtletí, pololetí).

Čl. 8

Osvobození a úlevy

- (1) Od poplatku z pobytu jsou osvobozeny osoby vymezené v zákoně o místních poplatcích.⁴³
- (2) Od poplatku se dále osvobozují:
- a),
 - b),
 - c)
- (3) Úleva se poskytuje:
- a) ve výši Kč (%).
 - b) ve výši Kč (%).

⁴³ § 3b zákona o místních poplatcích

Pozn. pro obec: Úlevou se rozumí snížení poplatkové povinnosti vyjádřené procenty nebo pevnou částkou. Osvobozením se rozumí úplné vyjmutí z poplatkové povinnosti. Úleva či osvobození musí respektovat zásadu zákazu diskriminace, aby nedocházelo k nedůvodnému zvýhodňování jedné skupiny poplatníků před druhou.

Čl. 9

Zvýšení poplatku

- (1) Nebudou-li poplatky odvedeny plátcem včas nebo ve správné výši, vyměří mu správce poplatku poplatek platebním výměrem k přímé úhradě.⁴⁴
- (2) Včas neodvedené poplatky nebo část těchto poplatků může správce poplatku zvýšit až na trojnásobek; toto zvýšení je příslušenstvím poplatku sledujícím jeho osud.⁴⁵

Čl. 10

Přechodné ustanovení

(varianta 1)

Osoba, která je plátcem poplatku z pobytu podle této vyhlášky a poskytovala úplatný pobyt nebo přechodné ubytování za úplatu přede dnem nabytí účinnosti této vyhlášky, je povinna splnit ohlašovací povinnost podle čl. 3 této vyhlášky do dnů ode dne nabytí její účinnosti.

Pozn. pro obec: Tato varianta se použije v případech, kdy obec dosud neměla zaveden místní poplatek z pobytu. Účelem přechodného ustanovení je upravit lhůtu pro splnění ohlašovací povinnosti plátcům, kteří zahájili poskytování úplatného pobytu již před nabytím účinnosti obecně závazné vyhlášky, tj. před zavedením poplatku. Standardní úpravu (čl. 3 odst. 1 věta první) zde nelze použít, neboť podle ní by začala lhůta těmto plátcům běžet již v minulosti; proto je nezbytné její počátek navázat až na nabytí účinnosti obecně závazné vyhlášky.

(varianta 2)

Poplatkové povinnosti vzniklé před nabytím účinnosti této vyhlášky se posuzují podle dosavadních právních předpisů.

Pozn. pro obec: Tato varianta se použije v případech, kdy měla obec zaveden místní poplatek z pobytu již předchozí obecně závaznou vyhláškou.

⁴⁴ § 11 odst. 2 zákona o místních poplatcích

⁴⁵ § 11 odst. 3 zákona o místních poplatcích

Čl. 11
Zrušovací ustanovení

Zrušuje se obecně závazná vyhláška č./..... *(uvede se číslo a přesný název zrušované obecně závazné vyhlášky)*, ze dne *(uvede se datum vydání = datum schválení zastupitelstvem)*.

Čl. 12
Účinnost

(varianta 1)

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem

(varianta 2)

Tato vyhláška nabývá účinnosti počátkem patnáctého dne následujícího po dni jejího vyhlášení.

Podpis

.....

Jméno Příjmení
místostarosta

Podpis

.....

Jméno Příjmení
starosta

7.3 Vzor obecně závazné vyhlášky obce o místním poplatku za užívání veřejného prostranství

OBEC (město, městyse).....

Zastupitelstvo obce (města, městyse).....

Obecně závazná vyhláška obce (města, městyse) o místním poplatku za užívání veřejného prostranství

Zastupitelstvo obce (města, městyse) se na svém zasedání dne usnesením č. ... usneslo vydat na základě § 14 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o místních poplatcích“), a v souladu s § 10 písm. d) a § 84 odst. 2 písm. h) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, tuto obecně závaznou vyhlášku (dále jen „tato vyhláška“):

Čl. 1

Úvodní ustanovení

- (1) Obec (město, městyse) touto vyhláškou zavádí místní poplatek za užívání veřejného prostranství (dále jen „poplatek“).
- (2) Správcem poplatku je obecní úřad (městský úřad, úřad městyse).⁴⁶

Čl. 2

Předmět poplatku a poplatník

- (1) Poplatek za užívání veřejného prostranství se vybírá za zvláštní užívání veřejného prostranství, kterým se rozumí provádění výkopových prací, umístění dočasných staveb a zařízení sloužících pro poskytování prodeje a služeb, pro umístění stavebních nebo reklamních zařízení, zařízení cirkusů, lunaparků a jiných obdobných atrakcí, umístění skládek, vyhrazení trvalého parkovacího místa a užívání tohoto prostranství pro kulturní, sportovní a reklamní akce nebo potřeby tvorby filmových a televizních děl.⁴⁷
- (2) Poplatek za užívání veřejného prostranství platí fyzické i právnické osoby, které užívají veřejné prostranství způsobem uvedeným v odstavci 1 (dále jen „poplatník“).⁴⁸

⁴⁶ § 15 odst. 1 zákona o místních poplatcích

⁴⁷ § 4 odst. 1 zákona o místních poplatcích

⁴⁸ § 4 odst. 2 zákona o místních poplatcích

Čl. 3 Veřejná prostranství

(varianta 1)

Poplatek se platí za užívání veřejných prostranství, která jsou uvedena jmenovitě v příloze č. 1 a graficky vyznačena na mapě v příloze č. 2. Tyto přílohy tvoří nedílnou součást této vyhlášky.

Pozn. pro obec: Určení je možno provést oběma nebo jedním z uvedených způsobů.

(varianta 2)

Poplatek se platí za užívání těchto veřejných prostranství:

.....
.....
.....

Pozn. pro obec: Tuto variantu lze použít v případě stanovení nízkého počtu míst na území obce.

Čl. 4 Ohlašovací povinnost

- (1) Poplatník je povinen ohlásit zvláštní užívání veřejného prostranství správcí poplatku nejpozději dní před zahájením užívání veřejného prostranství. V případě užívání veřejného prostranství po dobu kratší než dní, je povinen splnit ohlašovací povinnost nejpozději v den zahájení užívání veřejného prostranství. Pokud tento den připadne na sobotu, neděli nebo státem uznaný svátek, je poplatník povinen splnit ohlašovací povinnost nejbližší následující pracovní den.
- (2) V ohlášení poplatník uvede⁴⁹
 - a) jméno, popřípadě jména, a příjmení nebo název, obecný identifikátor, byl-li přidělen, místo pobytu nebo sídlo, sídlo podnikatele, popřípadě další adresu pro doručování; právnická osoba uvede též osoby, které jsou jejím jménem oprávněny jednat v poplatkových věcech,
 - b) čísla všech svých účtů u poskytovatelů platebních služeb, včetně poskytovatelů těchto služeb v zahraničí, užívaných v souvislosti s podnikatelskou činností, v případě, že předmět poplatku souvisí s podnikatelskou činností poplatníka,
 - c) další údaje rozhodné pro stanovení poplatku, zejména předpokládanou dobu, způsob, místo a výměru užívání veřejného prostranství, včetně

⁴⁹ § 14a odst. 2 zákona o místních poplatcích

skutečností dokládajících vznik nároku na případnou úlevu nebo osvobození od poplatku.

- (3) Poplatník, který nemá sídlo nebo bydliště na území členského státu Evropské unie, jiného smluvního státu Dohody o Evropském hospodářském prostoru nebo Švýcarské konfederace, uvede kromě údajů požadovaných v odstavci 2 adresu svého zmocněnce v tuzemsku pro doručování.⁵⁰
- (4) Dojde-li ke změně údajů uvedených v ohlášení, je poplatník povinen tuto změnu oznámit do 15 dnů (*lze stanovit lhůtu delší*) ode dne, kdy nastala.⁵¹
- (5) Povinnost ohlásit údaj podle odst. 2 nebo jeho změnu se nevztahuje na údaj, který může správce poplatku automatizovaným způsobem zjistit z rejstříků nebo evidencí, do nichž má zřízení automatizovaný přístup. Okruh těchto údajů zveřejní správce poplatku na své úřední desce.⁵²

Čl. 5

Sazba poplatku

- (1) Sazba poplatku činí za každý i započatý m² a každý i započatý den:
 - a) za umístění dočasných staveb a zařízení sloužících pro poskytování služeb Kč,
 - b) za umístění dočasných staveb sloužících pro poskytování prodeje Kč,
 - c) za umístění zařízení sloužících pro poskytování prodeje..... Kč,
 - d) za provádění výkopových prací Kč,
 - e) za umístění stavebních zařízení Kč,
 - f) za umístění reklamních zařízení Kč,
 - g) za umístění zařízení lunaparků a jiných obdobných atrakcí Kč,
 - h) za umístění zařízení cirkusů Kč,
 - i) za umístění skládek Kč,
 - j) za vyhrazení trvalého parkovacího místa Kč,
 - k) za užívání veřejného prostranství pro kulturní akce Kč,
 - l) za užívání veřejného prostranství pro sportovní akce Kč,
 - m) za užívání veřejného prostranství pro reklamní akce Kč,
 - n) za užívání veřejného prostranství pro potřeby tvorby filmového a televizních děl..... Kč.

Pozn. pro obec: Základní sazba je až 10 Kč za každý i započatý m² užívaného veřejného prostranství a každý i započatý den. U vyznačených (podtržených) zvláštních způsobů užívání veřejného prostranství může obec zvýšit sazbu až na její desetinu-

⁵⁰ § 14a odst. 3 zákona o místních poplatcích

⁵¹ § 14a odst. 4 zákona o místních poplatcích

⁵² § 14a odst. 5 zákona o místních poplatcích

sobek, tj. 100 Kč za každý i započatý m² užívaného veřejného prostranství a každý i započatý den.

- (2) Obec stanovuje pro případ, že poplatník sdělí správci poplatku svou volbu placení poplatku paušální částkou včetně výběru varianty paušální částky v rámci ohlášení dle čl. 4 odst. 2 (*alternativně: že časový rozsah užívání veřejného prostranství přesně odpovídá níže vymezeným časovým obdobím / že.....*), poplatek paušální částkou takto:
- a) Kč/ týden,
 - b) Kč/ měsíc,
 - c) Kč/ rok.

Pozn. pro obec: Obec může (ale nemusí) stanovit poplatek také paušální částkou, a to týdenní, měsíční nebo roční. Ve vzoru jsou uvedeny všechny možnosti, ale obec může využít jen některé z nich (např. pouze roční). Výši paušálu musí obec určit OZV, nikoli až v poplatkovém řízení. V případě, že obec stanoví paušální částku poplatku vedle jeho standardní denní sazby, musí jednoznačně určit, ve kterých případech se paušální částka použije.

Čl. 6 Splatnost poplatku

(Varianta 1)

Poplatek je splatný ve lhůtě dodnů ode dne zahájení (*alternativně ukončení*) užívání veřejného prostranství.

(Varianta 2)

- (1) Poplatek ve stanovené výši je splatný:
- a) při užívání veřejného prostranství po dobu kratší dnů nejpozději v den zahájení užívání veřejného prostranství,
 - b) při užívání veřejného prostranství po dobu dnů nebo delší nejpozději do dnů od zahájení užívání veřejného prostranství (*alternativně v den ukončení užívání veřejného prostranství*).
- (2) Poplatek stanovený paušální částkou je splatný do
- (3) Případně-li konec lhůty splatnosti na sobotu, neděli nebo státem uznaný svátek, je dnem, ve kterém je poplatník povinen svoji povinnost splnit, nejbližší následující pracovní den.

Čl. 7 Osvobození a úlevy

- (1) Poplatek se neplatí:
- a) za vyhrazení trvalého parkovacího místa pro osobu, která je držitelem

průkazu ZTP nebo ZTP/P,

- b) z akcí pořádaných na veřejném prostranství, jejichž celý výtěžek je odveden na charitativní a veřejně prospěšné účely⁵³.

(2) Od poplatku se dále osvobozují:

a)

b)

(3) Úleva se poskytuje:

a) ve výši Kč

b) ve výši Kč

Pozn. pro obec: Úlevou se rozumí snížení poplatkové povinnosti vyjádřené procenty nebo pevnou částkou. Osvobozením se rozumí úplné vyjmutí z poplatkové povinnosti. Úleva či osvobození musí respektovat zásadu zákazu diskriminace, aby nedocházelo k nedůvodnému zvýhodňování jedné skupiny poplatníků před druhou.

(4) Údaj rozhodný pro osvobození nebo úlevu dle odst. (uvede se výčet konkrétních ustanovení) tohoto článku je poplatník povinen ohlásit ve lhůtě

Pozn. pro obec: Obec může stanovit pro určité typy osvobození a úlev odchylné lhůty pro ohlášení rozhodných údajů pro jejich poskytnutí, než vyplývají z článku 4 odst. 1 této vyhlášky a § 14a odst. 4 zákona o místních poplatcích (viz článek 4 odst. 4 této vyhlášky).

(5) V případě, že poplatník nesplní povinnost ohlásit údaj rozhodný pro osvobození nebo úlevu ve lhůtách stanovených touto vyhláškou nebo zákonem, nárok na osvobození nebo úlevu zaniká.⁵⁴

Pozn. pro obec: Ustanovení § 14a odst. 6 zákona o místních poplatcích předpokládá ztrátu osvobození nebo úlev, a to ve všech případech, kdy poplatník nesplní svoji povinnost ohlásit údaj rozhodný pro své osvobození nebo úlevu ve lhůtě stanovené zákonem o místních poplatcích nebo v OZV.

Čl. 8

Zvýšení poplatku

(1) Nebudou-li poplatky zaplacený poplatníkem včas nebo ve správné výši, vyměří mu správce poplatku poplatek platebním výměrem nebo hromadným předpisným seznamem.⁵⁵

⁵³ § 4 odst. 1 zákona o místních poplatcích

⁵⁴ § 14a odst. 6 zákona o místních poplatcích

⁵⁵ § 11 odst. 1 zákona o místních poplatcích

- (2) Včas nezaplacené poplatky nebo část těchto poplatků může správce poplatku zvýšit až na trojnásobek; toto zvýšení je příslušenstvím poplatku sledujícím jeho osud.⁵⁶

Čl. 9

Zrušovací ustanovení

Zrušuje se obecně závazná vyhláška č. .../..... *(uvede se číslo a přesný název zrušované obecně závazné vyhlášky)*, ze dne *(uvede se datum vydání = datum schválení zastupitelstvem)*.

Čl. 10

Účinnost

(varianta 1)

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem

(varianta 2)

Tato vyhláška nabývá účinnosti počátkem patnáctého dne následujícího po dni jejího vyhlášení.

Podpis

.....

Jméno Příjmení
místostarosta

Podpis

.....

Jméno Příjmení
starosta

⁵⁶ § 11 odst. 3 zákona o místních poplatcích

7.4 Vzor obecně závazné vyhlášky obce o místním poplatku ze vstupného

Obec (město, městys)
Zastupitelstvo obce (města, městyse)
Obecně závazná vyhláška obce (města, městyse)
o místním poplatku ze vstupného

Zastupitelstvo obce (města, městyse) se na svém zasedání dne usnesením č. ... usneslo vydat na základě § 14 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o místních poplatcích“), a v souladu s § 10 písm. d) a § 84 odst. 2 písm. h) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, tuto obecně závaznou vyhlášku (dále jen „tato vyhláška“):

Čl. 1

Úvodní ustanovení

- (1) Obec (město, městys) touto vyhláškou zavádí místní poplatek ze vstupného (dále jen „poplatek“).
- (2) Správcem poplatku je obecní úřad (městský úřad, úřad městyse).⁵⁷

Čl. 2

Předmět poplatku a poplatník

- (1) Poplatek ze vstupného se vybírá ze vstupného na kulturní, sportovní, prodejní nebo reklamní akce, sníženého o daň z přidané hodnoty, je-li v ceně vstupného obsažena.⁵⁸
- (2) Poplatek ze vstupného platí fyzické a právnické osoby, které akci pořádají.⁵⁹

Čl. 3

Ohlašovací povinnost

- (1) Poplatník je povinen ohlásit pořádání akce správci poplatku nejpozději dnů před jejím konáním.

⁵⁷ § 15 odst. 1 zákona o místních poplatcích

⁵⁸ § 6 odst. 1 zákona o místních poplatcích

⁵⁹ § 6 odst. 2 zákona o místních poplatcích

- (2) V ohlášení poplatník dále uvede⁶⁰
- jméno, popřípadě jména, a příjmení nebo název, obecný identifikátor, byl-li přidělen, místo pobytu nebo sídlo, sídlo podnikatele, popřípadě další adresu pro doručování; právnická osoba uvede též osoby, které jsou jejím jménem oprávněny jednat v poplatkových věcech,
 - čísla všech svých účtů u poskytovatelů platebních služeb, včetně poskytovatelů těchto služeb v zahraničí, užívaných v souvislosti s podnikatelskou činností, v případě, že předmět poplatku souvisí s podnikatelskou činností poplatníka,
 - další údaje rozhodné pro stanovení poplatku, zejména druh akce, datum, hodinu a místo jejího konání a výši vstupného, počet prodaných vstupenek (pokud se vydávají), včetně skutečností zakládajících vznik nároku na úlevu nebo osvobození od poplatku.
- (3) Poplatník, který nemá sídlo nebo bydliště na území členského státu Evropské unie, jiného smluvního státu Dohody o Evropském hospodářském prostoru nebo Švýcarské konfederace, uvede kromě údajů požadovaných v odstavci 2 adresu svého zmocněnce v tuzemsku pro doručování.⁶¹
- (4) Dojde-li ke změně údajů uvedených v ohlášení, je poplatník povinen tuto změnu oznámit do 15 dnů (*lze stanovit lhůtu delší*) ode dne, kdy nastala.⁶²
- (5) Povinnost ohlásit údaj podle odst. 2 nebo jeho změnu se nevztahuje na údaj, který může správce poplatku automatizovaným způsobem zjistit z rejstříků nebo evidencí, do nichž má zřízen automatizovaný přístup. Okruh těchto údajů zveřejní správce poplatku na své úřední desce.⁶³

Čl. 4

Sazba poplatku

- (1) Sazba poplatku činí z vybraného vstupného na:
- kulturní akci %,
 - sportovní akci %,
 - prodejní akci %,
 - reklamní akci %.
- (2) Paušální částka činí na:
- kulturní akci Kč za příslušné časové období (kalendářní rok / pololetí / čtvrtletí / měsíc),
 - sportovní akci Kč za příslušné časové období (ka-

⁶⁰ § 14a odst. 2 zákona o místních poplatcích

⁶¹ § 14a odst. 3 zákona o místních poplatcích

⁶² § 14a odst. 4 zákona o místních poplatcích

⁶³ § 14a odst. 5 zákona o místních poplatcích

lendářní rok / pololetí / čtvrtletí / měsíc),

- c) prodejní akci KČ za příslušné časové období (kalendářní rok / pololetí / čtvrtletí / měsíc),
- d) reklamní akci KČ za příslušné časové období (kalendářní rok / pololetí / čtvrtletí / měsíc).

Pozn. pro obec.: Sazbu poplatku lze stanovit až na 20 % z úhrnné částky vybraného vstupného. Obec může po dohodě s poplatníkem poplatek stanovit také paušální částkou, přičemž výše paušálu musí být konkrétně stanovena již v OZV a nikoliv ad hoc správcem poplatku pro konkrétní individuální případ. Dohodou s poplatníkem se rozumí pouze volba poplatníka, zda správce aplikuje sazbu stanovenou procentní sazbou nebo paušální částkou stanovenou v OZV. Období je uvedeno pouze příkladem. Zákon období neurčuje, je tedy na obci určit období podle svých podmínek a potřeb.

- (3) Volbu placení poplatku paušální částkou včetně výběru varianty paušální částky sdělí poplatník správci poplatku v rámci ohlášení dle čl. 3 odst. 2.

Pozn. pro obec: Podle § 14 odst. 3 písm. d) zákona o místních poplatcích připouští-li zákon o místních poplatcích u poplatku volbu paušální částky, upraví obec v OZV i způsob její volby.

Čl. 5

Splatnost poplatku

- (1) Poplatek je splatný do dnů ode dne skončení akce.
- (2) Při placení paušální částkou nejpozději do posledního dne (*uvede se příslušné časové období dle stanoveného paušálu: měsíce / čtvrtletí / pololetí kalendářního roku*).

Čl. 6

Osvobození a úlevy

- (1) Poplatek ze vstupného se neplatí z akcí, jejichž celý výtěžek je odveden na charitativní a veřejné prospěšné účely.⁶⁴
- (2) Od poplatku se dále osvobozují:
 - a)
 - b)
 - c)
- (3) Úleva se poskytuje:
 - a) ve výši %
 - b) ve výši %

⁶⁴ § 6 odst. 1 věta poslední zákona o místních poplatcích

Pozn. pro obec: Úlevou se rozumí snížení poplatkové povinnosti vyjádřené procenty nebo pevnou částkou. Osvobozením se rozumí úplné vyjmutí z poplatkové povinnosti. Úleva či osvobození musí respektovat zásadu zákazu diskriminace, aby nedocházelo k nedůvodnému zvýhodňování jedné skupiny poplatníků před druhou.

- (4) Údaj rozhodný pro osvobození nebo úlevu dle odst. (uvede se výčet konkrétních ustanovení) tohoto článku je poplatník povinen ohlásit ve lhůtě

Pozn. pro obec: Obec může stanovit pro určité typy osvobození a úlev odchýlné lhůty pro ohlášení rozhodných údajů pro jejich poskytnutí, než vyplývají z článku 3 odst. 1 této vyhlášky a § 14a odst. 4 zákona o místních poplatcích (viz článek 3 odst. 4 této vyhlášky).

- (5) V případě, že poplatník nesplní povinnost ohlásit údaj rozhodný pro osvobození nebo úlevu ve lhůtě stanovené touto vyhláškou nebo zákonem, nárok na osvobození nebo úlevu zaniká.⁶⁵

Pozn. pro obec: Ustanovení § 14a odst. 6 zákona o místních poplatcích předpokládá ztrátu osvobození nebo úlev, a to ve všech případech, kdy poplatník nesplní svoji povinnost ohlásit údaj rozhodný pro své osvobození nebo úlevu ve lhůtě stanovené zákonem o místních poplatcích nebo v OZV.

Čl. 7

Zvýšení poplatku

- (1) Nebudou-li poplatky zaplacený poplatníkem včas nebo ve správné výši, vyměří mu správce poplatku poplatek platebním výměrem nebo hromadným předpisným seznamem.⁶⁶
- (2) Včas nezaplacené poplatky nebo část těchto poplatků může správce poplatku zvýšit až na trojnásobek; toto zvýšení je příslušenstvím poplatku sledujícím jeho osud.⁶⁷

Čl. 8

Zrušovací ustanovení

Zrušuje se obecně závazná vyhláška č./..... (uvede se číslo a přesný název zrušované obecně závazné vyhlášky), ze dne (uvede se datum vydání = datum schválení zastupitelstvem).

⁶⁵ § 14a odst. 6 zákona o místních poplatcích

⁶⁶ § 11 odst. 1 zákona o místních poplatcích

⁶⁷ § 11 odst. 3 zákona o místních poplatcích

Čl. 9 Účinnost

(varianta 1)

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem

(varianta 2)

Tato vyhláška nabývá účinnosti počátkem patnáctého dne následujícího po dni jejího vyhlášení.

Podpis

.....

Jméno Příjmení
místostarosta

Podpis

.....

Jméno Příjmení
starosta

7.5 Vzor obecně závazné vyhlášky obce o místním poplatku za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst

Obec (město, městys).....

Zastupitelstvo obce (města, městyse).....

Obecně závazná vyhláška (města, městyse) o místním poplatku za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst

Zastupitelstvo obce (města, městyse) se na svém zasedání dne usnesením č. ... usneslo vydat na základě § 14 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o místních poplatcích“), a v souladu s § 10 písm. d) a § 84 odst. 2 písm. h) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, tuto obecně závaznou vyhlášku (dále jen „tato vyhláška“):

Čl. 1

Úvodní ustanovení

- (1) Obec (město, městys) touto vyhláškou zavádí místní poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst (dále jen „poplatek“).
- (2) Správcem poplatku je obecní úřad (městský úřad, úřad městyse).⁶⁸

Čl. 2

Předmět poplatku a poplatník

- (1) Poplatek se vybírá za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst (dále jen „vybraná místa“), do kterých je jinak vjezd zakázán příslušnou dopravní značkou.⁶⁹
- (2) Poplatek platí fyzická nebo právnická osoba, které bylo vydáno povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst (dále jen „poplatník“).⁷⁰

⁶⁸ § 15 odst. 1 zákona o místních poplatcích

⁶⁹ § 10 odst. 2 zákona o místních poplatcích

⁷⁰ § 10 odst. 1 zákona o místních poplatcích

Čl. 3 Vybraná místa

Vybraná místa podléhající poplatku, do kterých je jinak vjezd zakázán příslušnou dopravní značkou, se vymezují takto:

- a)
- b)

Pozn. pro obec: Dopravní značkou, kterou se zakazuje vjezd s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst, bude obvykle zákazová dopravní značka „Zákaz vjezdu všech vozidel“ (v jednom nebo obou směrech), pod níž může být navíc umístěna dodatková tabulka např. s textem „Vjezd povolen po zaplacení místního poplatku“.

Čl. 4 Ohlašovací povinnost

- (1) Poplatník je povinen splnit ohlašovací povinnost vůči správci poplatku při podání žádosti o povolení k vjezdu.
- (2) V ohlášení poplatník uvede⁷¹
 - a) jméno, popřípadě jména, a příjmení nebo název, obecný identifikátor, byl-li přidělen, místo pobytu nebo sídlo, sídlo podnikatele, popřípadě další adresu pro doručování; právnická osoba uvede též osoby, které jsou jejím jménem oprávněny jednat v poplatkových věcech,
 - b) čísla všech svých účtů u poskytovatelů platebních služeb, včetně poskytovatelů těchto služeb v zahraničí, užívaných v souvislosti s podnikatelskou činností, v případě, že předmět poplatku souvisí s podnikatelskou činností poplatníka,
 - c) další údaje rozhodné pro stanovení poplatku, zejména počet a označení vozidel, na které je povolení k vjezdu vydáváno, dobu na kterou je povolení vydáváno, včetně údaje dokládajícího případný nárok na úlevu či osvobození od poplatkové povinnosti.
- (3) Poplatník, který nemá sídlo nebo bydliště na území členského státu Evropské unie, jiného smluvního státu Dohody o Evropském hospodářském prostoru nebo Švýcarské konfederace, uvede kromě údajů požadovaných v odstavci 2 adresu svého zmocněnce v tuzemsku pro doručování.⁷²
- (4) Dojde-li ke změně údajů uvedených v ohlášení, je poplatník nebo plátce povinen tuto změnu oznámit do 15 dnů (*lze stanovit lhůtu delší*) ode dne, kdy nastala.⁷³

⁷¹ § 14a odst. 2 zákona o místních poplatcích

⁷² § 14a odst. 3 zákona o místních poplatcích

⁷³ § 14a odst. 4 zákona o místních poplatcích

- (5) Povinnost ohlásit údaj podle odst. 2 nebo jeho změnu se nevztahuje na údaj, který může správce poplatku automatizovaným způsobem zjistit z rejstříků nebo evidencí, do nichž má zřízení automatizovaný přístup. Okruh těchto údajů zveřejní správce poplatku na své úřední desce.⁷⁴

Čl. 5

Sazba poplatku

- (1) Sazba poplatku činí:
a) za každý započatý den	Kč,
b) paušální částka za <i>kalendářní týden</i>	Kč,
c) paušální částka za <i>kalendářní měsíc</i>	Kč,
d) paušální částka za <i>kalendářní čtvrtletí</i>	Kč,
e) paušální částka za <i>kalendářní rok</i>	Kč.

Pozn. pro obec: Sazba poplatku za povolení k vjezdu motorovým vozidlem do vybraných míst, činí až 200 Kč za každý započatý den. Obec může po dohodě s poplatníkem stanovit poplatek také paušální částkou. Období je uvedeno pouze příkladmo. Zákon období neurčuje a je tedy na obci určit období podle svých podmínek a potřeb. Výše paušálu však musí být stanovena již v OZV a nikoliv ad hoc správcem poplatku pro konkrétní individuální případ. Dohodou s poplatníkem se rozumí pouze volba poplatníka, zda správce aplikuje sazbu stanovenou denní sazbou nebo paušální částkou stanovenou v OZV.

- (2) Volbu placení poplatku paušální částkou včetně výběru varianty paušální částky sdělí poplatník správci poplatku v rámci ohlášení dle čl. 4 odst. 2.

Pozn. pro obec: Podle § 14 odst. 3 písm. d) zákona o místních poplatcích připouští-li zákon o místních poplatcích u poplatku volbu paušální částky, upraví obec v OZV i způsob její volby.

Čl. 6

Splatnost poplatku

- (1) Poplatek podle čl. 5 odst. 1 písm. a) je splatný současně s vydáním povolení.
- (2) Poplatek stanovený paušální částkou je splatný poslední den příslušného týdne, měsíce, čtvrtletí, pololetí, kalendářního roku.

Pozn. pro obec: Obec je oprávněna obecně závaznou vyhláškou stanovit další způsob placení a jemu odpovídající den platby místního poplatku, než je stanovený daňovým řádem. V praxi se může jednat například o různé platební automaty apod. V případě zájmu obce umožnit platit místní poplatek i jiným způsobem, než stanoví daňový řád, je třeba do této vyhlášky doplnit ustanovení, kterým bude tento způsob placení zaveden včetně stanovení dne platby

⁷⁴ § 14a odst. 5 zákona o místních poplatcích

Čl. 7 Osvobození a úlevy

- (1) Poplatek neplatí fyzické osoby přihlášené nebo vlastníci nemovitosti ve vybraném místě, osoby jim blízké, manželé těchto osob a jejich děti, a dále osoby, které ve vybraném místě užívají nemovitost k podnikání nebo veřejné prospěšné činnosti nebo osoby, které jsou držiteli průkazu ZTP nebo ZTP/P a jejich průvodci.⁷⁵
- (2) Od poplatku se dále osvobozují:
 - a)
 - b)
 - c)
- (3) Úleva se poskytuje:
 - a) ve výši Kč
 - b) ve výši Kč.

Pozn. pro obec: Úlevou se rozumí snížení poplatkové povinnosti vyjádřené procenty nebo pevnou částkou. Osvobozením se rozumí úplné vyjmutí z poplatkové povinnosti. Úleva či osvobození musí respektovat zásadu zákazu diskriminace, aby nedocházelo k nedůvodnému zvýhodňování jedné skupiny poplatníků před druhou.

- (4) Údaj rozhodný pro osvobození nebo úlevu dle odst. (uvede se výčet konkrétních ustanovení) tohoto článku je poplatník povinen ohlásit ve lhůtě do dnů od skutečnosti zakládající nárok na osvobození nebo úlevu.

Pozn. pro obec: Obec může stanovit pro určité typy osvobození a úlev odchýlné lhůty pro ohlášení rozhodných údajů pro jejich poskytnutí, než vyplývají z článku 4 odst. 1 této vyhlášky a § 14a odst. 4 zákona o místních poplatcích (viz článek 4 odst. 4 této vyhlášky).

- (5) V případě, že poplatník nesplní povinnost ohlásit údaj rozhodný pro osvobození nebo úlevu ve lhůtách stanovených touto vyhláškou nebo zákonem, nárok na osvobození nebo úlevu zaniká.⁷⁶

Pozn. pro obec: Ustanovení § 14a odst. 6 zákona o místních poplatcích předpokládá ztrátu osvobození nebo úlev, a to ve všech případech, kdy poplatník nesplní svoji povinnost ohlásit údaj rozhodný pro své osvobození nebo úlevu ve lhůtě stanovené zákonem o místních poplatcích nebo v OZV.

⁷⁵ § 10 odst. 1 věta druhá a třetí zákona o místních poplatcích

⁷⁶ § 14a odst. 6 zákona o místních poplatcích

Čl. 8 Zvýšení poplatku

- (1) Nebudou-li poplatky zaplacený poplatníkem včas nebo ve správné výši, vyměří mu správce poplatku poplatek platebním výměrem nebo hromadným předpisným seznamem.⁷⁷
- (2) Včas nezaplacené poplatky nebo část těchto poplatků může správce poplatku zvýšit až na trojnásobek; toto zvýšení je příslušenstvím poplatku sledujícím jeho osud.⁷⁸

Čl. 9 Zrušovací ustanovení

Zrušuje se obecně závazná vyhláška č. .../..... (uvede se číslo a přesný název zrušované obecně závazné vyhlášky), ze dne (uvede se datum vydání = datum schválení zastupitelstvem).

Čl. 10 Účinnost

(varianta 1)

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem

(varianta 2)

Tato vyhláška nabývá účinnosti počátkem patnáctého dne následujícího po dni jejího vyhlášení.

Podpis

.....

Jméno Příjmení
místostarosta

Podpis

.....

Jméno Příjmení
starosta

⁷⁷ § 11 odst. 1 zákona o místních poplatcích

⁷⁸ § 11 odst. 3 zákona o místních poplatcích

7.6 Vzor obecně závazné vyhlášky obce o místním poplatku za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace

Obec (město, městys).....

Zastupitelstvo obce (města, městyse).....

Obecně závazná vyhláška obce (města, městyse) o místním poplatku za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace

Zastupitelstvo obce (města, městyse) se na svém zasedání dne usnesením č. ... usneslo vydat na základě § 14 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o místních poplatcích“), a v souladu s § 10 písm. d) a § 84 odst. 2 písm. h) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, tuto obecně závaznou vyhlášku (dále jen „tato vyhláška“):

Čl. 1

Úvodní ustanovení

(1) Obec (město, městys) touto vyhláškou zavádí místní poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace (dále jen „poplatek“).

Pozn.: Obec uvede, zda se jedná o stavbu vodovodu, kanalizace, případně obojího.

(2) Správcem poplatku je obecní úřad (městský úřad, úřad městyse).⁷⁹

Čl. 2

Předmět poplatku a poplatník

(1) Předmětem poplatku je zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na obcí vybudovanou stavbu vodovodu nebo kanalizace.

(2) Poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace platí vlastník stavebního pozemku zhodnoceného možností připojení na obcí vybudovanou stavbu vodovodu nebo kanalizace po nabytí účinnosti zákona o vodovodech a kanalizacích

⁷⁹ § 15 odst. 1 zákona o místních poplatcích

(dále jen „poplatník“). Má-li k tomuto stavebnímu pozemku vlastnické právo více subjektů, jsou povinny platit poplatek společně a nerozdílně.⁸⁰

Čl. 3

Ohlašovací povinnost

- (1) Poplatník je povinen do dnů ode dne nabytí účinnosti této vyhlášky ohlásit správci poplatku tyto údaje⁸¹
 - a) jméno, popřípadě jména, a příjmení nebo název, obecný identifikátor, byl-li přidělen, místo pobytu nebo sídlo, sídlo podnikatele, popřípadě další adresu pro doručování; právnická osoba uvede též osoby, které jsou jejím jménem oprávněny jednat v poplatkových věcech,
 - b) čísla všech svých účtů u poskytovatelů platebních služeb, včetně poskytovatelů těchto služeb v zahraničí, užívaných v souvislosti s podnikatelskou činností, v případě, že předmět poplatku souvisí s podnikatelskou činností poplatníka nebo plátce,
 - c) další údaje rozhodné pro stanovení poplatku, zejména parcelní číslo, výměru a způsob využití stavebního pozemku zhodnoceného možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace.
- (2) Dojde-li ke změně údajů uvedených v ohlášení, je poplatník nebo plátce povinen tuto změnu oznámit do 15 dnů (*lze stanovit lhůtu delší*) ode dne, kdy nastala.⁸²
- (3) Povinnost ohlásit údaj podle odst. 1 nebo jeho změnu se nevztahuje na údaj, který může správce poplatku automatizovaným způsobem zjistit z rejstříků nebo evidencí, do nichž má zřízení automatizovaný přístup. Okruh těchto údajů zveřejní správce poplatku na své úřední desce.⁸³

Čl. 4

Sazba poplatku

Sazba poplatku činí Kč za m² zhodnoceného stavebního pozemku.

Čl. 5

Splatnost poplatku

(varianta 1)

Poplatek je splatný do

⁸⁰ § 10c odst. 1 zákona o místních poplatcích

⁸¹ § 14a odst. 2 zákona o místních poplatcích

⁸² § 14a odst. 4 zákona o místních poplatcích

⁸³ § 14a odst. 5 zákona o místních poplatcích

(varianta 2)

Poplatek je splatný ve stejných splátkách, vždy nejpozději do.....
a do

Čl. 6 Osvobození a úlevy

(1) Od poplatku se osvobozují:

- a)
- b)
- c)

(2) Úleva se poskytuje:

- a) ve výši Kč
- b) ve výši Kč.

Pozn. pro obec: Úlevou se rozumí snížení poplatkové povinnosti vyjádřené procenty nebo pevnou částkou. Osvobozením se rozumí úplné vyjmutí z poplatkové povinnosti. Úleva či osvobození musí respektovat zásadu zákazu diskriminace, aby nedocházelo k nedůvodnému zvýhodňování jedné skupiny poplatníků před druhou.

(3) Údaj rozhodný pro osvobození nebo úlevu dle odst. (uvede se výčet konkrétních ustanovení) tohoto článku je poplatník povinen ohlásit ve lhůtě do

Pozn. pro obec: Obec může stanovit pro určité typy osvobození a úlev odchylné lhůty pro ohlášení rozhodných údajů pro jejich poskytnutí, než vyplývají z článku 3 odst. 1 této vyhlášky a § 14a odst. 4 zákona o místních poplatcích (viz článek 3 odst. 2 této vyhlášky).

(4) V případě, že poplatník nesplní povinnost ohlásit údaj rozhodný pro osvobození nebo úlevu ve lhůtách stanovených touto vyhláškou nebo zákonem, nárok na osvobození nebo úlevu zaniká.⁸⁴

Pozn. pro obec: Ustanovení § 14a odst. 6 zákona o místních poplatcích předpokládá ztrátu osvobození nebo úlev, a to ve všech případech, kdy poplatník nesplní svoji povinnost ohlásit údaj rozhodný pro své osvobození nebo úlevu ve lhůtě stanovené zákonem o místních poplatcích nebo v OZV.

⁸⁴ § 14a odst. 6 zákona o místních poplatcích

Čl. 7 Zvýšení poplatku

- (1) Nebude-li poplatek zaplacen poplatníkem včas nebo ve správné výši, vyměří mu správce poplatku poplatek platebním výměrem.⁸⁵
- (2) Včas nezaplacený poplatek nebo jeho část může správce poplatku zvýšit až na trojnásobek; toto zvýšení je příslušenstvím poplatku sledujícím jeho osud.⁸⁶

Čl. 8 Zrušovací ustanovení

Zrušuje se obecně závazná vyhláška č. .../..... (uvede se číslo a přesný název zrušované obecně závazné vyhlášky), ze dne (uvede se datum vydání = datum schválení zastupitelstvem).

Čl. 9 Účinnost

(varianta 1)

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem

(varianta 2)

Tato vyhláška nabývá účinnosti počátkem patnáctého dne následujícího po dni jejího vyhlášení.

Podpis

.....

Jméno Příjmení
místostarosta

Podpis

.....

Jméno Příjmení
starosta

⁸⁵ § 11 odst. 1 zákona o místních poplatcích

⁸⁶ § 11 odst. 3 zákona o místních poplatcích

7.7 Vzory obecně závazných vyhlášek obce o místních poplatcích za komunální odpad

7.7.1 Vzor obecně závazné vyhlášky obce o místním poplatku za obecní systém odpadového hospodářství

Obec (město, městys).....
Zastupitelstvo obce (města, městyse).....
Obecně závazná vyhláška (města, městyse)
o místním poplatku za obecní systém odpadového
hospodářství

Zastupitelstvo obce (města, městyse) se na svém zasedání dne usnesením č. ... usneslo vydat na základě § 14 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o místních poplatcích“), a v souladu s § 10 písm. d) a § 84 odst. 2 písm. h) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, tuto obecně závaznou vyhlášku (dále jen „tato vyhláška“):

Čl. 1 Úvodní ustanovení

- (1) Obec (město, městys) touto vyhláškou zavádí místní poplatek za obecní systém odpadového hospodářství (dále jen „poplatek“).
- (2) Správcem poplatku je obecní úřad (městský úřad, úřad městyse).⁸⁷

Čl. 2 Poplatník

- (1) Poplatníkem poplatku je⁸⁸:
 - a) fyzická osoba přihlášená v obci⁸⁹ nebo
 - b) vlastník nemovité věci zahrnující byt, rodinný dům nebo stavbu pro ro-

⁸⁷ § 15 odst. 1 zákona, o místních poplatcích

⁸⁸ § 10e zákona o místních poplatcích

⁸⁹ Za přihlášení fyzické osoby se podle § 16c zákona o místních poplatcích považuje

a) přihlášení k trvalému pobytu podle zákona o evidenci obyvatel, nebo

b) ohlášení místa pobytu podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky, zákona o azylu nebo zákona o dočasné ochraně cizinců, jde-li o cizince,

1. kterému byl povolen trvalý pobyt,

2. který na území České republiky pobývá přechodně po dobu delší než 3 měsíce,

dinnou rekreaci, ve které není přihlášená žádná fyzická osoba a která je umístěna na území obce.

- (2) Spoluvlastníci nemovité věci zahrnující byt, rodinný dům nebo stavbu pro rodinnou rekreaci jsou povinni plnit poplatkovou povinnost společně a nerozdílně.⁹⁰

Čl. 3

Poplatkové období

Poplatkovým obdobím poplatku je kalendářní rok.⁹¹

Čl. 4

Ohlašovací povinnost

- (1) Poplatník je povinen podat správci poplatku ohlášení nejpozději do dnů ode dne vzniku své poplatkové povinnosti.

Pozn. pro obec: Lhůtu je třeba stanovit v přiměřené délce, Ministerstvo vnitra doporučuje minimálně 15 dnů.

- (2) V ohlášení poplatník uvede⁹²

- a) jméno, popřípadě jména, a příjmení nebo název, obecný identifikátor, byl-li přidělen, místo pobytu nebo sídlo, sídlo podnikatele, popřípadě další adresu pro doručování; právnická osoba uvede též osoby, které jsou jejím jménem oprávněny jednat v poplatkových věcech,
- b) čísla všech svých účtů u poskytovatelů platebních služeb, včetně poskytovatelů těchto služeb v zahraničí, užívaných v souvislosti s podnikatelskou činností, v případě, že předmět poplatku souvisí s podnikatelskou činností poplatníka,
- c) další údaje rozhodné pro stanovení poplatku, zejména skutečnosti zakládající nárok na osvobození nebo úlevu od poplatku, a jde-li o poplatníka dle čl. 2 odst. 1 písm. b) této vyhlášky, též identifikační údaje nemovité věci zahrnující byt, rodinný dům nebo stavbu pro rodinnou rekreaci podle katastru nemovitostí.

- (3) Poplatník, který nemá sídlo nebo bydliště na území členského státu Evropské unie, jiného smluvního státu Dohody o Evropském hospodářském

3. který je žadatelem o udělení mezinárodní ochrany nebo osobou strpěnou na území podle zákona o azylu anebo žadatelem o poskytnutí dočasné ochrany podle zákona o dočasné ochraně cizinců, nebo 4. kterému byla udělena mezinárodní ochrana nebo jde o cizince požívajícího dočasné ochrany cizinců.

⁹⁰ § 10p zákona o místních poplatcích

⁹¹ § 10o odst. 1 zákona o místních poplatcích

⁹² § 14a odst. 2 zákona o místních poplatcích

prostoru nebo Švýcarské konfederace, uvede také adresu svého zmocněnce v tuzemsku pro doručování.⁹³

- (4) Dojde-li ke změně údajů uvedených v ohlášení, je poplatník povinen tuto změnu oznámit do 15 dnů (*lze stanovit lhůtu delší*) ode dne, kdy nastala.⁹⁴
- (5) Povinnost ohlásit údaj podle odstavce 2 nebo jeho změnu se nevztahuje na údaj, který může správce poplatku automatizovaným způsobem zjistit z rejstříků nebo evidencí, do nichž má zřízení automatizovaný přístup. Okruh těchto údajů zveřejní správce poplatku na své úřední desce.⁹⁵

Čl. 5

Sazba poplatku

- (1) Sazba poplatku činí Kč.

Pozn. pro obec: Maximální zákonná výše poplatku činí 1 200 Kč (§ 10h odst. 1 zákona o místních poplatcích).

- (2) Poplatek se v případě, že poplatková povinnost vznikla z důvodu přihlášení fyzické osoby v obci, snižuje o jednu dvanáctinu za každý kalendářní měsíc, na jehož konci⁹⁶
 - a) není tato fyzická osoba přihlášena v obci, nebo
 - b) je tato fyzická osoba od poplatku osvobozena.
- (3) Poplatek se v případě, že poplatková povinnost vznikla z důvodu vlastnictví jednotlivé nemovité věci zahrnující byt, rodinný dům nebo stavbu pro rodinnou rekreaci umístěné na území obce, snižuje o jednu dvanáctinu za každý kalendářní měsíc, na jehož konci⁹⁷
 - a) je v této nemovité věci přihlášena alespoň 1 fyzická osoba,
 - b) poplatník nevlastní tuto nemovitou věc, nebo
 - c) je poplatník od poplatku osvobozen.

Čl. 6

Splatnost poplatku

(varianta 1)

- (1) Poplatek je splatný jednorázově, a to nejpozději do příslušného kalendářního roku.

⁹³ § 14a odst. 3 zákona o místních poplatcích

⁹⁴ § 14a odst. 4 zákona o místních poplatcích

⁹⁵ § 14a odst. 5 zákona o místních poplatcích

⁹⁶ § 10h odst. 2 ve spojení s § 10o odst. 2 zákona o místních poplatcích

⁹⁷ § 10h odst. 3 ve spojení s § 10o odst. 2 zákona o místních poplatcích

- (2) Vznikne-li poplatková povinnost po datu splatnosti uvedeném v odstavci 1, je poplatek splatný nejpozději do 15. dne měsíce, který následuje po měsíci, ve kterém poplatková povinnost vznikla.
- (3) Lhůta splatnosti neskončí poplatníkovi dříve než lhůta pro podání ohlášení podle čl. 4 odst. 1 této vyhlášky.

(varianta 2)

- (1) Poplatek je splatný ve dvou stejných splátkách, a to nejpozději do a do příslušného kalendářního roku.
- (2) Vznikne-li poplatková povinnost v období mezi daty uvedenými v odstavci 1, je poplatek splatný jednorázově ve lhůtě splatnosti druhé splátky podle odstavce 1. Vznikne-li poplatková povinnost po uplynutí lhůty splatnosti druhé splátky podle odstavce 1, je poplatek splatný jednorázově do 15. dne měsíce, který následuje po měsíci, ve kterém poplatková povinnost vznikla.
- (3) Lhůta splatnosti neskončí poplatníkovi dříve než lhůta pro podání ohlášení podle čl. 4 odst. 1 této vyhlášky.

(varianta 3)

Poplatek je splatný jednorázově, a to nejpozději do následujícího kalendářního roku.

Pozn. pro obec: Splatnost si obec upraví dle svých podmínek. Lze stanovit i splatnost v několika splátkách; nelze vyloučit ani rozdílnou splatnost pro různé skupiny poplatníků, existují-li pro ni legitimní důvody.

Čl. 7

Osvobození a úlevy

- (1) Od poplatku je osvobozena osoba, které poplatková povinnost vznikla z důvodu přihlášení v obci a která je⁹⁸
 - a) poplatníkem poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci v jiné obci a má v této jiné obci bydliště,
 - b) umístěna do dětského domova pro děti do 3 let věku, školského zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy nebo školského zařízení pro preventivně výchovnou péči na základě rozhodnutí soudu nebo smlouvy,
 - c) umístěna do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc na základě rozhodnutí soudu, na žádost obecního úřadu obce s rozšířenou působností, zákonného zástupce dítěte nebo nezletilého,
 - d) umístěna v domově pro osoby se zdravotním postižením, domově pro seniory, domově se zvláštním režimem nebo v chráněném bydlení, nebo
 - e) na základě zákona omezena na osobní svobodě s výjimkou osoby vyko-

⁹⁸ § 10g zákona o místních poplatcích

návající trest domácího vězení.

- (2) Od poplatku se osvobozuje osoba, které poplatková povinnost vznikla z důvodu přihlášení v obci a která
- a)
 - b)
 - c)
- (3) Od poplatku se osvobozuje osoba, které poplatková povinnost vznikla z důvodu vlastnictví nemovité věci zahrnující byt, rodinný dům nebo stavbu pro rodinnou rekreaci, ve které není přihlášená žádná fyzická osoba a která se nachází na území této obce, a která
- a)
 - b)
 - c)
- (4) Úleva se poskytuje osobě, které poplatková povinnost vznikla z důvodu přihlášení v obci a která
- a), a to ve výši Kč
 - b), a to ve výši Kč.
- (5) Úleva se poskytuje osobě, které poplatková povinnost vznikla z důvodu vlastnictví nemovité věci zahrnující byt, rodinný dům nebo stavbu pro rodinnou rekreaci, ve které není přihlášená žádná fyzická osoba a která se nachází na území této obce, a která
- a), a to ve výši Kč
 - b), a to ve výši Kč.

Pozn. pro obec: Úlevou se rozumí snížení poplatkové povinnosti vyjádřené procenty nebo pevnou částkou. Osvobozením se rozumí úplné vyjmutí z poplatkové povinnosti. Úleva či osvobození od poplatku musí respektovat zásadu zákazu diskriminace, tj. jejich poskytnutím nesmí docházet k nedůvodnému zvýhodňování jedné skupiny poplatníků před druhou.

- (6) V případě, že poplatník nesplní povinnost ohlásit údaj rozhodný pro osvobození nebo úlevu ve lhůtách stanovených touto vyhláškou nebo zákonem, nárok na osvobození nebo úlevu zaniká.⁹⁹

Pozn. pro obec: Ustanovení § 14a odst. 6 zákona o místních poplatcích předpokládá ztrátu osvobození nebo úlev, a to ve všech případech, kdy poplatník nesplní svoji povinnost ohlásit údaj rozhodný pro své osvobození nebo úlevu ve lhůtě stanovené zákonem o místních poplatcích nebo v obecně závazné vyhlášce, tj. ve lhůtě podle čl. 4 odst. 1 OZV (jsou-li podmínky pro osvobození či úlevu splněny již k okamžiku vzniku

⁹⁹ § 14a odst. 6 zákona o místních poplatcích

poplatkové povinnosti), nebo ve lhůtě podle čl. 4 odst. 4 OZV (dojde-li ke splnění podmínek pro osvobození či úlevu až po podání ohlášení).

Čl. 8

Zvýšení poplatku

- (1) Nebudou-li poplatky zaplacený poplatníkem včas nebo ve správné výši, vyměří mu správce poplatku poplatek platebním výměrem nebo hromadným předpisným seznamem.¹⁰⁰
- (2) Včas nezaplacené poplatky nebo část těchto poplatků může správce poplatku zvýšit až na trojnásobek; toto zvýšení je příslušenstvím poplatku sledujícím jeho osud.¹⁰¹

Čl. 9

Odpovědnost za zaplacení poplatku¹⁰²

- (1) Vznikne-li nedoplatek na poplatku poplatníkovi, který je ke dni splatnosti nezletilý a nenabyl plné svéprávnosti nebo který je ke dni splatnosti omezen ve svéprávnosti a byl mu jmenován opatrovník spravující jeho jmění, přechází poplatková povinnost tohoto poplatníka na zákonného zástupce nebo tohoto opatrovníka; zákonný zástupce nebo opatrovník má stejné procesní postavení jako poplatník.
- (2) V případě podle odstavce 1 vyměří správce poplatku poplatek zákonnému zástupci nebo opatrovníkovi poplatníka.
- (3) Je-li zákonných zástupců nebo opatrovníků více, jsou povinni plnit poplatkovou povinnost společně a nerozdílně.

Čl. 10

Společná ustanovení

- (1) Ustanovení o nemovité věci se použijí obdobně i na jednotku, která je vymezena podle zákona o vlastnictví bytů, spolu s touto jednotkou spojeným podílem na společných částech domu, a pokud je s ní spojeno vlastnictví k pozemku, tak i spolu s podílem na tomto pozemku.¹⁰³
- (2) Na svěřenský fond, podílový fond nebo fond obhospodařovaný penzijní společností, do kterých je vložena nemovitá věc, se pro účely poplatků za komunální odpad hledí jako na vlastníka této nemovité věci.¹⁰⁴

¹⁰⁰ § 11 odst. 1 zákona o místních poplatcích

¹⁰¹ § 11 odst. 3 zákona o místních poplatcích

¹⁰² § 12 zákona o místních poplatcích

¹⁰³ § 10q zákona o místních poplatcích

¹⁰⁴ § 10r zákona o místních poplatcích

Čl. 11 Přechodná ustanovení

(varianta 1)

- (1) Údaje ohlášené poplatníkem místního poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů ke dni předcházejícímu dni nabytí účinnosti této vyhlášky se považují za údaje ohlášené podle čl. 4 odst. 1 této vyhlášky.
- (2) Poplatkové povinnosti vzniklé před nabytím účinnosti této vyhlášky se posuzují podle dosavadních právních předpisů.

Pozn. pro obec: Tato varianta umožňuje obci snížit administrativní náklady spojené se správou poplatku (jak pro obecní úřad, tak pro poplatníky), neboť nevyžaduje nové ohlašování totožných údajů totožnými subjekty. Z povahy věci je využitelná pouze v případě, že obec měla ke dni bezprostředně předcházejícímu dni nabytí účinnosti této vyhlášky zaveden místní poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů.

(varianta 2)

Poplatkové povinnosti vzniklé před nabytím účinnosti této vyhlášky se posuzují podle dosavadních právních předpisů.

Pozn. pro obec: Tato varianta je vhodná pro případy, kdy má obec zájem o nové ohlášení údajů poplatníky, popř. neměla ke dni bezprostředně předcházejícímu dni nabytí účinnosti této vyhlášky zaveden místní poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů

Čl. 12 Zrušovací ustanovení

Zrušuje se obecně závazná vyhláška č. .../..... (uvede se číslo a přesný název zrušované obecně závazné vyhlášky), ze dne (uvede se datum vydání = datum schválení zastupitelstvem).

Čl. 13 Účinnost

(varianta 1)

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem

(varianta 2)

Tato vyhláška nabývá účinnosti počátkem patnáctého dne následujícího po dni jejího vyhlášení.

Pozn. pro obec: Při stanovení účinnosti obecně závazné vyhlášky v případě místního poplatku za obecní systém odpadového hospodářství doporučuje Ministerstvo vnitra stanovit účinnost od 1. ledna příslušného roku.

Podpis

.....

Jméno Příjmení
místostarosta

Podpis

.....

Jméno Příjmení
starosta

7.7.2 Vzory obecně závazných vyhlášek obce o místním poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci

7.7.2.1 Vzor obecně závazné vyhlášky obce o místním poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci (se základem poplatku podle hmotnosti odloženého odpadu)

OBEC (město, městys).....
Zastupitelstvo obce (města, městyse).....
Obecně závazná vyhláška obce (města, městyse)
o místním poplatku za odkládání komunálního odpadu
z nemovité věci

Zastupitelstvo obce (města, městyse) se na svém zasedání dne usnesením č. ... usneslo vydat na základě § 14 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o místních poplatcích“), a v souladu s § 10 písm. d) a § 84 odst. 2 písm. h) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, tuto obecně závaznou vyhlášku (dále jen „tato vyhláška“):

Čl. 1

Úvodní ustanovení

- (1) Obec (město, městys) touto vyhláškou zavádí místní poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci (dále jen „poplatek“).
- (2) Správcem poplatku je obecní úřad (městský úřad, úřad městyse).¹⁰⁵

Čl. 2

Předmět poplatku, poplatník a plátce poplatku

- (1) Předmětem poplatku je odkládání směsného komunálního odpadu z jednotlivé nemovité věci zahrnující byt, rodinný dům nebo stavbu pro rodinnou rekreaci, která se nachází na území obce.¹⁰⁶
- (2) Poplatníkem poplatku je¹⁰⁷
 - a) fyzická osoba, která má v nemovité věci bydliště, nebo
 - b) vlastník nemovité věci, ve které nemá bydliště žádná fyzická osoba.

¹⁰⁵ § 15 odst. 1 zákona, o místních poplatcích

¹⁰⁶ § 10j zákona o místních poplatcích

¹⁰⁷ § 10i zákona o místních poplatcích

- (3) Plátcem poplatku je¹⁰⁸
 - a) společenství vlastníků jednotek, pokud pro dům vzniklo, nebo
 - b) vlastník nemovité věci v ostatních případech.
- (4) Plátcem poplatku je povinen vybrat poplatek od poplatníka¹⁰⁹.
- (5) Spoluvlastníci nemovité věci zahrnující byt, rodinný dům nebo stavbu pro rodinnou rekreaci jsou povinni plnit poplatkovou povinnost společně a nerozdílně.¹¹⁰

Čl. 3

Poplatkové období

Poplatkovým obdobím poplatku je kalendářní rok.¹¹¹

Čl. 4

Ohlašovací povinnost

- (1) Plátcem poplatku je povinen podat správci poplatku ohlášení nejpozději do dnů ode dne, kdy nabyl postavení plátcem poplatku. Pozbytí postavení plátcem poplatku ohlásí plátcem poplatku správci poplatku ve lhůtě ... dnů.

Pozn. pro obec: Lhůty je třeba stanovit v přiměřené délce, Ministerstvo vnitra doporučuje minimálně 15 dnů.

- (2) V ohlášení plátcem uvede¹¹²
 - a) jméno, popřípadě jména, a příjmení nebo název, obecný identifikátor, byl-li přidělen, místo pobytu nebo sídlo, sídlo podnikatele, popřípadě další adresu pro doručování; právnická osoba uvede též osoby, které jsou jejím jménem oprávněny jednat v poplatkových věcech,
 - b) čísla všech svých účtů u poskytovatelů platebních služeb, včetně poskytovatelů těchto služeb v zahraničí, užívaných v souvislosti s podnikatelskou činností, v případě, že předmět poplatku souvisí s podnikatelskou činností plátcem,
 - c) další údaje rozhodné pro stanovení poplatku, zejména identifikační údaje nemovité věci zahrnující byt, rodinný dům nebo stavbu pro rodinnou rekreaci podle katastru nemovitostí.
- (3) Plátcem poplatku, který nemá sídlo nebo bydliště na území členského státu Evropské unie, jiného smluvního státu Dohody o Evropském hospodářském

¹⁰⁸ § 10n odst. 1 zákona o místních poplatcích

¹⁰⁹ § 10n odst. 2 zákona o místních poplatcích

¹¹⁰ § 10p zákona o místních poplatcích

¹¹¹ § 10o odst. 1 zákona o místních poplatcích

¹¹² § 14a odst. 2 zákona o místních poplatcích

prostoru nebo Švýcarské konfederace, uvede také adresu svého zmocněnce v tuzemsku pro doručování.¹¹³

- (4) Dojde-li ke změně údajů uvedených v ohlášení, je plátce povinen tuto změnu oznámit do 15 dnů (*lze stanovit lhůtu delší*) ode dne, kdy nastala.¹¹⁴
- (5) Povinnost ohlásit údaj podle odstavce 2 nebo jeho změnu se nevztahuje na údaj, který může správce poplatku automatizovaným způsobem zjistit z rejstříků nebo evidencí, do nichž má zřízení automatizovaný přístup. Okruh těchto údajů zveřejní správce poplatku na své úřední desce.¹¹⁵
- (6) Není-li plátce, plní ohlašovací povinnost poplatník.¹¹⁶

Čl. 5

Základ poplatku¹¹⁷

- (1) Základem dílčího poplatku je hmotnost odpadu odloženého z nemovité věci za kalendářní měsíc v kilogramech připadajícího na poplatníka.
- (2) Hmotností odpadu odloženého z nemovité věci za kalendářní měsíc připadající na poplatníka je
 - a) podíl hmotnosti odpadu odloženého z této nemovité věci za kalendářní měsíc a počtu fyzických osob, které v této nemovité věci mají bydliště na konci kalendářního měsíce, nebo
 - b) hmotnost odpadu odloženého z této nemovité věci za kalendářní měsíc v případě, že v nemovité věci nemá bydliště žádná fyzická osoba.
- (3) Minimální základ dílčího poplatku činí ... kg.

Pozn. pro obec: Je na rozhodnutí obce, zda tento minimální základ poplatku stanoví (nebo bude vycházet pouze ze skutečného objemu odpadu). Při využití možnosti stanovit minimální základ dílčího poplatku nesmí překročit jeho zákonnou maximální výši, která činí 10 kg [§ 10k odst. 4 písm. a) zákona o místních poplatcích].

Čl. 6

Sazba poplatku

Sazba poplatku činí ... Kč za kg.

Pozn. pro obec: Sazbu lze stanovit maximálně ve výši 6 Kč za kilogram [§ 10l písm. a) zákona o místních poplatcích].

¹¹³ § 14a odst. 3 zákona o místních poplatcích

¹¹⁴ § 14a odst. 4 zákona o místních poplatcích

¹¹⁵ § 14a odst. 5 zákona o místních poplatcích

¹¹⁶ Absencí plátce je míněna situace, kdy je osoba poplatníka a plátce totožná (např. vlastník nemovité věci, v níž nemá nikdo bydliště) a jedná tudíž pouze v postavení poplatníka.

¹¹⁷ § 10k ve spojení s § 10o odst. 2 zákona o místních poplatcích

Čl. 7

Výpočet poplatku¹¹⁸

- (1) Poplatek se vypočte jako součet dílčích poplatků za jednotlivé kalendářní měsíce, na jejichž konci
 - a) měl poplatník v nemovité věci bydliště, nebo
 - b) neměla v nemovité věci bydliště žádná fyzická osoba v případě, že poplatníkem je vlastník této nemovité věci.
- (2) Dílčí poplatek za kalendářní měsíc se vypočte jako součin základu dílčího poplatku zaokrouhleného na celé kilogramy nahoru a sazby pro tento základ.

Čl. 8

Splatnost poplatku¹¹⁹

- (1) Plátce poplatku odvede vybraný poplatek správci poplatku ve lhůtě 30 dnů ode dne doručení platebního výměru nebo hromadného předpisného seznamu.
- (2) Není-li plátce, zaplatí poplatek ve lhůtě podle odstavce 1 poplatník.¹¹⁶

Pozn. pro obec: Splatnost poplatku je stanovena zákonem, a nelze ji v OZV upravit odchýlně.

Čl. 9

Zvýšení poplatku¹²⁰

Pokud plátce poplatku neodvede nebo poplatník nezaplatí tento poplatek včas, může jim správce poplatku vyměřit platebním výměrem nebo hromadným předpisným seznamem zvýšení neodvedeného nebo nezaplaceného poplatku, nebo jejich části, až na trojnásobek. Toto zvýšení je příslušenstvím poplatku a je splatné ve lhůtě 30 dnů ode dne doručení platebního výměru nebo hromadného předpisného seznamu.

Čl. 10

Společná ustanovení

- (1) Ustanovení o nemovité věci se použijí obdobně i na jednotku, která je vymezena podle zákona o vlastnictví bytů, spolu s touto jednotkou spojeným podílem na společných částech domu, a pokud je s ní spojeno vlastnictví k pozemku, tak i spolu s podílem na tomto pozemku.¹²¹

¹¹⁸ § 10m ve spojení s § 10o odst. 2 zákona o místních poplatcích

¹¹⁹ § 11 odst. 4 věta třetí zákona o místních poplatcích

¹²⁰ § 11 odst. 4 věta čtvrtá a pátá zákona o místních poplatcích

¹²¹ § 10q zákona o místních poplatcích

- (2) Na svěřenský fond, podílový fond nebo fond obhospodařovaný penzijní společností, do kterých je vložena nemovitá věc, se pro účely poplatků za komunální odpad hledí jako na vlastníka této nemovité věci.¹²²

Čl. 11

Přechodné ustanovení

Poplatkové povinnosti vzniklé před nabytím účinnosti této vyhlášky se posuzují podle dosavadních právních předpisů.

Čl. 12

Zrušovací ustanovení

Zrušuje se obecně závazná vyhláška č. .../..... (uvede se číslo a přesný název zrušované obecně závazné vyhlášky), ze dne (uvede se datum vydání = datum schválení zastupitelstvem).

Čl. 13

Účinnost

(varianta 1)

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem

(varianta 2)

Tato vyhláška nabývá účinnosti počátkem patnáctého dne následujícího po dni jejího vyhlášení.

Pozn. pro obec: Při stanovení účinnosti obecně závazné vyhlášky v případě místního poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci doporučuje Ministerstvo vnitra stanovit účinnost od 1. ledna příslušného roku.

Podpis

.....

Jméno Příjmení
místostarosta

Podpis

.....

Jméno Příjmení
starosta

Pozn. pro obec: Ačkoli je obec oprávněna stanovit osvobození a úlevy i od tohoto poplatku, s ohledem na jeho konstrukci (tj. vazbu na reálný rozsah produkovaného odpadu) nepovažuje Ministerstvo vnitra využití této možnosti za praktické a vzor s ním tudíž nepočítá.

¹²² § 10r zákona o místních poplatcích

7.7.2.2 Vzor obecně závazné vyhlášky obce o místním poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci (se základem poplatku podle objemu odloženého odpadu)

OBEC (město, městys).....

Zastupitelstvo obce (města, městyse).....

Obecně závazná vyhláška obce (města, městyse) o místním poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci

Zastupitelstvo obce (města, městyse) ... se na svém zasedání dne usnesením č. ... usneslo vydat na základě § 14 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o místních poplatcích“), a v souladu s § 10 písm. d) a § 84 odst. 2 písm. h) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, tuto obecně závaznou vyhlášku (dále jen „tato vyhláška“):

Čl. 1

Úvodní ustanovení

- (1) Obec (město, městys) touto vyhláškou zavádí místní poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci (dále jen „poplatek“).
- (2) Správcem poplatku je obecní úřad (městský úřad, úřad městyse).¹²³

Čl. 2

Předmět poplatku, poplatník a plátce poplatku

- (1) Předmětem poplatku je odkládání směsného komunálního odpadu z jednotlivé nemovité věci zahrnující byt, rodinný dům nebo stavbu pro rodinnou rekreaci, která se nachází na území obce.¹²⁴
- (2) Poplatníkem poplatku je¹²⁵
 - a) fyzická osoba, která má v nemovité věci bydliště, nebo
 - b) vlastník nemovité věci, ve které nemá bydliště žádná fyzická osoba.
- (3) Plátcem poplatku je¹²⁶
 - a) společenství vlastníků jednotek, pokud pro dům vzniklo, nebo

¹²³ § 15 odst. 1 zákona, o místních poplatcích

¹²⁴ § 10j zákona o místních poplatcích

¹²⁵ § 10i zákona o místních poplatcích

¹²⁶ § 10n odst. 1 zákona o místních poplatcích

- b) vlastník nemovité věci v ostatních případech.
- (4) Plátce poplatku je povinen vybrat poplatek od poplatníka¹²⁷.
- (5) Spoluvlastníci nemovité věci zahrnující byt, rodinný dům nebo stavbu pro rodinnou rekreaci jsou povinni plnit poplatkovou povinnost společně a nerozdílně.¹²⁸

Čl. 3

Poplatkové období

Poplatkovým obdobím poplatku je kalendářní rok.¹²⁹

Čl. 4

Ohlašovací povinnost

- (1) Plátce poplatku je povinen podat správci poplatku ohlášení nejpozději do ... dnů ode dne, kdy nabyl postavení plátce poplatku. Pozbytí postavení plátce poplatku ohlásí plátce poplatku správci poplatku ve lhůtě ... dnů.

Pozn. pro obec: Lhůty je třeba stanovit v přiměřené délce, Ministerstvo vnitra doporučuje minimálně 15 dnů.

- (2) V ohlášení plátce poplatku uvede¹³⁰
- jméno, popřípadě jména, a příjmení nebo název, obecný identifikátor, byl-li přidělen, místo pobytu nebo sídlo, sídlo podnikatele, popřípadě další adresu pro doručování; právnická osoba uvede též osoby, které jsou jejím jménem oprávněny jednat v poplatkových věcech,
 - čísla všech svých účtů u poskytovatelů platebních služeb, včetně poskytovatelů těchto služeb v zahraničí, užívaných v souvislosti s podnikatelskou činností, v případě, že předmět poplatku souvisí s podnikatelskou činností plátce,
 - další údaje rozhodné pro stanovení poplatku, zejména identifikační údaje nemovité věci zahrnující byt, rodinný dům nebo stavbu pro rodinnou rekreaci podle katastru nemovitostí.
- (3) Plátce poplatku, který nemá sídlo nebo bydliště na území členského státu Evropské unie, jiného smluvního státu Dohody o Evropském hospodářském prostoru nebo Švýcarské konfederace, uvede také adresu svého zmocněnce v tuzemsku pro doručování.¹³¹

¹²⁷ § 10n odst. 2 zákona o místních poplatcích

¹²⁸ § 10p zákona o místních poplatcích

¹²⁹ § 10o odst. 1 zákona o místních poplatcích

¹³⁰ § 14a odst. 2 zákona o místních poplatcích

¹³¹ § 14a odst. 3 zákona o místních poplatcích

- (4) Dojde-li ke změně údajů uvedených v ohlášení, je plátce povinen tuto změnu oznámit do 15 dnů (*lze stanovit lhůtu delší*) ode dne, kdy nastala.¹³²
- (5) Povinnost ohlásit údaj podle odstavce 2 nebo jeho změnu se nevztahuje na údaj, který může správce poplatku automatizovaným způsobem zjistit z rejstříků nebo evidencí, do nichž má zřízen automatizovaný přístup. Okruh těchto údajů zveřejní správce poplatku na své úřední desce.¹³³
- (6) Není-li plátce, plní ohlašovací povinnost poplatník.¹³⁴

Čl. 5

Základ poplatku¹³⁵

- (1) Základem dílčího poplatku je objem odpadu odloženého z nemovité věci za kalendářní měsíc v litrech připadajícího na poplatníka.
- (2) Objemem odpadu odloženého z nemovité věci za kalendářní měsíc připadající na poplatníka je
 - a) podíl objemu odpadu odloženého z této nemovité věci za kalendářní měsíc a počtu fyzických osob, které v této nemovité věci mají bydliště na konci kalendářního měsíce, nebo
 - b) objem odpadu odloženého z této nemovité věci za kalendářní měsíc v případě, že v nemovité věci nemá bydliště žádná fyzická osoba.
- (3) Minimální základ dílčího poplatku činí ... l.

Pozn. pro obec: Je na rozhodnutí obce, zda tento minimální základ poplatku stanoví (nebo bude vycházet pouze ze skutečného objemu odpadu). Při využití možnosti stanovit minimální základ dílčího poplatku nesmí překročit jeho zákonnou maximální výši, která činí 60 l [§ 10k odst. 4 písm. b) zákona o místních poplatcích].

Čl. 6

Sazba poplatku

Sazba poplatku činí ... Kč za l.

Pozn. pro obec: Sazbu lze stanovit maximálně ve výši 1 Kč za litr [§ 10l písm. b) zákona o místních poplatcích].

¹³² § 14a odst. 4 zákona o místních poplatcích

¹³³ § 14a odst. 5 zákona o místních poplatcích

¹³⁴ Absencí plátce je míněna situace, kdy je osoba poplatníka a plátce totožná (např. vlastník nemovité věci, v níž nemá nikdo bydliště) a jedná tudíž pouze v postavení poplatníka.

¹³⁵ § 10k ve spojení s § 10o odst. 2 zákona o místních poplatcích

Čl. 7

Výpočet poplatku¹³⁶

- (1) Poplatek se vypočte jako součet dílčích poplatků za jednotlivé kalendářní měsíce, na jejichž konci
 - a) měl poplatník v nemovité věci bydliště, nebo
 - b) neměla v nemovité věci bydliště žádná fyzická osoba v případě, že poplatníkem je vlastník této nemovité věci.
- (2) Dílčí poplatek za kalendářní měsíc se vypočte jako součin základu dílčího poplatku zaokrouhleného na celé litry nahoru a sazby pro tento základ.

Čl. 8

Splatnost poplatku¹³⁷

- (1) Plátce poplatku odvede vybraný poplatek správci poplatku ve lhůtě 30 dnů ode dne doručení platebního výměru nebo hromadného předpisného seznamu.
- (2) Není-li plátce poplatku, zaplatí poplatek ve lhůtě podle odstavce 1 poplatník.¹³⁴

Pozn. pro obec: Splatnost poplatku je stanovena zákonem, a nelze ji v OZV upravit odchýlně.

Čl. 9

Zvýšení poplatku¹³⁸

Pokud plátce poplatku neodvede nebo poplatník nezaplatí tento poplatek včas, může jim správce poplatku vyměřit platebním výměrem nebo hromadným předpisným seznamem zvýšení neodvedeného nebo nezaplaceného poplatku, nebo jejich části, až na trojnásobek. Toto zvýšení je příslušenstvím poplatku a je splatné ve lhůtě 30 dnů ode dne doručení platebního výměru nebo hromadného předpisného seznamu.

Čl. 10

Společná ustanovení

- (1) Ustanovení o nemovité věci se použijí obdobně i na jednotku, která je vymezena podle zákona o vlastnictví bytů, spolu s touto jednotkou spojeným podílem na společných částech domu, a pokud je s ní spojeno vlastnictví k pozemku, tak i spolu s podílem na tomto pozemku.¹³⁹

¹³⁶ § 10m ve spojení s § 10o odst. 2 zákona o místních poplatcích

¹³⁷ § 11 odst. 4 věta třetí zákona o místních poplatcích

¹³⁸ § 11 odst. 4 věta čtvrtá a pátá zákona o místních poplatcích

¹³⁹ § 10q zákona o místních poplatcích

- (2) Na svěřenský fond, podílový fond nebo fond obhospodařovaný penzijní společností, do kterých je vložena nemovitá věc, se pro účely poplatků za komunální odpad hledí jako na vlastníka této nemovité věci.¹⁴⁰

Čl. 11

Přechodné ustanovení

Poplatkové povinnosti vzniklé před nabytím účinnosti této vyhlášky se posuzují podle dosavadních právních předpisů.

Čl. 12

Zrušovací ustanovení

Zrušuje se obecně závazná vyhláška č. .../..... (uvede se číslo a přesný název zrušované obecně závazné vyhlášky), ze dne (uvede se datum vydání = datum schválení zastupitelstvem).

Čl. 13

Účinnost

(varianta 1)

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem

(varianta 2)

Tato vyhláška nabývá účinnosti počátkem patnáctého dne následujícího po dni jejího vyhlášení.

Pozn. pro obec: Při stanovení účinnosti obecně závazné vyhlášky v případě místního poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci doporučuje Ministerstvo vnitra stanovit účinnost od 1. ledna příslušného roku.

Podpis

.....

Jméno Příjmení
místostarosta

Podpis

.....

Jméno Příjmení
starosta

Pozn. pro obec: Ačkoli je obec oprávněna stanovit osvobození a úlevy i od tohoto poplatku, s ohledem na jeho konstrukci (tj. vazbu na reálný rozsah produkováného odpadu) nepovažuje Ministerstvo vnitra využití této možnosti za praktické a vzor s ním tudíž nepočítá.

¹⁴⁰ § 10r zákona o místních poplatcích

7.7.2.3 Vzor obecně závazné vyhlášky obce o místním poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci (se základem poplatku podle kapacity soustředovacích prostředků na odpad)

OBEC (město, městys).....

Zastupitelstvo obce (města, městyse).....

Obecně závazná vyhláška obce (města, městyse) o místním poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci

Zastupitelstvo obce (města, městyse) se na svém zasedání dne usnesením č. ... usneslo vydat na základě § 14 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o místních poplatcích“), a v souladu s § 10 písm. d) a § 84 odst. 2 písm. h) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, tuto obecně závaznou vyhlášku (dále jen „tato vyhláška“):

Čl. 1

Úvodní ustanovení

- (1) Obec (město, městys) touto vyhláškou zavádí místní poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci (dále jen „poplatek“).
- (2) Správcem poplatku je obecní úřad (městský úřad, úřad městyse).¹⁴¹

Čl. 2

Předmět poplatku, poplatník a plátce poplatku

- (1) Předmětem poplatku je odkládání směsného komunálního odpadu z jednotlivé nemovité věci zahrnující byt, rodinný dům nebo stavbu pro rodinnou rekreaci, která se nachází na území obce.¹⁴²
- (2) Poplatníkem poplatku je¹⁴³
 - a) fyzická osoba, která má v nemovité věci bydliště, nebo
 - b) vlastník nemovité věci, ve které nemá bydliště žádná fyzická osoba.
- (3) Plátcem poplatku je¹⁴⁴
 - a) společenství vlastníků jednotek, pokud pro dům vzniklo, nebo

¹⁴¹ § 15 odst. 1 zákona, o místních poplatcích

¹⁴² § 10j zákona o místních poplatcích

¹⁴³ § 10i zákona o místních poplatcích

¹⁴⁴ § 10n odst. 1 zákona o místních poplatcích

- b) vlastník nemovité věci v ostatních případech.
- (4) Plátce poplatku je povinen vybrat poplatek od poplatníka.¹⁴⁵
- (5) Spoluvlastníci nemovité věci zahrnující byt, rodinný dům nebo stavbu pro rodinnou rekreaci jsou povinni plnit poplatkovou povinnost společně a nerozdílně.¹⁴⁶

Čl. 3

Poplatkové období

Poplatkovým obdobím poplatku je kalendářní rok.¹⁴⁷

Čl. 4

Ohlašovací povinnost

- (1) Plátce poplatku je povinen podat správci poplatku ohlášení nejpozději do ... dnů ode dne, kdy nabyl postavení plátce poplatku. Pozbytí postavení plátce ohlásí plátce poplatku správci poplatku ve lhůtě ... dnů.

Pozn. pro obec: Lhůty je třeba stanovit v přiměřené délce, Ministerstvo vnitra doporučuje minimálně 15 dnů.

- (2) V ohlášení plátce poplatku uvede¹⁴⁸
 - a) jméno, popřípadě jména, a příjmení nebo název, obecný identifikátor, byl-li přidělen, místo pobytu nebo sídlo, sídlo podnikatele, popřípadě další adresu pro doručování; právnická osoba uvede též osoby, které jsou jejím jménem oprávněny jednat v poplatkových věcech,
 - b) čísla všech svých účtů u poskytovatelů platebních služeb, včetně poskytovatelů těchto služeb v zahraničí, užívaných v souvislosti s podnikatelskou činností, v případě, že předmět poplatku souvisí s podnikatelskou činností plátce,
 - c) další údaje rozhodné pro stanovení poplatku, zejména identifikační údaje nemovité věci zahrnující byt, rodinný dům nebo stavbu pro rodinnou rekreaci podle katastru nemovitostí.
- (3) Plátce poplatku, který nemá sídlo nebo bydliště na území členského státu Evropské unie, jiného smluvního státu Dohody o Evropském hospodářském prostoru nebo Švýcarské konfederace, uvede také adresu svého zmocněnce v tuzemsku pro doručování.¹⁴⁹

¹⁴⁵ § 10n odst. 2 zákona o místních poplatcích

¹⁴⁶ § 10p zákona o místních poplatcích

¹⁴⁷ § 10o odst. 1 zákona o místních poplatcích

¹⁴⁸ § 14a odst. 2 zákona o místních poplatcích

¹⁴⁹ § 14a odst. 3 zákona o místních poplatcích

- (4) Dojde-li ke změně údajů uvedených v ohlášení, je plátce povinen tuto změnu oznámit do 15 dnů (*lze stanovit lhůtu delší*) ode dne, kdy nastala.¹⁵⁰
- (5) Povinnost ohlásit údaj podle odstavce 2 nebo jeho změnu se nevztahuje na údaj, který může správce poplatku automatizovaným způsobem zjistit z rejstříků nebo evidencí, do nichž má zřízen automatizovaný přístup. Okruh těchto údajů zveřejní správce poplatku na své úřední desce.¹⁵¹
- (6) Není-li plátce, plní ohlašovací povinnost poplatník.¹⁵²

Čl. 5

Základ poplatku¹⁵³

- (1) Základem dílčího poplatku je kapacita soustředovacích prostředků pro nemovitou věc na odpad za kalendářní měsíc v litrech připadajících na poplatníka.
- (2) Objednanou kapacitou soustředovacích prostředků pro nemovitou věc na kalendářní měsíc připadající na poplatníka je
 - a) podíl objednané kapacity soustředovacích prostředků pro tuto nemovitou věc na kalendářní měsíc a počtu fyzických osob, které v této nemovité věci mají bydliště na konci kalendářního měsíce, nebo
 - b) kapacita soustředovacích prostředků pro tuto nemovitou věc na kalendářní měsíc v případě, že v nemovité věci nemá bydliště žádná fyzická osoba.
- (3) Minimální základ dílčího poplatku činí ... l.

Pozn. pro obec: Je na rozhodnutí obce, zda tento minimální základ poplatku stanoví (nebo bude vycházet pouze ze skutečné kapacity soustředovacích prostředků na odpad). Při využití možnosti stanovit minimální základ dílčího poplatku nesmí překročit jeho zákonnou maximální výši, která činí 60 l [§ 10k odst. 4 písm. b) zákona o místních poplatcích].

Čl. 6

Sazba poplatku

Sazba poplatku činí ... Kč za l.

Pozn. pro obec: Sazbu lze stanovit maximálně ve výši 1 Kč za litr [§ 10l písm. b) zákona o místních poplatcích].

¹⁵⁰ § 14a odst. 4 zákona o místních poplatcích

¹⁵¹ § 14a odst. 5 zákona o místních poplatcích

¹⁵² Absencí plátce je míněna situace, kdy je osoba poplatníka a plátce totožná (např. vlastník nemovité věci, v níž nemá nikdo bydliště) a jedná tudíž pouze v postavení poplatníka.

¹⁵³ § 10k ve spojení s § 10o odst. 2 zákona o místních poplatcích

Čl. 7

Výpočet poplatku¹⁵⁴

- (1) Poplatek se vypočte jako součet dílčích poplatků za jednotlivé kalendářní měsíce, na jejichž konci
 - a) měl poplatník v nemovité věci bydliště, nebo
 - b) neměla v nemovité věci bydliště žádná fyzická osoba v případě, že poplatníkem je vlastník této nemovité věci.
- (2) Dílčí poplatek za kalendářní měsíc se vypočte jako součin základu dílčího poplatku zaokrouhleného na celé litry nahoru a sazby pro tento základ.

Čl. 8

Splatnost poplatku

- (1) Plátce poplatku odvede vybraný poplatek správci poplatku nejpozději do dne *[alternativně konkrétní datum]* následujícího kalendářního roku.
- (2) Není-li plátce poplatku, zaplatí poplatek ve lhůtě podle odstavce 1 poplatník.¹⁵²

Čl. 9

Zvýšení poplatku

- (1) Nebudou-li poplatky zaplacený poplatníkem včas nebo ve správné výši, vyměří mu správce poplatku poplatek platebním výměrem nebo hromadným předpisným seznamem.¹⁵⁵
- (2) Nebudou-li poplatky odvedeny plátcem poplatku včas nebo ve správné výši, vyměří mu správce poplatku poplatek platebním výměrem k přímé úhradě.¹⁵⁶
- (3) Včas nezaplacené nebo neodvedené poplatky nebo část těchto poplatků může správce poplatku zvýšit až na trojnásobek; toto zvýšení je příslušenstvím poplatku sledujícím jeho osud.¹⁵⁷

Čl. 10

Společná ustanovení

- (1) Ustanovení o nemovité věci se použijí obdobně i na jednotku, která je vymezena podle zákona o vlastnictví bytů, spolu s touto jednotkou spojeným podílem na společných částech domu, a pokud je s ní spojeno vlastnictví k pozemku, tak i spolu s podílem na tomto pozemku.¹⁵⁸

¹⁵⁴ § 10m ve spojení s § 10o odst. 2 zákona o místních poplatcích

¹⁵⁵ § 11 odst. 1 zákona o místních poplatcích

¹⁵⁶ § 11 odst. 2 zákona o místních poplatcích

¹⁵⁷ § 11 odst. 3 zákona o místních poplatcích

¹⁵⁸ § 10q zákona o místních poplatcích

- (2) Na svěřenský fond, podílový fond nebo fond obhospodařovaný penzijní společností, do kterých je vložena nemovitá věc, se pro účely poplatků za komunální odpad hledí jako na vlastníka této nemovité věci.¹⁵⁹

Čl. 11

Přechodné ustanovení

Poplatkové povinnosti vzniklé před nabytím účinnosti této vyhlášky se posuzují podle dosavadních právních předpisů.

Čl. 12

Zrušovací ustanovení

Zrušuje se obecně závazná vyhláška č. .../..... (uvede se číslo a přesný název zrušované obecně závazné vyhlášky), ze dne (uvede se datum vydání = datum schválení zastupitelstvem).

Čl. 13

Účinnost

(varianta 1)

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem

(varianta 2)

Tato vyhláška nabývá účinnosti počátkem patnáctého dne následujícího po dni jejího vyhlášení.

Pozn. pro obec: Při stanovení účinnosti obecně závazné vyhlášky v případě místního poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci doporučuje Ministerstvo vnitra stanovit účinnost od 1. ledna příslušného roku.

Podpis

.....

Jméno Příjmení
místostarosta

Podpis

.....

Jméno Příjmení
starosta

Pozn. pro obec: Ačkoli je obec oprávněna stanovit osvobození a úlevy i od tohoto poplatku, s ohledem na jeho konstrukci (tj. vazbu na reálný rozsah produkovaného odpadu) nepovažuje Ministerstvo vnitra využití této možnosti za praktické a vzor s ním tudíž nepočítá.

¹⁵⁹ § 10r zákona o místních poplatcích

8 SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

OZV = obecně závazná vyhláška

zákon o obcích = zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů

zákon o místních poplatcích = zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

daňový řád = zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů

Ústava = zákon 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Listina = Usnesení předsednictva ČNR č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součást ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpisů

občanský zákoník = zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

občanský soudní řád / o.s.ř. = zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů

zákon o oceňování majetku = zákon č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku a o změně některých zákonů (zákon o oceňování majetku), ve znění pozdějších předpisů

Poznámky

